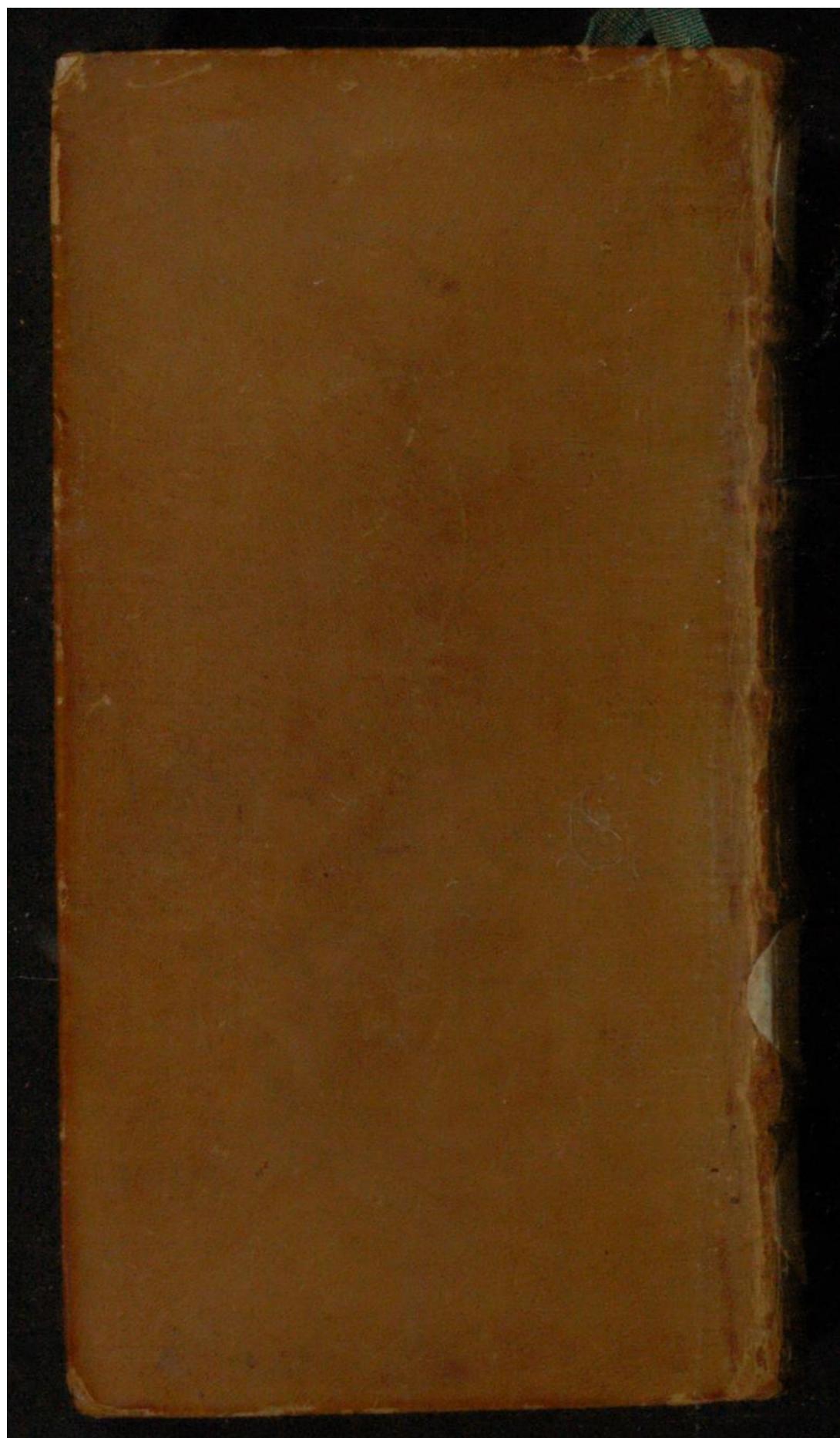

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

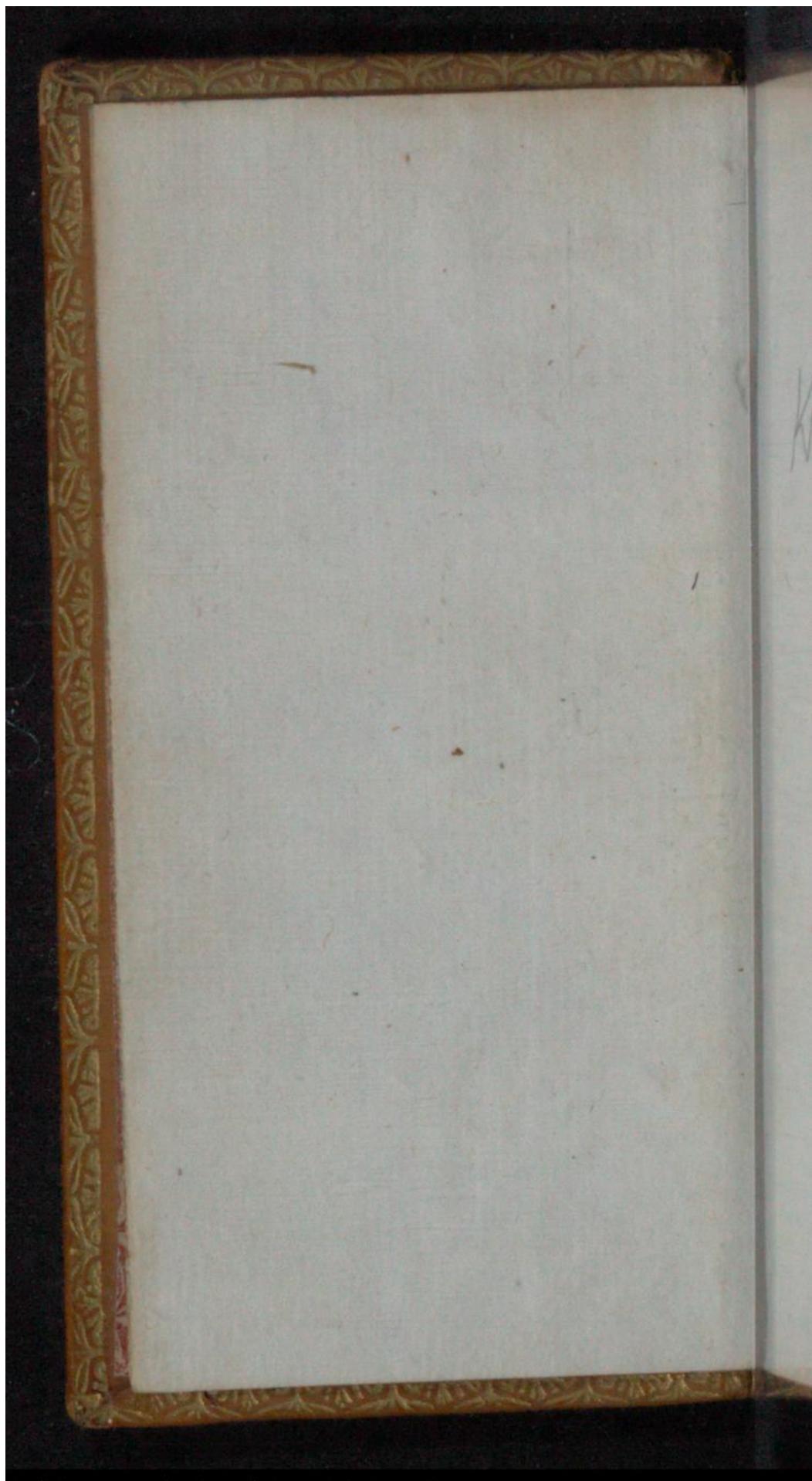
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

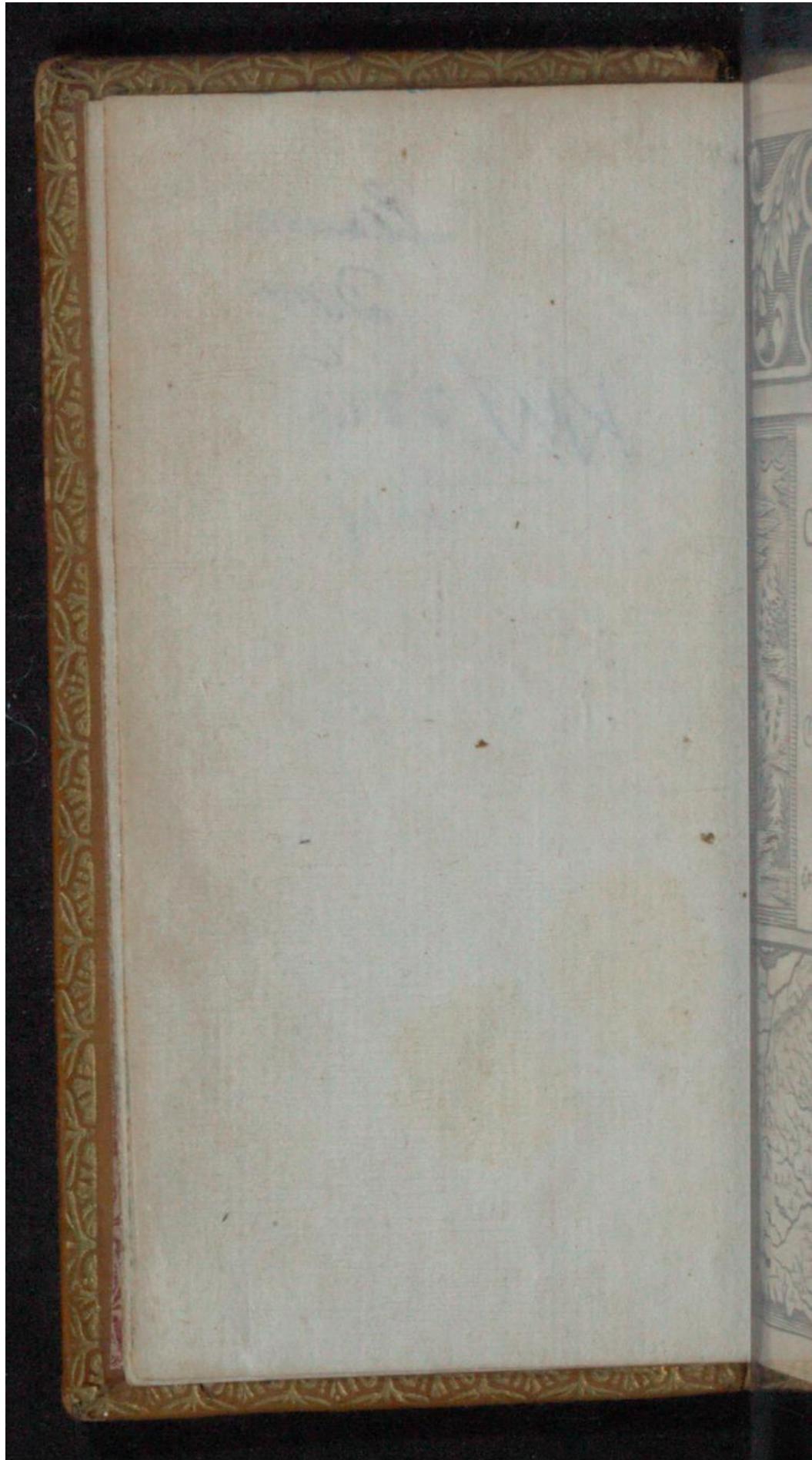

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

Placens
Dag.
KW 224
D 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

REGNI
CHINEN-
SIS
descriptio.

*Ex
Varis Authoribus.*

LVGD. BATAV.
Ex Offic. Elzeviriana.
cīc Icc xxxix.

平沙落雁

ILLV.
ADRIA
Domine
mille, Ro
herik, Ge
Holland
triflida, I
de Orin

ester primus
nus loc arcu
openibus qu
sur de temp
auis a spicis
distractio. D
spud qui ja
damenit,
ovande Re
woltemer
bbi, cuius p
conilia.

Koninklijke
Bibliotheek
Den Haag.

ILLVSTRI VIRO,
ADRIANO PAUW,
*Domino in Heemstede, Hogers-
milde, Riet-vvijck, Nieuuver-
kerck, &c. Consiliario Comitatus
Hollandia, Sacro ejusdem arario
prefecto, & magna Societatis In-
dia Orientalis Assessori primario.*

VIR Illustris, Nobilissimæ
gentis, quæ per Asiam
longe lateq; exportata,
ac per Europam omnem
inter primas æstimata, dominatio-
nis sue arcanis & prodigiosi ingenii
operibus quaquaversum celebra-
tur, descriptionem summi nominis
iusti auspiciis usurpati, publico con-
secramus. Debuimus id isti populo,
bipud quē jacta illius artis sunt fun-
damenta, cuius cultum pro virili,
annivandę Reip. litterarię, nos quoq;
profitemur. Debuimus in primis
abi, cuius prudentiam singularem
consilia saluberrima, difficilli-

mo tempore, domi ac foris, patria est experta. quorum omnium estimationem boni omnes ac magni profitentur. qui ad Academiæ nostræ curam olim admotus, Musas omnes ac eruditos incredibili comitate devinxisti. qui eâ ingenii ac doctrinæ magnitudine excellis, ut ad Reipub. administrationem & primas in ea dignitates evectus, tantum conferas, quantum à summis tantum mortalium exspectatur. Debuimus deniq; tibi, qui, quæceteros omnes, humanitate ac officiis nos haud raro tibi obligasti quem animum tuum in nos perpetuum esse finat Deus immortalis cuius curæ te, patriæ, cui juvanda natus es, caussa, ac illustrem familiam tuam serio commendamus. Vale, Vir Illustris. Lugd. Batavor. cloc loc xxxix.

Illustri tuo nomini

dicatisimi

B. & A. Elsevirii.

TYPOGRAPHI Lectori benevolo.

Regnum & Rerum publicarum descriptionibus, quas magna cura, ad tuam, Humanissime Lector, utilitatem simul & voluptatem antehac adornari curavimus, jam dudum optavimus etiam Asiaticorum & ceterorum alicujus famae regnum descriptiones addere: verum eas nondum satis accurate elucubratae nacti, facius duximus expectationem tuam aliquandiu morari, quam fallere. Interea non penitus cessandum rati, Sinensis Regni descriptionem hic vobis exhibemus,

* 3

hibemus, potissimum è P. Nicola
Trigautii libris de Christianâ ex-
peditione apud Sinas: scripserun-
t alii multi de eadem materia, sec-
paulo prolixius quam institutio no-
stri ratio ferebat, neque satis in-
ter se convenientia; è quibus ta-
men quædam hic adjunximus.
Cæterum sicui hæc, pro tanta
Regni famâ, forte parciora vi-
deantur, bene de Republica mere-
bitur, si plura & certiora nobis
suggesserit. Interea hisce utere,
Benevole Lector, & uti antehac
fecisti, conatibus nostris benigne
fave.

Con-

Contenta hoc libello.

Liber primus P. Nicolai Trigautii,
capita libri.

1. **S**criptioris *hujus cause*
& modus. Pag. i.
  2. De nomine, situ & magnitudi-
ne Regni Sinarum. 6
  3. Quarum rerum sit ferax Si-
nensis ager. 18
  4. De artibus apud Sinas Mecha-
nicis. 39
  5. De artibus apud Sinas liberali-
bus deque litteratorum gradi-
bus. 55
  6. De Sinensis Reipub. admini-
stratione. 94
  7. De Sinarum ritibus nonnullis.

142
  8. De corporis lineamentis, cultu
habituq; & aliis apud Sinas con-
suetudine receptis. 191
  9. De ritibus apud Sinas supersti-
tiosis, & aliis erroribus. 206
10. Va-

10. Variae apud Sinas falsae Religionis sectæ.

232

11. De Saracenis ac Iudeis, ac fidei
demum Christiana apud Sinae
vestigiis.

Additamenta quadam è Purchasius
de provinciis Regni Sinensis.

Aliquot oppidorum Sinensium de-
scriptiones ex eodem Trigautio.

Itinerarium Benedicti Goësii ex In-
dia in Sinarum regnum. Ex
Itinerario Marci Pauli veneta
quadam.

Nic.

NIC. TRIGAVTII
De
REGNO CHINÆ.

C A P. I.

*Scriptionis hujus cause &
modus.*

NON raro evenit , ut
ingentium expediti-
onum , rerumq; ma-
gnarum , quæ laben-
tibus seculis assurre-
xere , primordia posteri penitus
ignorant. Ejus rei causam non
semel mecum ipse investigans , vix
aliam deprehendi , quam rerum
omnium initia (etiam earum quæ
in immensam deinde magnitudi-
nem ex crescunt) in ortu suo , ita

A   exi-

2 NIC. TRIGAVT.

exigua esse & exilia , nihil ut minus quam securam deinde mollem promittere videantur. Qua ex causa qui res illas ex infantibus, ut ita dicam, cunis educunt, nihil admodum laborant, res memoria tum quidem ut videtur indignas, memoriae commendare. Nisi forte magis placet, ejusmodi negotiorum prima rudimenta, tot tantisq; difficultatibus impediri, ut eorum auctores in agendo distentos, à scribendo non temporis minus quam virium penuria deterreri fateamur.

Quamobrem , ut Societatis nostrę ingressum in occlusos tot seculis vastissimi hujus regni fines, & rei Christianę primitias apud illustrem hanc gentem , ab hoc oblivionis interitu vindicarem, aggressus sum ea , quæ à P. Matthæo Riccio suis commentariis ad posteritatis memoriam quotidianis, post obitum relicta sunt , historica narratione complecti.

Id

Id ut facerem, alia me quoque
vel maxime causa permovit, ut si
forte Divinæ bonitati visum fuerit,
ex hac minima Euangeli semen-
te, lætam aliquando messem in
Ecclesiæ Catholicae horrea con-
gregare, posteri fideles intelligant,
à quibus inde temporibus admir-
anda Dei opera in hujus gentis
conversione, sint depraedicanda;
deinde si ex eventu quodam, seu
occulto Dei judicio sperati fructus
non provenerint, cognoscant quā-
tum minima nostra Societas Iesu
vel egerit, vel passa sit ad hanc in-
fidelitatis velut nemorum vastita-
tem perrumpendam, & quanto vel
sudore vel industria hoc ipsum no-
vale excolendo in spem magnam
evocarit.

Porro totum hoc de quo agi-
mus negotium, quis ambigat, di-
vinum esse, quando in animis ad
Euangeli lucem adducendis, om-
nino versatur? Plus igitur veritatis

4 NIC. TRIGAVT.

candore, quam verborum lenoci-
niis pium lectorem in re pia dele-
ctare conabimur. Nihil præterea
hac nostra narratione detractum
volo Annalibus nostris, aut privatis
sociorum literis, quin eam habeant
quam habere par est in veritatis au-
toritate firmitatem (nisi forte
cum his pugnaverint) neque enim
instituti nostri est in hac historia
vel omnia persequi, vel quæ perse-
quemur exhaustire, quin alia multa
contigerint, quæ narrari quoque
potuissent.

Verum ex eo quod Sinicæ res, fere
non ratione minus, quam ipso cœ-
lo ab Europæis distent, totaque hæc
scriptio Europæ soli dedicetur, con-
sillum mihi fuit, antequam rem in-
stitutam aggrediar, pauca de ejus
regni situ, ritibus, legibus, cæteris-
que id genus præmittere, ne histo-
riæ deinde filum necessario sæpe,
& non sine nausea, interrumpa-
mus. Qua in re eum modum ser-
vabi-

DE REG. CHINÆ.

vabimus, ut non nisi quæ à nostris
discrepant, quantum ad historiæ
lumen pertinebit, attingamus. Ac
tametsi ejusdem argumenti non
pauca volumina in Europa legan-
tur, arbitror tamen nemini mole-
stum fore, hæc eadem ab nostris
audire, quia jam annos omnino
triginta in hoc regno viximus, no-
biliores ejus provincias lustravi-
mus, cum illius Optimatibus sum-
misque Magistratibus ac viris lite-
ratis quotidie familialissime con-
gredimur, vernacula Sinarum lin-
gua loquimur, eorum ritus leges-
que ex professo didicimus, ac deni-
que, quod maximi refert, dies ac
noctes eorum libros manibus teri-
mus. Quæ omnia iis defuere qui
nullo unquam tempore in hunc
prope alium orbem penetrarunt,
quæque scripserunt non oculis, sed
auribus acceperunt, aliorum fide
subnixi. Verum hæc intra institu-
tæ brevitaris limites restringemus

A 3 paucis

6 NIC. TRIGAVT.

paucis hujus primi libri capitibus,
quæ non immerito in singulos li-
bros excrescerent, si pro dignitate
tractarentur.

I I.

*De nomine, situ, & magnitudine
Regni Sinarum.*

Ex tremum hoc in Oriente Im-
perium, Europæ nostræ inno-
tuit variis nominibus insignitum.
Antiquissimum est illud à tempo-
ribus Ptolomæi *Sina*. Postmodum
à Marco Paulo Veneto, qui non-
nullam hujus regni notitiam Eu-
ropæis ingessit, *Cataium* appella-
tur, sed celeerrimum est *China*
ab Lusitanis inductum, qui immen-
sam navigationem emensi, eo ap-
pulerunt, ibique ad Australem ejus
partem in Cantonensi Provincia,
hodieque negotiantur. Id nomen
Itali & aliæ nonnullæ in Europa
nationes nonnihil immutarunt,
Hispanicæ pronunciationis ignari,
quæ-

quæ in nonnullis à Latina discrepat. *China* enim ab Hispanis omnibus ita effertur, ut ab Italib*Cina*.

Nemini quoque dubium, meo quidem judicio, videri debet, hanc esse quam Hippophagorum regionem vocant, in hoc enim regno universo ad hæc usque tempora equina vescuntur omnes, æque ac nos bubula. Nihil etiam dubitarim eandem regionem quoque esse *Sericam*: non enim alio in regno ullo ad Orientem, nisi apud Sinas, sericum, ejusque vis tanta reperitur, ut non incolæ solum uniuersi, opulenti æque prope ac tenues eo induantur, sed etiam in finitima omnia Regna exportetur. Lusitani sane negotiatores alia nulla merce onerarias suas libentius consarcinant, quam Sinensi ferico, quod in Iaponiam Indiamq; univerlam distrahendum immittant. Hispani quoque Philippinarum insularum incolæ, naves suas in novam Hispa-

A 4 niam

8 NIC. TRIGAVT.

niam orbemque illum universum
onustas Sinensi serico transmit-
tunt. In Sinarum quoque Annali-
bus reperio operis artificium serici
annis ante Christum natum bis
mille sexcentis triginta & sex. Et
apparet ex hoc regno in reliquam
Asiam, nostramque Europam, imo
& Africam, id genus opificii trans-
migrasse.

Verum in hac nominum varie-
tate, nihil æque mirum videri de-
bet, quam hæc omnia Sinis ipsis
incognita esse & inaudita, cum
nullum apud eos vestigium sit ha-
rum appellationum, ac multo mi-
nus qua ex causa toties variarint;
cum tamen alia multa Sinæ ipsis re-
gno suo imposuerint, ac fortasse in
posterum imponent. Est enim a-
pud eos in more, ab omni memo-
ria positum, ut quoties imperandi
jus & una familia in aliam, pro hu-
manarum rerum vicissitudine tran-
sit; ipsum quoque regnum novo
nomi-

nomine, ab eo qui regnare occipit, insigniatur, quod qui facit, speciosum aliquem regno titulum pro arbitratu imponit. Ita olim *Than* appellari legimus, quod sine termino latum sonat, alias *Yu*, ac si quietem voces, deinde *Hia*, quod idem est ac si magnum dicas, postea *Siam*, quæ vox ornatum innuit. Tum *Chen*, hoc est, perfectum. *Han* vero lacteum in cœlo viam signat, aliaque permulta. Ex quo vero hæc ipsa familia, penes quam hodie regnandi jus est, quæ *Cin* dicitur, regnum universum *Min*, id est, claritatis nomine insignitur, cui tamen hodie syllabam *Ta* adjunxerunt, & *Ta-min*, id est, magnæ claritatis regnum appellant.

E vicinis vero populis pauci has nominum varietates advertunt, hinc sit, ut singuli prope singulis hoc regnum nominibus insigniant. Cocincinenses & Siami (à

A s qui-

10 NIC. TRIGAVT.

quibus Lusitani Chinæ nomen dicerunt) *Cin*, Iapones *Than*, Tartari *Han*, Saraceni ab Occasu *Ca-*
tium hodieque appellant.

Apud ipsos quoque Sinas (hoc enim Ptolomæi nomen video frequentius ab Latinis Scriptoribus usurpari) præter illud quod eandem cum ipsis Regibus fortunam subit, alio quoque communi seculorum omnium, eoque nec uno nomine compellatur. Nunc enim *Cium-*
quo, nunc *Ciumhoa* quotidiano nomine appellamus, prius regnū, posterius nomen hortum, utrumque in medio situm sonat. Hujus nominis causam audio esse, quod Sinæ cœlum quidem rotundum, terram vero quadratam esse arbitrentur, in cuius medio regnum situm esse sibi fingunt. Qua ex causa cum initio Geographicas nostras descriptiones in plano positas aspicerent, substomachabantur, regnum suum non in medio, sed ad extre-

DE REG. CHINÆ. II

extremum Orientem demonstrari. Hanc ob causam cum Pater Matthæus Riccius orbem terrarum Sinicis nominibus expressisset, ita disposuit, ut Sinarum Regnum in medio viseretut, verum ipsi nunc plerique errorem illum suum & agnoscunt & irident.

Qui universum regnum cum summo imperio moderatur, Vniversitatis hujus Dominus appellatur, ideo quod arbitrentur ipsi, regnum suum iisdem prope terminis, quibus hoc universum, claudiam vicina regna quæ pauca prius noverant, quam cum Europæis commercia miscerent, vix regnum nomine dignantur; quod si cui è nostris mirum videatur, idem sciat Sinis videri posse, si scierint tot è nostris Monarchs eodem titulo insignitos, quibus in Sinarum ingens imperium nihil unquam juris fuit. Atque hæc de Regni nomine perstrinxisse sit satis. Quod spe-

spectat ad amplitudinem, non im
merito Sinarum Imperium, Scri
ptorum & seculorum omnium cal
culo, *Magnum*, prænomen obti
nuit. Nam si agrorum situm ac li
mitum species, omnia orbis ter
rarum regna, unam quidem ap
pellationem sortita, hodie superat;
& per omnia retro secula (quan
tum quidem hactenus affecutus
sum) superavit. Ad Austrum enim
in gradu nono supra decimum e
levati supra horizontem poli inci
pit, in insula quam ipsi *Hainam* vo
cant, quod Australe mare sonat, &
excurrit in Septentrionem, ad se
cundum & quadragesimum, ad
Boreales illos muros, quibus à Tar
taria Sinæ suum Imperium divi
idunt ac ruentur. In longum incipit
à centesimo duodecimo ab insulis
Fortunatis, in Provincia quam ipsi
Tunan vocant, & in centesimo tri
cesimo ac secundo, mari ad solis
Ortum terminatur. Hanc termi
norum

orum dimensionem nos ipsi va-
ris in locis ejusdem Regni, per que
transire contigit, ad astrolabio-
um, & aliorum, quibus Mathema-
tici utuntur, instrumentorum nor-
nam, adjuncta Eclipsium fide, è Si-
nensium fastorum, in quibus novi-
unia simul ac plenilunia ad amus-
im describuntur, & maxime cos-
mographicorum planorum au-
toritate, quam accuratissime licuit,
excussimus. Et quidem ab Austro
in Boream, ubi nostrorum haec-
nus desudavit industria, nihilest
quod addi posse videatur. Si vero
in longitudine posteri nostri, cum
in eas partes Euangeliū, Deo vo-
lente, invexerint, accuratius ali-
quid explorarint, quod erit, ut ar-
bitror, discriminē exiguum, eo-
rum auctoritati libens cedo, & po-
steriores curas prioribus judico
præferendas.

Ex his colligitur, hanc in uno
regno amplitudinem, maxima ex
parte

14 N I C. T R I G A V T.

parte intra zonæ temperationis b
nignius cœlum contineri , eaqu
omnia climata , quæ ab extrem
ejus, quod à *Meroe* Nili insula nc
men accepit, ad Romanum usqu
excurrunt , continua excursion
complecti. Hæc tam ampla limi
tum circumscriptio, ad Boream ta
men angustior est, tertia fere par
te, quam nonnulli nostri temporis
Scriptores eam protenderunt, qui
ad tertium supra quinquagesimum
gradum eam protulerunt.

Verum ne cui hæc etiam ipsa li
mitum laxitas, si non incredibilis
post oculatos testes , tamen ma
gnam aliquam partem deserta in
cultaque videatur , adscribam hic
quod in quodam Sinarum volumi
ne excuso anno Domini 1579, cui
Sinarum Regni descriptio, titulus
est, scriptum reperi. Id cum fide
conversum, sic se habet. In Sinarum
regno duæ sunt provinciæ curiales
ac Regiæ; *Nanquinum*, quod Re
giam

giam Australem, & Pequinum,
quod Borealem sonat. Præter has
aliæ sunt tredecim. In his quin-de-
cim provinciis (regna eas jure di-
xeris) alia divisione centum qui-
quaginta octo regiones, aut potius
provinciæ minores (ipſi *Fu* vocant)
numerantut. (Quarum pleræque
duodecim quindecimue Vrbes be-
ne magnas, præter villas, pagos,
castella & oppida, comprehen-
dunt.) In his regionibus 247 ur-
bes majores titulo *Cheu* insigni-
unt, tametsi à reliquis urbibus sæ-
pe dignitate potius, quam celebri-
tate vel amplitudine distingun-
tur. Vulgares urbes reliquæ, quas
ipſi *Hien* vocanr, mille supra cen-
tum & quinquaginta duæ conti-
nentur. Adultorum porro capita,
à quibus vextigal Regi singulatim
penditur, 58 millions, ut vulgus
vocat, quingenta quinquaginta
millia octingenta & unum, eo
tempore quo liber excusus erat,

nume-

numerabantur. Sed in his nequam
muliebris sexus includitur. Et è vi-
trili pueri, adolescentesque, eunu-
chi, milites, propinqui Regis, Ma-
gistratus, literatique & alii per-
multi excipiuntur. Et militum qui-
dem, tametsi alta & decrepita fere
pax est (exceptis Tartarorum in-
sultibus) supra decies centena mil-
lia, stipendio Regio aluntur, &
perpetuo sunt in armis, qui nume-
rus ut nemini supra fidem videa-
tur, adverto tres ad Boream pro-
vincias, qualis est una quæ *Læatum*
vocatur, prope dimidiatas, sub vex-
illo ac stipendio regio militare.

Regna finitima Sinarum Impe-
rio vectigalia ad Ortum tria, ad
Occasum tria supra quinquaginta,
ad Austrum supra LV, ad Boream
vero tria eodem volumine nume-
rantur. Adverto tamen hodie, lon-
ge pauciora debitum vectigal per-
solvere, ea vero quæ hodieque per-
solvent, plus è Sinarum regno effe-
runt

runt quam afferant, ideoque nihil
admodum à Sinis laboratur, in ve-
tigalium fide permaneant necne.

Ad hujus regni amplitudinem, ac
celebritatem accedit, quod undiq;
vel natura vel arte cingitur aptis ad
se tuendum munitionibus. Ad Au-
strum simul & Ortū mari alluitur,
eoq; tot insulis distincto, ut classi-
bus ad continentem aditus sit ubi-
que perdifficilis. Ad Aquilonem ar-
dua præcipitia, continuo v leucar.
supra quadringen. eoq; fortissimo
muro conjuncta, Tartaroiū prope
continuos insultus excludunt. Ab
Occasu, qui Aquiloni vicinior est,
conterminus visitur arenæ sipientis
ager, qui multorum dierum penu-
ria advenarum exercitus ab Sina-
rum regno aut deterret, aut sepelit.
Occasus australior saltibus & mon-
tibus frequens notatur, & exigua
admodum regna finitima habet,
quæ Sinæ negligunt, indigna suo
vel metu vel cupiditate arbitrati.

B C A P.

C A P. III.

*Quarum rerum sit ferax Sinen-
sis ager.*

EX hac tanta hujus regni amplitudine, non ab Ortu solum in Occasum (prout nostra excurrit Europa) verum etiam ab Austro in Aquilonem, contingit, ut alibi nusquam toto orbe terrarum, tanta sit rerum nascentium varietas, quæ sub ejusdem regni cœlo producuntur; hinc enim climatum diversitas, & ex ea diversarum rerum fecunditas penderet, nam alia sub torrido, alia sub gelido, alia denique sub Iove temperato felicius educuntur.

Sinæ ipsi in suis chorographiæ voluminibus, fuse quid quæque Provincia ferat, enumerant, quæ omnia hic persequi, esset ab instituta brevitate alienum. Illud in universum cum fide dici potest, quod ab omnibus scriptoribus asseri-

eritur, omnia, quæ ad humanum
cultum & viuentium, imo & delicias
faciunt, non aliunde importari, sed
omni abunde nasci. Quin etiam
ausim asserere, omnia prope, quæ
in Europa videmus, in hoc regno
reperi. Et si quæ desunt, longe
pluribus aliis, quibus Europa caret,
compensari.

In primis igitur omni triticeo
abundat apparatu; frumentū hor-
deum, milium, panicum, filiginem
& alia id generis copiose suppeditat.
Oriza porro, quæ quotidianus
est eorum fere commeatus, longe
Europam superat. Legumina vero,
sed maxime phaseoli, quibus etiam
ipsa jumenta armentaque vescun-
tur, & id generis in variis provinciis
secundam ac tertiam quotannis se-
mentem ac messem patiuntur. Ex
quo non minus agri cœlique fera-
citas & clementia, quam gentis in-
dustria colliguntur.

Fructuum quoque ac pomorum

B 2 spe-

20 NIC. TRIGAVT.

species, si olivam excipias & amygdala, è primariis nullæ desunt. Importatæ à nostris ferculæ, noluntur ab Europæis superari. Præter hæc alia sunt poma nostris incognita qualia in Cantonensi Provincia a liisque Australibus sunt, quæ nomine ab Sinis accepto *Licyas* & *Longanas* appellamus, quæ mitissima sunt in paucis, nec usquam alibi generantur. Indicæ quoque illæ è palma nuces, & alia Indica poma ibidem visuntur. Alia quoque species est, quam ficum Sinensem Lusitani vocant, suavissimum simul ac speciosissimum pomum. Ficum ideo solum Lusitani vocant, quod iis quoque passis vesci licet, alias enim nihil habet omnino simile, propriusque accedit ad malum persicam grandem, sed rubeam, ac sine lanugine vel nucleo. Aurea vero mala & citrea omneq; spinosi nemoris pomum, omnem ubique terrarum in eo genere vel varietatem.

tem vel suavitatem longo superant
intervallo.

Idem quoq; constanter videor de
olerum varietate ac præstantia, de-
que hortensium herbarum appara-
tu posse confirmare, horum enim
apud Sinas, quam apud nostrates,
usus est frequentior. Complures
quippe de vulgo reperias, qui per
universam vitam alia nulla re vel
etiam religionis causa vescuntur.

Nec omnium porro florum va-
rietas desideratur, imo non pauci
nostris incogniti, non sine volup-
tate Conditionisq; laude visuntur.
Verum Sinæ fere magis eorum spe-
cie, quam odore delectantur; atque
ita plane inaudita est apud eos (nisi
ex quo cum Europæis commercia
miscuere) ars odoriferos succos è
floribus aut herbis lento igne edu-
cendi.

In quatuor ad Austrum provin-
ciis, nobile illud apud Indos folium
quod *Betre*, & arbor quam *Are-*

B 3 quei-

22 N I C . T R I G A V T .

queiram vocant, reperitur. Foliū illud suaviter mordicans, magna sua voluptate, vīvæ calci mixtum totos fere dies Indi mandunt, affertuntq; calore illo stomachum non parum adjuvari.

Oleum ex oliva, vel in edulia, vel in lucernas varie supplant, sed omnibus præstat illud, quod è sesamo educitur, nam & odoriferum est, & ubique fere abundat. Horum vina longe nostris sunt inferiora, tametsi contrarium ipsi sibi persuadent. Cum enim uva rarer sit, nec admodum mitis, neglectu quodam ex ea vina non exprimunt, sed ex oriza conficiunt, aliisque rebus, unde fit ut nusquam desit. Eo vino mire sibi placent, & sane nec insuave est, nec ita uti Europæum adurit.

Suilla vulgo vescuntur, sed tamē aliæ quoque carnes abundant. Bubula, ovilla, caprina multa est. Gallinæ, anates, anseres ubique innumeræ. Quinetiam equis, mulis, asellis,

asellis, canibus æque fere ut reli-
quis carnibus vescuntur, atque ita
venales in macellis exponuntur.
Quibusdam tamen in locis super-
sticio vel agricultura, bobus & bu-
balis parcit; ferina, sed maxime
cervo, lepore variisque altilibus a-
bundat, viliique omnia pretio com-
parantur.

Equi & alia id generis jumenta,
tametsi Europæis venustate cedant,
numero tamen, & pretii vilitate ve-
cturæque facilitate præstant, sicut
bi flumina obvia non occurrant,
nam fere universa regio ita fluviis
pervia est, ut pervadi fere tota pos-
sit, sive ea flumina natura, sive ars
fecerit. Ex quo incredibilis omnis
generis navigiorum multitudo ul-
tro citroque navigat, eaque tanta,
ut è nostri temporis Scriptoribus
unus asserere non dubitaverit, ni-
hilo pauciores in aquis, quam in
continenti commorati; quod etsi
supra fidem est hyperbole, talis ta-

B 4 men

24 NIC. TRIGAVT.

men est, ut Sinensia solum fluminis
naviganti, minime supra modum
esse videatur. Ego aliud asserere
forte majori fide ausim, non incre-
dibile videri, tot in hoc uno regno
navigia, quot in reliquo terrarum
orbe posse numerari, si de iis solum
agatur, quæ ab aqua potabili defe-
runtur, nam ea quæ apud Sinas ma-
ria permeant & pauciora sunt, &
cum nostratis nullo modo con-
ferenda. Sed ad equos redeo. Eos
Sinæ domare minime norunt, ca-
strati omnes mansuescunt, quo-
quot ad usus quotidianos adhiben-
tur. Equi porro militares sunt pro-
pe inodum innumerabiles, sed ii ita
degeneres atque imbelles, ut ne
hinnitum quidem equi Tartari si-
ne fuga ferant, unde inepti fere ad
prælia esse solent, præterquā quod,
cum ferreis calcibus muniti non
sint, scilicet aut rupes in præruptis
itineribus unguæ teneritudo reti-
nere diutius non potest.

Magna

Magna est in tot fluminibus pictum varietas & copia, nam præter iscosissimum mare, ad Austrum olemque nascentem, & ea quæ dixi flumina, sunt ingentes lacus, quos ob latitudinem & profunditatem, exigua prope maria dixeris. Et præter hæc sùburbana vivaria, haud paulo frequentiora quam apud nostrates, è quibus in usus mercatusq; quotidianos nullo non die piscis educitur, qui etiam nunquam deficit, pescantesque frustratur.

Sinensia nemora Leones minime alunt, sed magno numero Tygres, Ursos, Lupos, Vulpes. Elephantes non nisi Pequini in aula ad pompā multi educantur, iiiiq; aliunde adduicti, nec toto regno uspiā visuntur.

Linum minime norunt. Ego gossypio vulgo ad amictum pannus texitur, cuius semen tametsi ante cccc an. est ab externis importatum, ita tamen regio illius ferax fuisse reperta est, ut hodie orbi

B 5   uni-

universo sufficere posse videatur.

Operis bombycini tanta est copia, ut plane cum nostra Europa (nisi forte superior est) certare posse videatur. Ex iis byssinos, atque damasceni operis pannos, quin et iam ad Europę imitationem hodi quoque holosericos texunt, aliaque opera conficiunt, quae apud nos in usu habentur; sed in pretio tamen, tertiam partem ac saepe quartam vilius distrahuntur.

E cannabo aliisque quibusdam herbis, varii panni texuntur, maxime in aestivos usus, rametsi ex ovium lacte caseos non exprimant, & lacte non admodum vescantur, eoque solo quod turgidæ boves praebent, lanam tamen tondent, & in ea utenda à nostris longe superantur, nondum enim ex ea pannos laneos intexunt, qui tamen apud Sinas in pretio importati habentur. E lana conficiunt tenuiores aestivi temporis pannos, quibus vulgus

algus ad pileos utitur, & pro tapebus, in quibus vel de nocte jacent, vel urbanos ritus suos, de quibus intera, peragunt, horum ad Boream frequentior est usus ; qui tametsi longius absit ab Arctico polo, quam Europa nostra habitetur, frigus tamen haud paulo videtur acrius, nam & flumina permagna lacusque gelu concrescunt, cuius rei causa nondum satis est nobis explorata, nisi eam in Tartariæ nivales montes non remotos referamus, ad quæ frigora propulsanda, non insimilis vulpium & Scythicarum mustelarum pellibus abundant.

Metalla apud Sinas omnia, nullo excepto, reperias licet. Praeter æs cuprumque vulgare aliud conficiunt, candidum instar argenti, quod nihilo carius est ære flavo. E liquefacto vero ferro aliquanto plura opera quam nostri conflant, ut lebetes, ollas, campanas, ac tintin-

tinnabula, mortaria, cancellos, f
naces, bellica vel tormenta vel
strumenta, aliaque complura, on
nia nostratisbus haud paulo vilio

Aurum nec ignobile est, tam
nostrate pretio longe inferius. A
genti ad monetam usus est, qu
pondere non etiam sigillo impre
so distinguitur, atque ita in om
commercio ad stateram pretium
omne expenditur. Quod est per
perincommodum, & addita ipsiu
argenti nobilitate vel ignobilita
te, quæ pretio addenda est vel de
trahenda, quod etiam incommo
dius, nam adulterina fraus non est
infrequens. Pluribus tamen in lo
cis quadrantium ex ære usus, qui
in ærario publico ad usus minutio
res exciduntur, argentea quoque
vasa, nec non aurea à potentiori
bus in usum adhibentur, sed in hac
re parciore est Sinarum luxus Euro
pæo. Muliebris tamen mundus et
iam apud Sinas maxime in capitis

orna-

ornatum auti argenteum multum
sumit. Vulgaris porro ad men-
as supellex fictilis est, quam Euro-
pæi fere nescio qua ex causa Por-
anam vocant, cui parem inter si-
stilia vasa non reperias, sive tenui-
tatem sive nitorem spectes. Nobis
issima fingitur in Kiamsinensis
Provinciæ agro, in quo massa lu-
tea est, è qua fingi solet. Inde in
universum regnum finitimasque
Provincias ac remotas in Europam
usque distrahitur, & ubique habe-
tur in pretio ab iis, qui nitorem
inter epulas pluris, quam pom-
pam faciunt. Eduliorum etiam
ferventium vim patitur, nec un-
quam findi solet, imo, quod mi-
rere, frusta inter se filo æreo affu-
ta liquorem continent, nec trans-
mittunt.

Vitrum quoq; Sinæ conflant, sed
in eo longe ab Europæis vincuntur.
Ædificia vulgo lignea sunt, etiam
regia palatia, ita tamen, ut parie-
tes

tes è lateritio plerumq; opere co-
surgent, qui habitationem solu-
discriminant, nam tectum colum-
nis ligneis ut plurimum sustinet.
Hinc, & ex navigiorum multitudi-
ne facile colligi potest, arborum
quanta sit ubiq; copia, nemoru-
que felicitas. Plerumque intra e-
lignorum species, quæ in Europ-
a visuntur, Quercus est infrequens
sed ejus vicem supplet æterna quæ-
dam & durissima ligni species, qu-
ideo ferrum Lusitani vocant, nam
& ipso colore accedit, & quernam
de quercu facile coronam refert.
Cedrum quoque videbis, funestam
Sinis arborem. Ea maxime ad sar-
cophagos cadaverum utuntur, quæ
ab Sinis tanti habentur, ut sæpe in
funebrem loculum, supra mille au-
reos non male collocatos putent.
Arundinum quoque genus est (Lu-
sitani *Bambu* vocant) cuius duri-
ties ferrea prope est, eaque rotun-
da vix ambabus manibus cingitur,
si ma-

maxima est, ac tametsi est ina-
s, suisque nodis articulisque di-
incta, sua tamen firmitate pro æ-
cum minorum sæpe postibus sta-
nitur. Lancearum etiam hastilia
x tenuioribus fiunt, & in sexcen-
os alios usus, quorum longa esset
narratio, adhibetur. Hæ arundines
non nisi in provinciis Australibus
gaudent, sed earum tanta est co-
pia, ut regno sufficient universo,
vixque alterius ligni usus vilius
comparetur.

In focum non lignum solum,
carbones, arundines, stipulamque
suppeditat, sed bituminis genus est,
quale apud Belgas, maxime in Epi-
scopatu Leodiensi, eruitur, ipsi Mui-
vocant, quod in omnem ejus ge-
neris usum accommodatissime ad-
hibetur, neque fumo molestiam
fcessit. In Borealibus tamen Pro-
vinciis copiosius est ac præstantius,
natura scilicet necessitatem adju-
vante. E terræ visceribus eruitur,
quæ

quæ longo tractu distracta ejus
sum perpetuant, pretiique mod
ratione copiam arguunt, & tenu
simo cuique materiam vel in c
linam, vel in hypocausta submir
strant.

Medicas herbas alit, quas ali
regiones non nisi importatas no
runt, maxime Rhabarbarum,
Muscum, quæ ab Occasu Saraceti
Asiae universæ, & exinde Europa
inferunt incredibili commercii lu
cro, cum hinc vilissimo pretio di
frabuntur. Nam Rhabarbari li
bram obolis decem emptam, senis
septenisque aureis in Europa diven
des. Hic etiam nascitur celebre
multorum morborum pharma
cum, Lusitani *Signum Sinicum*,
alii *Sanctum* vocant, ad illius,
quod ex orbe novo advehitur,
medendi similitudinem, & ita na
scitar, ut nullo coleante è desertis
locis, solo labore, nullo pretio eru
atur, indeque incredibili lucro e
molu-

molumentoque distrahatur.

Salem non in maritimis solum Provinciis conficiunt, sed etiam in continente aquas invenies, è quibus nullo negotio concrescit. Itaque ubique abundat, ac nihilominus ex eo quod sal in omnes prope humanos usus adhibetur, sit, ut in regios thesauros è salis commercio copiosum vectigal inferatur; & negotiatores, qui in sale negotiantur, sint in primis copiosi. Sacchari apud Sinas frequentior est usus quam mellis, tametsi æque utrumque abundat. Cera vero non ea sola, quam apes concinnant, sed alia est nō candidior solum, sed etiam altera præstantior, nam & minus glutinosa est, & accensa clarius splendet. Ea è vermiculis quibusdam conficitur, quos in hunc usum in arboribus educant. Aliam quoque conficiunt ex arboris cuiusdā fructu, quæ superiori minime est in candore inferior, sed tamen

C. in.

34 Nic. TRIGAVT.
in splendore longo cedit inter-
vallo.

Quoniam papyri usus apud Si-
nas latius, quam apud nos patet,
ita varie conficitur, sed tamen quæ-
libet ejus species longe ab nostra
superatur, nam nulla Sinarum char-
ta præli patiens aut scriptioñis ex-
utraque parte. Itaque folium u-
num è nostratisbus, Sinicis duobus
æquivalet, facile quoque laceratur,
neque fert æratem. Folia quædam
quadrata conficiunt, quæ in unius
alteriusve passus longitudinem vel
latitudinem pretenduntur, & ea
quæ è gossipio fit, candore suo ne-
à nostrate quidem superatur.

Omitto necessaria multa, mar-
mora variis distincta coloribus, py-
ropos, aliosque lapillos & gem-
mas, colores ad pingendum non
ineptos, odorifera ligna & bitumi-
na, aliaque sexcenta. Sed tamen
prætermittere nec possum nec de-
beo duo triave nostris incognita.

Ac

Ac primum sit frutex quidam, cu-
jus frondibus celebris illa Sinarum
Iaponumque ac finitimarum gen-
tium potio, quam *Cia* vocant, de-
coquitur. Ejus usus apud Sinas om-
nino esse non potest antiquissi-
mus, nam in vetustis eorum volu-
minibus, nullus ad eam significan-
dā hieroglyphicus character (qua-
les sunt omnes Sinarum literæ) re-
peritur. Unde fortasse nostros et-
iam hac fronde saltus minime ca-
rere, licet suspicari. Hæc folia ver-
no cœlo legunt, eaque in umbra
exsiccant, & ad quotidianam de-
coctionem asservant, quam prope
continuo in potum adhibent, non
sub mensas solum, sed quoties in-
çedes hospes amicum visurus ingre-
ditur, hac enim potionē invitatur,
eaque secundo ac tertio, si moram
aliquam fecerit colloquendo. Ca-
lida semper bibitur aut potius sor-
betur, & palato non est temperata
quadam amaritudine insuavis, sed

C 2 rece-

revera salutaris , & ad multa frequentior illius usus. Nec una est hujus frondis præstantia, alia aliam solet superare, atque ita libram uno aureo, & sæpe duobus ac tribus, si præstantior habita fuerit, comparabis : apud Iapones præstantissima decem ac sæpe duodecim aureis vænit ; apud quos etiam illius usus aliquanto differt ab Sinensi. Nam Iapones folia hæc in pulvrem redacta feruentis aquæ cyatho immiscent, quantum duobus aut tribus cochlearibus continetur, eamque potionem ita permixtam epotant. Sinæ vero in aquæ ferventis vasculum aliquot ejusmodi folia injiciunt : inde calida, posteaquam horum vim imbibit, epotatur, ipsa vero folia relinquuntur.

Alterum est bitumen quoddam (consimile laeti) ex arboris cuiusdam cortice expressum, ac instar picis glutinosum, ex eo conficiunt

San-

Sandaracham quandam , hoc Lu-
sitani Ciaronem, Sinæ Cie vocant.
Eo mensas, lecticas, supellectilem,
domos ipsas, & navigia inficiunt,
varioque ad libitum colore ; quæ
omnia deinde ad instar speculi
splendent, & nitore suo oculis, le-
vitate etiam manibus, cum æquali
majestate, blandiuntur, & multam
ferunt ætatem. Hinc sit ut Sina-
rum Iaponumque ædes ita splen-
deant, intuentibusque arrideant :
hoc enim velut pigmento , cu-
juslibet ligni colorem cum splen-
dore mentiuntur. Hanc etiam ob-
causam Sinæ minus , quam reli-
qui populi apud quos est hujus bi-
tuminis usus , mappis inter eden-
dum mensas non insternunt ,
nam splendentes ac velut crystal-
linæ mensæ si quid ex edulio-
rum adipè de splendore deper-
diderint , exigua purioris aquæ
inspersione leviter afficta instau-
rantur , levis enim illa dura-

C 3 que

que superficies , cuiusuis rei per-
mixtionem excludit. facile fortasse
arboris hujus esset cum Europa
commercium , magno sane bono,
sed haec tenus inventus est nemo ,
qui ad hanc rem, dignam sane cu-
juspam industria , animum appli-
carit. Præter hoc quod dixi bitu-
men , oleum esse reperio expre-
sum è pomo alterius arboris, supe-
riori non admodum absimile , ejus
decocti usus est idem, sed splendo-
re inferior, copia vero superior.

Hæc eadem regio aromatis mi-
nime caret, vel innatis, vel impor-
tatis. Cinnamomum & zinziber
vernacula sunt, ideoque copiosio-
ra, posterius quidem nusquam no-
bilius aut feracius. Piper, nux, aloe,
similiaque permulta, vel ex insulis
non procul Malucis , vel è vicinis
regnis importata , quantum copia
crescunt, tantum opinione pretio-
que decrescunt. Abundat etiam
nitro, cuius usus minus frequens in
pul-

pulvere ad bella tormentaria (ignitis enim hujusmodi machinis parcius & ineptius utuntur) quam in ludis festisque publicis, quæ ingeniosissimis ad intuentium admirationem ignibus apud Sinas celebrantur; nihil enim est, quod non his ignibus artificiosissime mentiantur. Arbores, poma, prælia, igneosque in gyrum globos felicissime imitantur, sumptu non parvo. Visi sunt nobis Nanquini tum degentibus, primo anni mense, qui apud illos in primis festus est, tantum pulveris insumpsisse, quantum bienni prælio eoque continuo suffecisset.

C A P. IV.

De artibus apud Sinas Mechanicis.

CUM & publica omnium fama, experientiaque teste, constet, hanc gentem in paucis esse industriam, facile ex superiori capite

C 4   colli-

colligitur, artes omnes illiberale
apud eam reperiri, cum materi.
nulla desit, merces quoque ipsa in
genia pelliciat, quæ duo, artes so-
lent in summo collocare: de iis hoc
capite nonnulla attingam, in qui-
bus à nostris opificibus discrepare
videntur. Ac in primis ex eo, quod
Sinæ in quotidiano sumptu fere
parcius vivunt, evenit, ut opifices
opera sua non ad artis perfectio-
nem, sed ad emptorum accom-
modent voluntatem, ideo ea non
adeo elaborant, ut pretia mode-
rentur. Inde fit ut operum suorum
adulterent bonitatem, externa
quadam venustate contenti; quod
ipsum etiam libentius faciunt,
cum Magistratum rebus insudant;
nam & pretium ab iis exsolvitur
sæpe pro arbitratu, non pro me-
rito, & inviti ad opera evocan-
tur.

In architectura sunt omnino
nostris inferiores, non minus in æ-
dificio-

ificiorum splendore, quam anno-
rum perpetuitate : qua in re du-
mum est, utri alios superent. Sinæ
quippe, extruendas ædes, humanæ
itę brevitate metiuntur, sibi enim
non aliis ædificant: nostri vero pro-
annata libidine adspirant ad æter-
nitatem. Hinc sit ut neque animo
concipere, neque sibi persuadere
possint, ædium nostrarum sive
publicarum, sive privatarum splen-
dorem; & si quando audiunt, mo-
les nostras plura sæpe ferre secula,
imo nonnullas annos mille, alias
bis mille durare, obstupescunt; cu-
jus durationis causam rogati, eam
referimus in alta solidaque funda-
menta, quorum profunditas reli-
quam molem superstructam susti-
nere possit. Sinæ contra vel nul-
la effodiunt, sed solum in con-
cuso solo lapides prægrandes lo-
cant, vel si quæ fodiunt, vix aliquot
cubitost solent penetrare, quan-
tumvis moles, tressue futuræ

C 5   sunt

sint excelsissimæ , atque ita rai
unius sæculi ætatem ferunt , etia
ipsa mœnia , quin sæpius opus sit i
staurari . His accedit , quod , ut sup
commemoravi , maguam partes
ligneæ domus sint , vel ligneis co
lumnis sustineantur , qua in
commoditas est non exigua ex eo
quod fere parietes intacto ædifici
reliquo possunt innovari , neque e
nim tecta parietibus sed columnis
innituntur .

Typographiæ apud Sinas anti
quior est aliquanto usus , quam a
pud Europæos , nam à quinque re
tro seculis certum est , ab iis usu re
ceptam , neque desunt qui afferant
prius ea Sinas fuisse usos , quam i
hanc mortalitatem immortalis se
Deus abjecisset . Verum a nostris
differt non parum , quæ hierogly
phicis eorum characteribus ob
multitudinem esset perdifficilis
quanquam hodie in brevi aliqua
characteres tabulæ lævi ac enodi
pyro

ro fere malove vel zizypho, in-
ulpunt.

In hac tabula exscriptum folium,
d universum leviter congluti-
ant, inde magno artificio, jam sic
am papyrus ita eradunt, ut non-
si in tenuissima facie transparen-
s characteres remanere videan-
ir, tum stylis ferreis ita tabulam
lam exsculptunt, ut sola characte-
rum vel picturæ lineamenta emi-
teant. Deinde incredibili facilita-
te, ac celeritate, folia pro arbit-
riatu imprimunt, eaque saepe ty-
ographus unus, die uno, quin-
uenta supra mille expedit. In in-
culpendis quoque tabulis ita ex-
pediti sunt, ut nihilo plus mihi vi-
deantur temporis in sculpenda,
quam nostri in componenda una
emendandaque consumere. Hæc
excudendi ratio ad Sinicos chara-
cteres fere grandiusculos accom-
modatior est, quam ad nostros;
neque enim è tenuissimis nostris
ele-

elementis exsculpi ligneæ tab
commode posse mihi viden
Cæterum unum est in hac re me
commodum; cum enim tabulæ
mel insculptæ, domi asservent
quoties libuerit, licet aliquid
trahere vel addere, non utum
lum verbulum, sed periodos etia
integras, dum tabulæ nonni
farsiuntur; neque cogitur typ
graphus, vel auctor cum primi
excudit, simul ac semel ingente
librorum multitudinem typis ed
re, sed quoties voluerit, aut op
fuerit, volumina pro arbitratu pl
ra pauciorave excuduntur. Quo
nobis saepe contigit, nam libros
rebus ad nostram religionem sp
stantibus, scientiisve Europæis S.
nicae à nostris editos, domi excudi
mus, domesticorum famulorut
opera. Tanta igitur hujus typ
ographiæ facilitas est, ut qui se
viderit, mox ad idem audendun
se accingat. Ex hac commoditat
nasci

scitur tanta Sinensium librorum
altitudo ac uilitas, quantum non
cile est ei, qui non viderit, expli-
re.

Alia quoque est ratio in mar-
ore ligno se mel exsculpta im-
mendi. Epitaphium aliquod,
templi causa, picturave plano
armori insculpta, superposito hu-
mentis chartæ folio laneo que pan-
o medio, tamdiu malleolo per-
titur, dum in vacua picturæ cha-
racterumve lineamenta subtilis se-
papyrus insinuet. Inde levi ma-
u atramento aliove colore quoli-
et, folium illud inficitur, eaq; sola
neamenta in suo candore perse-
erant, ac prototypi formam refe-
unt non ineleganter. Verum hæc
ratio crassiora lineamenta exigit,
nec ad subtiliores laminæ ductus
adhiberi potest.

Picturæ (cujus frequentem in
artificiis adhibent usum) gens est
addictissima, sed omnino ab Eu-
ropæ,

ropæa, ac multo etiam magis
statuaria fusilique opere superant
magnificos fornices hominum
nimantiumque figuris insig-
templaque sua inanum Deorum
simulachris & ære campano no-
litat. Et quidem, si recte conjic-
videtur mihi gens, alioqui inge-
osissima, horum artificiorum id
rudis esse, quod illi nullum unq;
cum exteris gentib⁹ commerciu-
fuerit, quo naturam, nulli alias i-
feriorem gentium omnium, ar-
adjuvaret. Picturas oleo vel umbra
insignire genti ignotum, ideoque
demortuis similiores quam vivi.
In statuis etiam infeliciores mi-
esse videntur, in quibus effingeri
dis, omnia symmetriæ præcepta c-
culo solo metiuntur, qui sæpe fa-
litur, erroremque in magnis cor-
poribus non parvum committit
sed non ideo ab insanis monstro-
rum molibus abstinent ex ære
marmore ac luto educendis. Ær-

cam

mpana omnia ligneis malleis
saluntur, nec videntur posse fer-
os tolerare; atque ita nec sono
ssunt cum nostratis compa-
ri.

Instrumentorum apud eos mu-
corum varietas est & copia, sed
ganis carent atque clavichordiis,
omni hujusmodi instrumento.
ides instrumentis omnibus adhi-
ent è cruda byfso retortas: ex a-
imalium fibris ne confici quidem
osse norant. Instrumentorum ta-
men concinnandorum symmetria
ostræ respondet. Musica porro
rs omnis in unius vocis sono con-
stit, vocum diversarum discor-
em concordiam plane ignorant.
t tamen ipsi de sua musica sibi
maxime blandiunrur, quæ nostro-
um aurium judicio superbissimo
bsona omnino judicatur. Et quan-
tuam ipsi sibi primas de musicis
oncentibus arrogant, nostratia
ramen organa & cætera, quæ ha-
tenuit

Etens audierunt instrumenta,
mirantur, idemque fortasse de
strarum vocum harmonia judi-
bunt, cum ejus artificium sonor
perceperint, quos hactenus tem-
nostra non audierunt, omnia
quippe rerum fere muta sunt ru-
menta. Id, ut suspicor, facit ing-
nua Sinarum indoles, quæ fac-
peregrina suis præfert, ubi reva-
judicat præferenda. Eorum eni-
superbiam à meliorum ignorati-
ne, vicinatumque gentium barb-
rie ortam reor.

Horis metiendis vix habent i-
strumenra. Quæ habent, vel aqua
vel igne mensurantur. Aquea su-
velut ingentes clepsydræ. Ignes
ex odorifero cinere confecta, to-
mentorum nostrorum fomites im-
tantur. Pauca etiam alia conficiu-
rotulis ab arena velut aqua circum-
actis, sed omnia ad nostratia artifi-
cia, sunt umbra, & fere multur
peccant in ipsa metiendi tempor-
sym

symmetria. E sciotericis solum norunt illud, quod ab æquatore nomen accepit, sed neque illud proportione locorum didicerunt collocare.

Specrandis comœdiis sunt additi etissimi, eaque re nostrates supererant, atq; ita innumera adolescens multitudo hoc exercitio distinetur. Eorum alii quaquaversum libuerit, toto regno peregrinantur, alii in nobilioribus emporiis commorantur, & in publicas privatasq; celebritates adhibentur. Sed omnino regni fæx est, nec alia facile vietiis fœdior reperitur. pleriq; enim ab his archimimis, pueruli pretio comparati choros ducere, mimos exercere, vocē inflectere, à teneris edocentur. Omnes hæ comœdiæ antiquæ fere sunt, vel historiæ, vel fictiones, & omnino paucæ recens scribuntur. Epulis quoq; fere celebrioribus adhibentur. Ipsi mimi cū evocantur, ad quamlibet è vulgatis

D agen

agendam adveniunt comparati
Itaq; comœdiarum volumen con-
vivatori, quam spectare voluerit
electuro ferunt, ipsique conviva
inter edendum ac potandum spe-
stant tanta sua voluptate, ut cum
horis sæpe decem epulentur, tan-
tudem temporis expleto sæpe e-
pulo spectando insument, dum un-
comœdia ex alia trahitur. Canen-
do fere omnia pronunciant, & vi-
quidquam vulgari loquendi mode-
effertur.

Sigillorum apud Sinas usus et
nobilis & frequens, nec iis solun-
literas suas muniunt, sed & scriptio-
nes, poëmata, picturas, aliaq; com-
plura. Nec in his aliud insculpitu-
præter nomen, cognomen, gra-
dum, dignitatemq; auctoris. Non
unum adhibent. Pluribus saepe suo-
rum operum principia finesque in-
signiunt, eaque non in cera aut re-
simili quapiam imprimunt, sed ru-
beo solum colore inficiunt. Hin-
fieri

fieri solet, ut viri primores vas ha-
beant in mensa sigillis plenum,
quæ varia sua nomina (nam Sinæ
singuli pluribus nominibus appell-
lantur) insculpta habent, eaq; ma-
teria fere nobiliore constant, ligno,
marmore, ebore, ære, crystallo,
corallio, aliisque lapillis nobiliori-
bus. Eorum quoque artifices plu-
riimi reperiuntur, neque hujusmodi
opificium apud Sinas est illiberale,
ex eo maxime quod sigillorum
characteres à vulgatis differant, &
antiquitatem, cuius apud omnes
gentes magna est veneratio, sa-
piant, ideoque eorum artifices non
illiteratos esse necesse est.

Alia quoque ars est huic absimi-
lis, conficiendi scilicet ad omnem
scriptionem atramenti. Id exiguis
velut panibus concinnant, ex olei
fumo. Et quoniam ipsi suis char-
acteribus venuste pingendis addicti
sunt præ reliquis gentibus, ideo fit
ut non elegans tantum scriptor ab

52 Nic. TRIGAVT.

iis æstimetur, & passim omnibus officiis colatur, sed etiam ipsi scriptorii atramenti opifices non illiberales habeantur. Eo utuntur in marmorea lamina, eaque apprime lævi, cum aliquot aquæ guttulis, scriptorios illos paniculos affricant, laminamque inficiunt, deinde penicillo è pilis leporinis, quo ad scribendum utuntur, atramentum excipiunt. Harum quoque laminarum artifices permulti visuntur, qui magno sæpe pretio nobiliora saxa lævigant, & cum venustate concinnant. Deniq; tria hæc, quæ ad scribendum adhibentur, pleraq; insigni ornatu constant, & in pretio habentur, eo quod in rem suapte natura gravem, qualis est scriptio, à viris æque gravibus in usum adhibentur.

Aliud quoque est opificium parum à nostris usurpatum. Id in conficiendis, ad conciliandum æstivo tempore ventum, flabellis versatur,

qui-

quibus omnis hominum conditio
& sexus uti solet. In publicum ne-
mini sine flabello prodire fas est ,
tametsi cœlo frigido ventos arceri
quam evocari melius esse videa-
tur ; sed Majestatis potius alicujus
majorem , quam necessitatis ha-
bentrationem. Ea varie conficiun-
tur :; nam si materiam spectas , ex
arundine, ligno, ebore, ebeno, ad-
juncta papyro, bysso , & odorifero
etiam quodam stramine constant :
si formam, alia sunt rotunda , alia
ovata , nonnulla etiam quadrata.
Quæ sunt ex usu porro primorum
virorum, è charta candida eaq; in-
aurata pereleganter sunt confecta,
& pro arbitratu vel complicantur
vel explicantur. In iis exscribi sibi
sæpe jubent nobilem aliquam sen-
tentiam, aut poëma. Et hoc est vul-
gatissimum munusculum, quod si-
bi invicem in benevolentiae testi-
monium mittunt. Nosque ipsi ple-
nam cistulam, amicorum donaria,

D 3 domi

54 N I C. TRIGAVT.

domi hodie habemus, quæ aliis de-
inde simili benevolentia remitta-
mus. In iis porro conficiendis, in-
numerí ubique opifices occupan-
tur. Mihi semper visum est, hunc
apud Sinas. flabellorum usum cum
nostris chirothecis comparari pos-
se. Et licet usus utriusque prima-
rius contrarius esse videatur, nam
illorum in propulsando æstu, ha-
rum in arcendo frigore consistit,
tamen usus vel majestatem vel mu-
nuscula potissimum spectare vide-
tur.

In his paucis Sinæ ab Europæis
discrepant, in aliis longe pluribus
in tanto terrarum intervallo mire
conveniunt, maxime in vescendi,
sedendi, dormiendique ratione,
in qua ipsi soli cum Europæis, è tot
aliis gentibus, nescio qua ratione,
conspirarunt, nam & mensas, &
sedilia, & lectos adhibent, quibus
omnibus finitimi omnes & teli qui
populi minime utuntur, sed in ipso
solo

solostoreis instrato sedent, vescuntur, ac dormiunt. Quod sane notatum dignissimum videtur, & unde facile plurimarum rerum similitudo, quam ne longior sim omitto, colligetur.

C A P. V.

De artibus apud Sinas Liberalibus ac Scientiis, deque Literatorum gradibus.

PRIUS ad hujus Imperii administrationem quam veniamus, omnino necesse est, ut de gentis literis, scientiis, earumque gradibus pauca præmittamus, in quo magnam partem hujus Reipublicæ regendæ ratio consistit; quæ à reliquis orbis terrarum ubivis gentibus, in hac parte magno discrepat intervallo. Ac tametsi huic regno Philosophi non imperent, dici tamen debet Reges ipsos à Philosophis gubernari. Eorum scribendi componendique ratio, quæ hier-

D 4 gly-

glyphicis illis Ægyptiorum figuris
similis est, non parum à loquendis
consuetudine discrepat. Nullus enim omnino liber vulgato idiomate
scribitur. Et si quis fortassis ad familiarem cōsuetudinem pro-
pius accedit, is neque materia, neque opinione sese supra vulgus ex-
tollit. Et tamen omnes fere utriusque sermonis voces communes
sunt familiari colloquio, & graviori scriptio-
ni. In sola porro vocatione compositione hæc diversitas tota
consistit.

Cujuslibet autem apud Sinas sermonis voces, ad unam omnes monosyllabæ sunt, & ne una quidem dissyllaba vel polysyllaba reperitur, quanquam sunt duarum ac saepe trium vocalium in unam syllabam coëuntium non paucæ diphthongi. Diphthongos voco nostro loquendi more; nam neque vocalium, neque consonantium apud Sinas ulla mentio, sed ut rerum,

ita

vocum singularum suus est hie-glyphicus character, nec paucios literę quam voces numerantur, nemque est apud eos dictio, syllaba, elementum. Si tamen in hoc pere voces Sinicas plurimum aliando syllabarum legeris; sic ha-
eto, Sinice singulas syllabas, sin-
ulas voces esse, sed quia ad rem
nam significandam institutę sunt,
nobis Latino more in unam vo-
cem esse compactas. Ac tamen si
rerum multitudine sit nume-
rus characterum, eos tamen inter-
ita componunt, ut septuaginta
septuagintave millia non excedat.
Et ex iis qui decem millia noverit,
eos qui fere necessarii sunt ad scri-
pendum characteres, est assolutus:
nam omnes omnino nosse nec o-
pus est, nec est in universo fortasse
regno qui noverit. Horum etiam
characterum plurimum idem est
sonus, figura non eadem, imo et-
iam significatio non una. Unde

D s fit

fit ut aliud nullum idioma æquum
vocum æque reperiatur, neque
loquentis ore scriptio ulla excipi
potest ab audientibus exscribenda.
nec libet unus ab audientibus cum
prælegitur intelligi, nisi librum
eundem præ oculis habeant, ut æ
quivocos vocum sonos, quos au
rium judicio minime distinguunt
oculorum fide figuras intuentium
internoscant. Imo etiam inter lo
quendum non raro evenit, ut alte
alterius conceptum accurate alio
qui proferentis & polite loquenti
minime assequatur, ipse non re
petere solum cogatur, sed etiam
scribere, ac si non sit ad manum
scriptorius apparatus, vel aqua su
pra mensam, vel digito in aëre au
dientisve manu, characteres effin
guntur, idque maxime inter lite
ratos & eloquentes alioqui viros
accidit, quo purius ornatiusque &
ad librorum scriptionem proprius
colloquuntur. Hanc æquivocatio
nem

m utcumque tollunt accentibus
tonis quinque, quos utique sub-
es non ita primum est internon-
ere, his sonorum suorum pauciati-
cumque subveniuut, nam sylla-
um apud nostrates unam, saepe
ac tonorum varietate quintupli-
cem faciunt significatione inter se
toto cœlo differentem: nullaque
et omnino dictio, quæ non uno
ex his accentibus efferatur. Unde
quendi & intelligendi difficultas
sugetur, ita ut nulla mihi toto ter-
ram orbe lingua, advenis æque
difficilis ad discendum esse videa-
tur. Sed ea tamen & divino favore
improbo labore ab iis superatur,
qui se totos hujus gentis saluti con-
secrarunt, qui non loqui solum, sed
& legere ac scribere, quotquot ha-
bentus è nostra Societate hic sunt,
di dicerunt.

Hujus rei causam ego quidem
esse suspicor, quod ab omni sæcu-
lorū memoria, gens hæc scriptio-
nem

60 Nic. TRIGAVT.

nem expolire magis, quam serm
nem procurarit, ex eo quod omis
ejus eloquentia ad nostra usce
tempora in sola scriptione, non
iam in pronunciatione consistit.
Qualem Isocratis fuisse apud G
cos legimus: hinc fit, ut familia
etiam Nuncii non verbo, sed sc
pto etiam intra eandem urbem
re transmittantur.

Hic porro scribendi modus, q
singulis rebus singulos appingim
characteres, etsi memoriae sit po
molestus, tamen adfert secum i
signem quandam nostrisque ina
ditam commoditatem. Nam n
tiones alioqui sermone inter se di
versissimæ, si communibus in scr
bendo characteribus utantur, l
brorum literarumque commerci
communicant, tametsi alia aliena
minime assequatur colloquendo.
Ita Iapones, Corai, Caucinciæ, Let
hiæi cōmunes habent libros, tam
etsi eos efferendo, ita inter se di
cre

repent, ut alter alterius never-
quid omnium quidem intelligat, eundem
omnes librorum sensum af-
quantur, licet præter suum idio-
ma aliud nullum norint. In ipso
quoque regno Sinarum Provinciæ
singulæ ita fere sermone inter se
discrepant, ut nihil habeant omni-
o commune. Et tamen librorum
literarum est omnibus commu-
nus commercium.

Præter hunc tamen cuique Pro-
vinciae vernaculum sermonem, a-
ius est universo regno communis,
uem ipsi *Quonhoæ* vocant, quod
Nançuriale vel forensem sonat. Id ex
evenit, quod Magistratus om-
nes, ut infra dicam, in ea Provincia,
qua publicum munus gerunt,
externi sint; ac ne peregrinum ser-
monem ediscere cogerentur, cu-
loquendiale est toto regno idioma, quo
non forensia solum negotia pera-
guntur, sed vel politiores om-
nes, vel advenæ cum indigenis in
qua-

qualibet provincia colloquuntur.
Et hunc solum nostri sermonem
ediscunt, neque enim cuiuslibet
Prouinciae sermo usquam necen-
trius, sed neque urbanus est, aut
politioribus in colloquium, aut
forte à contribulibus domi fati-
liariter vel foris ad patriæ mem-
riam adhibetur. Eumque sermo-
nem ipsi pueri ac mulieres omis-
torunt frequentia ipsa difficul-
tem superante.

Audio apud Iaponios supra charac-
teres hos, qui ab Sinis eo pen-
trarunt, alphabeti, elementorum
que paucorum, more nostro usu
reperi, quo ipsis suum idion
scribere sine infinita illa Sinensi
characterum farragine licet; ideo
fortasse vicinis, quas supra memo-
ravi gentibus commune, verum
apud Sinas ejusmodi elementorum
nullus usus, sed neque vestigium
atque ideo characteres ipsi suos, a
figuras, à prima pueritia ediscunt

extremam prope senectutem, non
potquot literas profitentur. Id
met si proculdubio scientiis me-
diobus, temporis multum detra-
hit, idem tamen eorum animos
non omnino inutiliter distrahit,
eritque à juvenili licentia, in
quam omnes quidem, sed ociosi
maxime propendemus. Ex hoc et-
iam characterum pingendorum
literis modo, nascitur insigne
quoddam apud Sinas scriptionis
genus, quo genere non paucis so-
rum dictionibus, sed syllabis ea di-
cunt, quæ nos longis ambagibus
minus etiam significanter fortasse
icereimus.

Sed quoniam de characteribus
ingendis agimus, omittendum
tiam non est, Sinicæ scriptionis
item è diametro nostræ adversa-
rium; nam ad dexteram à summo
dimum, manum ducunt: nos à
sinistra in dexteram, in latum pro-
gredimur.

E no-

E nobilissimarum scientiarum
varietate in solius prope Philo-
phiæ moralis noticiam devenit
naturalem quippe variis erroribus
potius oscularunt quam illus-
runt. Ethica porro ipsa præcepit.
Ex eo quod de Dialectica nihil
tigerunt, nullo doctrinæ ordine
sed confusis fere sententiis atque
ratiocinationibus tradunt, qui
tum duce illo quod à natura in-
di solet, lumine assequuntur. Ne-
ximus inter omnes Philosophus
nensis Confutius appellatur, qui
invenio quingentis quinquaginta
uno annis ante Christi Servatus
nostris in terras adventum in ha-
lucem prodisse, & annis amplius
septuaginta ita vixisse, ut non e-
emplo minus quam scriptis & co-
gressibus omnes ad virtutis studium
incitaret. Ex qua vivendi ratio
consecutus est apud Sinas, ut mo-
tales omnes, quotquot ubique te-
rarum virtute præstiterunt, viri
sancti.

factimonia excessisse credatur. Et
sane si ejus dicta factaque quæ le-
guntur attenderis, paucis è nostra-
cibus Philosophis Ethnicis cedere,
multos etiam eum superare fate-
pomur. Eam ob rem tanta est viri
opinio, ut nullum ejus pronuncia-
tum ab Sinensibus literatis hodie-
unque in dubium revocetur, sed ab
omnibus æque in Magistri com-
munis verba juratur. Nec literati
viri solum, sed ipsi quoque Reges
eum per tot retro secula, morta-
lium tamen, non etiam Numinis
alicujus ritu venerantur, & gra-
tum animum acceptæ ab eo do-
ctrinæ sese exhibere profitentur.
Nam & per tot temporum inter-
valla, illius in hanc diem posteri
magno sunt apud omnes loco. Et
à Regibus familæ capiti, honoris
non exigui titulus hereditario jure
est attributus, quem census per-
magni & immunitates consequun-
tur.

E Non

Non Philosophiæ solum Ethicæ
sed Astrologiæ quoque, ac multa
rum disciplinarum Mathematica
rum nō mediocrem sunt notitia
assercuti. In Arithmeticâ tamen a
Geometriâ feliciores aliquando
exitere: sed hæc etiam omnia ve
consequuti, vel etiam tradider
perturbate. Constellationes ip
diuerso à nostris modo partiuntu
Et in stellarum numero supra eas
de quibus Astrologi nostri mem
nerunt, quadringentas addidere, i
numerum enim tenuiores qua
dam vocant, quæ non semper ap
parent. Verum hi Astrologi nih
admodum de cœlestibus phæno
menis ad rationis calculos revo
candis adlaborant. Magnam par
tem in prædicendis Eclipsium mo
mentis, & Planetarum ac stellarum
motibus occupantur. Sed hæc et
iam omnia mille scarent erroribus
Denique omnem fere suam de in
deribus cognoscendis scientiam, i
eam

eam, quæ à nostris Iudiciaria est appellata, referunt, arbitrati, quæcunque in hoc elementari orbe fiunt, ab sideribus dependere. In his tamen Mathematicis disciplinis, aliquid ab Saracenis, qui ab Occasu venerant, accepere, sed nihil illi demonstracionum auctoritate, confirmant, sed solum tabulas quasdam reliquerunt, ad quarum normam fastos suos, Eclipses utriusq; planetæ, & omnium motus revocantur.

Auctor illius familiæ quæ hodie rerum potitur vetuit, ne quisquam hæc Astrologiæ judiciariæ præcepta ediscat præter eos, qui sunt hæreditario jure in eam rem designati; veritus ne ex hac siderum notitia, qui eam sit consecutus, res novellas in regno moliendi facultatem accipiat, & opportunitatem consequatur. Qui tamen hodie regnat, varios magno censu Mathematicos alit, eosq; vel intra palatii fines

E 2 Eunu-

Eunuchos, vel extra regios Magistratus, quorum duo sunt hodie, Pequinensi regia, tribunalia; alterum Sinarum, qui à suis accepta fastos eclipsesque subducendi rationem profitentur; alterum Saracenorum, quod eadem ad importatam ab Occasu disciplinam revocat, ac utriusque deinde tribunalis judicium inter se conferunt & alterum ab altero adjuvatur. Utique etiam in modico colle ardentibus ad contemplanda sidera habent, quo Mathematicas machinas instrumentæ magnitudinis fusili ære construxerunt, quæ antiquitatem aliquid præ se ferunt. In eo collecto semper unus aliquis Collegarum nocturnis horis excubat, si qui forte cœlum inusitata siderum, vel alicujus Cometæ novitate portenterat, quod si contigerit, die instanti, missio ad Regem libelle admonent, ac simul exponunt, quæ finistri, quæ latri omnis significatio

videat

videatur. Nanquinensium Mathematicorum area, in edito colle intra urbem eminet, & Mathematicorum instrumentorum moles, Pequinensium superat elegantiam, quia eo tempore in ea urbe Reges commorabantur.

Pequinensium Astrologorum jus est, in solis ac lunæ defectionibus, toto regno, prædicendis, & lege lata, Magistratus simulachrorumque Ministri, ubique jubentur certum in locum cogi, officiorum suorum cultu insignes, & planetæ laboranti subvenire, quod æreis cymbalis ad numerum pulsatis, & sæpe flexis poplitibus se facere arbitrantur, toto eo tempore, quo planetas illos deficiendo laborare credunt. Audio vereri eos, ne à serpente, nescio quo, per id tempus sorbeantur.

Artis medicæ præcepta non parum à nostratis discrepant; ve-
zū non aliter ac nostri venæ pulsum

E 3 ex-

explorant. Et sane sunt in mede-
do non infelices. Pharmacis por-
utuntur simplicibus, herbis, radic-
bus, aliisque hujusmodi. Itaque a
tota Sinensis medica herbariae fer-
nostrę præceptis continetur. Hujus
artis nullus est publicus ludus, se-
quisque privatim à quolibet Magi-
stro ruditur. In utraque regia, arti
medicæ gradus prævio examinari
conceduntur, sed ita quasi per tran-
sennam nulloque delectu, nihil u-
amplius auctoritatis opinionisve
consequatur, qui eo gradu insignia-
tur, quam qui eo caruerit, ex eis
quod nemini ægris mederi inter-
dicitur, sive peritus artis medicæ
fuerit, sive imperitus. Deniq; hoc
omnibus exploratum est, nem-
inem vel Mathematicis, vel Medi-
cis præceptionibus infudare, qui
quidem in Ethica eminere se posse
speraverit. Atque ita nemo fere iis
dat operam, nisi quem vel rei fa-
miliaris, vel ingenii tenuitas, à
sub-

sublimioribus disciplinis deterruerunt, unde fit ut vix ullo sint in precepto, nam honos alit artes, omnesque accenduntur ad studia gloriæ, vel spe præmiorum.

Id è contra in Ethica scientia videre licet, ad cujus celebriores gradus quisquis evehitur, næ ille Sinae felicitatis apicem sibi videtur consecutus. De his fusiis paulo agendum mihi censeo, non enim id lectori minus jucundum fore arbitror, quam novum. Sinensium ille quem dixi Philosophorum Prinseps Confutius, quatuor antiquorum Philosophorum volumina cōcinnavit, ipseq; quintum suo marte conscripsit. hos libros quinque doctrinas appellavit. In his Ethica bene vivendi & Reipublicæ gerendæ præcepta, veterumque exempla, ritus, ac sacrificia, quin & varia veterum poëmata, aliaque hujusmodi continentur. Præter hæc quinq; volumina à duobus tribusve Phi-

Iosophis, Confutatio scilicet, ejusque
discipulis, in unum volumen redacta sunt.
Et a sunt varia nullo ordine præcep-
ta similia, sententiæ de moribus
recta ratione instituendis, se pri-
mum ipso, inde familia, denique
regno ad virtutem componendo.
Id volumen; quia libris quatuor
continetur, *Tetrabiblion* appellatur.
Hi novem libri sunt bibliothecatum Sinensium antiquissimi
& è quibus prope reliqui prodierunt, hieroglyphicos item maxi-
mam partem continent characteres: & sane Philosophiæ morali-
præcepta non parum Reipublica profutura prescribunt. Itaque lex
ab antiquissimis Regibus lata est, multorum sæculorum usu confir-
mata, ut qui literatus apud Sinas & esse & haberi velit, ex his libris suæ
doctrinæ fundamenta habeat ne-
cessitatem, in quibus non satis est
genuinum textus sensum asse-
quantur, sed etiam, quod diffici-
lius,

is, ut subito de singulis possint
intentiis apte scribere, ideo sin-
ulis Tetrabiblion illud, de quo
pra, ediscendum, ut id præstare
possint.

Nullus porro ludus est aut aca-
demia publica (quod de nostris
criptoribus aliqui asseruere) cuius
magistri hos sibi libros suscepint
xponendos, sed quisque Præce-
torem sibi pro arbitratu deligit, à
uo domi suæ suoque sumptu in-
tratur. Horum porro domesti-
orum Ludimagistrorum ingens
st multitudo, tum quod ab uno
lures, characterum Sinensium vi-
o, vix possint erudiri, tum maxi-
ne quod in more positum sit, ut
dixi, quemque domi suæ filiorum
untaxat ludum aperire, tametsi
anus alterve numeretur; ideo cre-
do, ne aliorum commercio à stu-
dendi contentione avertantur.

In hac scientia tres literarum
gradus iis, qui ex eorum numero

E 5 exa-

74 NIC. TRIGAVT.

examinandos sese præbent, apti, quinque
fuerint judicati, conferuntur.
porro examen in sola fere scriptura
ne consistit. Primus literatorum
gradus confertur in singulis ur
bus, eo in loco, qui ludus app
latur. Eum confert insignis aliquis
literatus ab Rege ipso in eum
nem nominatus. Is ex officio Tihio
gradus vero ipse Sieucai dicitur,
Baccalaureatum nostratem repr
sentat. Tihio igitur omnes su
provincię urbes peragrat, eum gr
adum collaturus, cui triplex exam
præmittitur. Ubi Cancellarius ill
ut nostro more loquar, adveni
quotquot ex ea urbe ejusque fin
bus ad illum gradum adspirant, re
pente concurrunt, seque examin
subjiciunt. Primum instituitur
Ludimagistris illis, qui Baccalau
reis, cum gradum assediti sunt
præsunt, dum ulteriorem adipisci
cantur. In hoc examen admittitu
quilibet, & sæpe contingit, ut qua
tuor

or quinqueve millia ex una urbe
merentur. Hi Ludimagistri sti-
ndio regio aluntur in hunc si-
m. Hi deinde ad quatuor urbis
æfectos (qui omnes sunt literati,
us enim nemo Rempublicam
tingit) à Ludimagistris remittun-
r, qui denuo examinatos Cancel-
lario præsentant, sed ex universo
numero non amplius ducentos,
tos ex meliori scriptione dignissi-
mos judicaverint. Cancellarii ter-
rum est examen, & omnino reli-
nis austrius, nam è ducentis vi-
nti trigintave, non plures, pro-
gionis magnitudine, quos eo-
em examine dignissimos invene-
t, Baccalaureos appellat, & præ-
teritorum annorum Baccalaureis
ggreat, qui omnes non insimam
bis partem dignitate repræsen-
tant; nam ab omnibus coluntur
futuræ, ad quam accedunt, di-
nitatis. Talarem, pileum, & o-
reas dignitatis insigne peculiare
in-

76 N I C. T R I G A V T.

duunt, eoque cultu alium nisi
calaureum prodire est nefas.
Magistratum congressibus hco
ratus assident, & graviores un
nitatis titus iis exhibent, qui
vulgo uti non licet. Multis quo
immunitatibus gaudent, & prae
Cancellarium suosq; illos iv L
magistros nemini fere subsunt, ac
facile cæteri Magistratus de i
rum causis delictive judicant.

Cancellarii munus non sol
in novos se Baccalaureos exten
sed antiquiores etiam superiori
annorum illo gradu insignitos,
cudi reddit, & quid vel profecerit
vel defecerint, severa trutina e
plorat. Ergo pro scriptio[n]is bo
tate quinque ordines instituit.
qui primo censem[ur], præmio, p
testatem facit munia quædam p
blica, sed non maxima, sine sup
riore gradu gerendi ; in secun
classe recensitos, præmio quoqu
sed inferiore donat. Tertios n

præ

æmio, sed nec pœna dignos censent. Quarti publice vapulant, sordidæ pœnam luentes. Postremi undem Baccalaureatus insignibus exountur, & in vulgi ordinem recipiuntur. Id faciunt, ne postquam Baccalaureos recensui fuerint, otio delitescant, & quæ didicent, oblivioni tradant.

Alter autem Sinensium literatum gradus *Kiugin* appellatur, & cum nostrorum Licentiatorum ordine comparatur. Is non nisi tertio quoque anno in Provinciæ metropoli sub octavam lunam, majori tiam majestate confertur. Sed non is omnibus, qui eo digni censemur, sed qui inter illos certo numero dignissimi, pro Provinciarum dignitate ac celebritate plures paucioresve. Nam in utraque Regia, Pequinensi scilicet atque Nanquenensi, quinquaginta supra centum ex omni Baccalaureorvm numero Licentiati renunciantur; in Ce- quiana,

quiana, Quiam Sinensi, atque
quiana quinque supra nonaginta
in reliquis pro literatorum nu-
ro ac Provinciæ dignitate aliqui
to pauciores.

In hoc examen soli Baccalaurei
nec tamen omnes, admittuntur
sed è singulis Provinciæ urbis
aut ludis, ut jam dixi, ab Cancer-
rio illo Baccalaureorum minimus
triginta, summum quadraginta
omni numero ad scriptiōnem
cussi, seliguntur. Et tamen hac
tione in provinciis celebrioribus
sæpe numerus eorum, qui ad
centiaturum ordinem adspira-
ad quatuor millia excrescit. Igi-
anno illo, qui Licentiatis initian-
tertius quisque recurrit, qualis
empli causa fuit annus Domini
1609, & proxime recurret 1610.
paucis ante octavam lunam diebus
quæ sæpe in Septembrem mense
incidit, Magistratus Pequinensis
selectissimos ex universo Regio-

Ph

philosophos ad centum Regi offerunt, dato libello, ut ex iis triginta singulas nempe Provincias bis, nominet, qui huic Licentia- orum discussioni præfint. Eorum Baccalaurio alterum è regio Collegio, quod *Hanlinyuen* vocant, esse ne- esse est, cujus Collegæ toto re- ab *Cancano* celeberrimi esse perhibentur. Os vero Rex omnino non nomi- at nisi sub idem temporis pun- pionem, quo citatissimo itinere in amen hacten signatam provinciam poterunt celeritatem venire, adhibitis quoque per- quisitio multis excubitoribus, ne quem ex in adiutoria provincia ulla ex causa prius al- latum quantur, quam Licentiati sint de- enunciati. Ex eadem quoq; pro- quia, ab Magistratibus Philo- bus Domini celebriores evocantur, à quibus legii illi examinatores duo, in hoc examine primaque scriptionum remittendis discussione, cum fide adjuventur. In qualibet porro metropoli, palatum ingens pro hoc examine dun-

80 NIC. TRIGAVT.

duntaxat extructum ceruitur,
tissimis muris cinctum. In eo
miciliorum stationes permulta
ab omni tumultu semotæ, in
bus examinatores, quos dixi, de
scriptiones discutiunt, commoni
tur. Præter has, in medio palati
sunt cellulæ supra quater mille,
præter exiguum mensam & sca
lum, & unum hominem capi
ultra nihil possunt. Ex his celli
nemo cum vicino colloqui, sed
videre quenquam potest.

Ubi examinatores & Urbani
Regii, quos dixi, in metropoli
advenerunt, prius in eo palation
sua quisque statione includunt
quam cum ullo colloqui possi
mo à mutuis inter se colloqui
excluduntur, toto eo tempore, q
in scriptionum discussione labor
tur. Quin etiam id temporis n
eturnæ diurnæque multorum r
litum & Magistratum excubi
explorant & arcent omne litera

ac sermonum commercium eorum
qui intra palatii fines degunt, cum
is, qui extra eos commorantur.

In hoc porro examen tres & iu-
dem ubique dies toto regno depu-
rantur, nonus nempe, 12 ac 15
octavæ lunæ dies. Et ab illucenti
aurora in primam noctem
tempus scriptioni conceditur, ja-
nuis studiose occlusis. Scribentibus
porro levis refectio pridie compa-
tata sumptu publico præbetur. Cū
in palatii fines Baccalaurei admit-
untur, severissime explorantur,
secum aliquem librum aut scriptio-
num deferant nec ne. Et solum si-
nuntur penicillos aliquot quibus ad
scribendum utuntur, & scripto-
riam laminam, de qua supra, atra-
mentum, chartamque deferre. Eo-
ne librum porro vestes, penicilli, laminæ
scriptoriæ, ne quid per fraudem con-
tineant, explorantur. Si fraus aliqua
deprehensa fuerit, nō excluduntur
solū, sed etiā acerrime puniuntur.

F Poste-

Posteaquam in palatium admisi
fi Baccalaurei , & fores clausæ ,
publicis sigillis obfirmatæ, duo il
ab regia examinis præsides , tres
Tetrabiblio illo sententias in pu
licum exponunt suo arbitratu sele
etas, quas singuli totidem scriptio
num sibi thema proponunt; è qua
libet item quinque illarum doctri
narum quaternas sententias , alia
rum totidem scriptionum thema
proponunt. Easque sibi quisqu
deligit, quæ ex ea, quam profitetu
doctrina , eruuntur. Septem ha
scriptiones oportet esse non ver
borum solum luminibus , sed sen
tentiarum quoq; pondere graves
observatis accurate Sinensis facun
diæ præceptionibus ; nec ullar
scriptionem oportet quingento
numero characteres superare, quo
rum singuli singulas dictiones no
stras exæquant.

Die altero, qui biduum ad exa
minandorum quietem consequi
tur

ur, eundem in modum reclusis,
ria proponuntur, quæ olim ex ve-
terum Annalibus eruta contigere,
el alia quædam, quæ imposterum
oterunt evenire, ternis singuli
scriptionibus sententiam suam di-
cunt, aut Regem dato libello mo-
ment, quid eo in casu faciendum ē
Regni bono videretur.

Tertio similiter die tres iis lites,
ex iis proponuntur, quæ in gerendis
Reipublicæ muneribus discernen-
dæ exigi possunt, ternis itidem
scriptionibus singuli sententiam
suam explicant, quam in ea lite di-
judicanda ferrent.

Acceptis in hunc modum suo
singulis die scriptionum argumen-
tis, & ad memoriam transcriptis,
Baccalaurei in designatam sibi ab
his, quorum interest, cellulam ad
scribendum ingrediuntur, & ma-
gno ubique silentio à singulis scri-
bitur. Scriptiones singulorum in
libello in eum finem parato, à sin-

F 2   gulis

gulis transcribuntur, adscripto su-
parentis, avi, & abavi ad finem scri-
ptionum nominibus, & libellu-
ita obfirmant, ut non nisi à deputa-
tis possit aperiri. Id cum singuli
singulis libellis fecerunt, eos deputa-
tis offerunt: illi, prius in exami-
natorum quam manus veniant, li-
brariorum, qui jam parati adfun-
manu transcribuntur: ac ne fra-
esse possit, rubeo colore exemp-
pinguntur, ipsa porro autograph
atramento descripta erant. Tra-
scripta hæc non autographa, sin-
auctorum nominibus examinato-
ribus discutienda traduntur; ip-
vero autographa, numeris signata
quæ transumptis respondent, inte-
rim asservantur. Id fit, ne qui di-
cutiunt scriptiones, auctorum no-
mina, vel ipsam pingendis ratione
internoscant.

Priores illi ex urbanis Magistrati-
bus selecti examinatores, scriptio-
nes omnes excutiunt, & pessimam
quam

uamque ita rejiciant, ut regiis
xaminatoribus duplum offerant
jus numeri, ad quem excrescere
licentiatorum numerus potest. Ita
centum & quinquaginta renun-
iari oportebit, scriptiones trecen-
tæ seponuntur, & ad Regiorum ex-
minatorum stationem postremo
crutinio excutiendæ transmittun-
ur; è quibus optimas quasque,
quantum pro numero Licentiatō-
rum satis, segregant. Ex eo inde
numero primas, secundas, & tertias
deligunt, & in ordinem accurate
componunt. His peractis, omnes si-
mul examinatores, transumpta cū
autographis, appositis numeris, a-
gnita conferūt, & auctoris in auto-
grapho nomen legunt. Hęc nomi-
na cubitalibus literis descripta, in
ingenti tabula exponūt, octava fe-
re luna exeunte, magno Magistra-
tuum concursu, applausuq; eorum,
qui Licentiatos renūciatos vel san-
guine, vel necessitudine cōtingunt.

F 3   Hic

Hic porro gradus priore long
superior ac celebrior, aliisque no
biliaribus gaudet immunitatibus
& peculiari dignitatis ornatu. Im
si ad supremum gradum adspiran
di deponunt cupiditatem, non in
simorum in Republica munerur
capaces existunt.

Hoc actu ad exitum in hunc mo
dum perducto, Regii examini
Præsides, librum evulgant, quo tot
tius examinis successus, Licentia
torum nomina, & insigniores do
qualibet proposita materia scripti
ones hac ratione in regnum uni
versum immittuntur. Sed maxima
illius scriptiones typis illis excu
duntur, qui primum inter Licentia
tos nomen est sortitus. Is Sinice
Quiayuen appellatur. Hic porro
liber eleganti in primis charactere
excuditur, totoque regno spargi
tur, ejusque aliquot exemplaria
Regi offeruntur, & reliquis pala
tinis.

In

In hoc examen minime admittuntur, qui sunt alterius provinciæ Baccalaurei. Solum in utraque Regia pauci ex aliis provinciis ex peculiari privilegio, quod in ludum Regium, cuius collegæ sunt, adsciti sunt, postquam Baccalaureatum obtinuerunt, in id Collegium, persoluto Cameræ regiæ certo aureorum numero, adsciscuntur.

Tertius apud Sinas literatorum ordo *Cinsu* appellatur, & Doctoratum nostratem plane repræsentat. Hic etiam tertio quoque anno confertur, sed solum in Regia Pequinensi: & Doctorum initiandorum annus semper est is, qui Licentiatorum aëtum proxime insequitur. Eum porro non nisi ex universo regno trecenti, consequuntur, tametsi è singulis provinciis Licentiati, quoties aleam examinis subire voluerint, ipso jure admittantur. Instituitur hic aëtus secunda luna iisdem, quos supra memo-

F 4 ravi-

ravimus diebus, forma quoque es-
dem, nullo plane discrimine, ni-
quod pro ratione gradus atque di-
gnitate crescit etiam in explorar-
do diligentia, ne qua forte frat-
favorve subrepatur: ipsi quoque ex-
aminatores è gravissimis regni Ma-
gistratibus, quos *Colaos* vocant, d-
quibus infra, examinis Praefide-
nominantur.

Finito examine, renunciatisque
Doctoribus, eo ipso in palatio, in
quo etiam Licentiatos renunciar-
mos est simul omnes in palatio re-
gio, coram præcipuis totius aula
Magistratibus: quin etiam ipse Re-
re olim aderat. Proposito themate
scriptionem componunt, cuius ju-
dicio, Magistratum, quos ipsi ge-
sturi sunt, ordo renunciatur in tres
classes distributus. Hujus exami-
nis magna est celebritas, quæ tota
in brevi scripti uncula consistit. Qui
primum in Doctorum examine lo-
cum obtinuit, illius tertius locus
in

hoc secundo examine extra a-
nam versatur. Qui vero in hoc
examine primas ac secundas obti-
nunt, insigni per totam vitam digni-
tatem insignitur, præterquam quod
maxima quæque in Republica mu-
nera gerit. Ea dignitas aptissime
Ducis apud nos Marchionisve
tulo conferretur, si ea in posteros
æreditario jure transferretur.

Hi mox Doctores propria veste,
vileo, & ocreis, ac reliquis etiam
magistratum insignibus gaudent,
ad publicos Magistratus op-
erarios ac nobiliores evehuntur,
semper ordine, ut nusquam Do-
ctores ab Licentiatis superentur.
Habentur quoque in Primorum
egni numero, & reliquis Licentia-
tis, quibus sors non æque cecidit,
pridie Collegis, ita repente su-
periores existunt, ut credi vix pos-
sunt: nam ubique potiores partes illis
edunt, & speciosioribus eos titulis
compellant.

F 5 . Hi

Hi autem Licentiati, qui à Doctorum numero rejecti sunt, si etiam alii Doctoratus imposterum consequendi deposuerint, ad gerenda Republicam admittuntur, & certe infra Doctores, non tamen summi, sed firmos vel in regia vel foris gerentes, Magistratus. Si fortunam tentare placuerit, domum repudiant, sedulo se scribendo legendi que excent, toto in sequente tempore, dum redeunte annorum circulo, in examinis arenam iterantur descendant. Id quoties libuerit tentare licet. Et evenit non raro ut aleam decies subeant, repugnante semper fortuna, qua spe lactans vitam absque munere publico universam terunt, dum aut summi, aut nihil esse volunt.

Hujus quoque non secus atque inferioris ordinis renunciari successus, suo privatim volumine a examinantibus excuditur, ad scriptis, ut supra, nominibus & insigni-

ri quaque scriptione. Præter hunc
volumen, alius etiam quotannis edi-
tur, quo Doctorum omnium no-
menina, patria, parentes, officia, &
quo in loco ea gerant, describun-
tur. Ita qui annum hoc volumen
inspexerit, sciet quam quisque di-
cennitatem à primo Doctoratus an-
no ad obitum usque, & ubi gesse-
reput, quibus gradibus honorum vel
ascenderit, vel descenderit, quod
Sinas pro cujusque meritis est
quotidianum.

Et est in hac graduum consecu-
tione illud admiratione dignum,
quoniam ejusdem anni Collegæ inter-
fuerint necessitudinem contrahât. Nam
Licentiati minus quam Do-
ctores, quibus fortuna ut faveret in
undem annum conspiravit, se-
poco fratum per universam vitam
abent, seq; mutuo & propinquos
orum Collegarum in omnibus
adjuvant, unanimi semper
nimorum consensione. Cum ipsis
quo-

quoq; examinatoribus etiā arcti
vinculum nectunt, quale solet in
parentes ac filios, vel discipulos
magistros, debita semper vene
tione; tametsi sēpe cōtingat, ipsi
discipulos altius magistro per si
gulos honorum gradus ascender

Hos etiam honorum gradus i
dem annis ac locis, iisdemque tit
lis, iis qui militiam profitentu
concedi mos est. Tempus solu
in sequentem lunam differri sole
Verum ex eo quod apud Sinas a
militaris jacet, longe inferiori
conferuntur apparatu. Et ita pau
ad eos adspirant, ut omnino re
misera videatur. Militare hoc ex
amen triplex quoque est. In pr
imo, equestri cursu incitati, sagittar
novem expediunt: In secundo, to
tidem sagittas in eundem scopum
pede fixo collineant: Et qui ut mi
nimum quatuor sagittis ex equo
& duabus è solo scopum attige
runt, in tertium examen admis
tuntur.

intur. In quo de rebus militari-
us, proposita quæstione, jubentur
suo iusto respondere. Judices deinde
collato inter se triplici hoc exami-
ne, in unaquaque provincia, ex
niverso numero Licentiatos fere
quinquaginta renunciant. Quo
anno vero Pequini Doctores no-
minantur, militares quoque ex
mni Licentiatorum totius regni
numero selecti, triplici etiam exa-
nine prævio, omnino centum mi-
litari Doctoratu insigniuntur.

Doctores ex hoc collegio faci-
tus quam Licentiati, non tamen
sine largitionibus, ad aliquam præ-
fecturam militarem designantur.
Itaque, quamprimum renun-
ciantur, sive ii de Philosophico sive
de militari sint Senatu, supra ædiū
luarum limen ad familię commen-
dationem, titulum inscribunt li-
teris cubitalibus, quo significatur,
quam quisque dignitatem sit ad-
eptus.

Illud

Illud ad extremum præterer-
dum non est , omnium examini-
arbitros ac Præsides , sive de re no-
litari , sive de Mathematicis dis-
plinis , & arte medendi , & longe
magis de rebus Ethicis discussio-
stituatur , è Senatu Philosophi-
deligi , nec ullum vel Duce m ,
Mathematicum , vel Medicum i-
adjungi ; quod non parum Eur-
pæis nostris mirum , & fortasse i-
eptum videbitur . Tanta enim
eorum , qui Ethica disciplina præ-
cellunt , apud Sinas opinio , ut or-
nino videantur aptam de omni
posse ferre sententiam , tametsi e-
tra suæ professionis limites longi-
evagetur .

C A P . VI.

*De Sinensis Republicæ admi-
nistracione.*

D E hoc argumento non plu-
attingam , quam quæ ad hujus
commentarii finem omnino ne-
cessaria erant .

ssaria esse judicavero. Si enim id
o dignitate persequi in animo
set, non nisi quamplurimis capi-
bus, aut etiam libris res tota clau-
retur. In primis igitur in hoc re-
no ab omni temporum serie, sola
gubernatio ad Rem publicam
erendam probata est, quæ in u-
us Imperio Monarchicam susti-
et majestatem. Aristocratiæ por-
vel Democratiæ, vel alterius cu-
slibet Policratiæ, vel ipsum no-
men apud Sinas est inauditum. O-
mni quidem sub uno Monarcha nō
auciores erant inferiorum tituli,
nam apud nos Ducum, Marchio-
um, Comitum, atque cæterorum
ujusmodi. Verum ab annis proxi-
mille octingentis hi peculia-
rum dominiorum tituli, potestas-
ue est omnino sublata.

Ac licet ab omni memoria, ci-
viles tumultus bellaq; minime de-
uerint, sive priusquam hæc ratio-
nautaretur, sive ex quo mutata est,

tam-

tamen si etiam hoc Imperium erat
in varia regna minora divisum
quod nunc in Iaponicis Insulis est ad le
audivimus; nunquam tamen pri
ab externis populis legitur univers
sim esse subactum, quam anno i
stræ salutis 1206. è Tartaria Ex
nescio quis, regnum domitor
hoc regnum sese cum exercitu
etore immisisset. Quisquis is fu
rit, Tartarum appellabo. Is imm
so exercitu, brevi sibi Sinas omnes
subegit, & acceptam tanti rego
tyrannidem ejus posteri ad a
num usque 1368 propagarunt. qu
tempore cum jam Tartari impe
vires deficerent cœpissent, neq
jam ultra Sinæ externum imp
rium & Barbarum ingenium fo
rent, variis in provinciis sub dive
sis Ducibus jugum excusserunt.

Qui cæteros Duces, rebus pr
clare vel virtute, vel dolo gestis
peravit, fuit unus è familia Ci
quem Sinæ postea *Humuu*, in
gue

gneim Ducem, aut armorum po-
ius diluvium appellarunt. Is pel-
ectis ad se auxiliaribus aliorum
uorundam strenuorum Ducum
opiis, brevi è gregario milite tan-
um viribus excrevit, ut non Tar-
aros solum, Regem, ac Duces im-
perio exutos expulerit, sed non
niore fortuna reliquos etiam re-
elles, toto regno superarit, & u-
us Sinense Imperium occuparit,
uod etiam ejus posteri in hanc
sque diem fœlicissime propaga-
unt. Hinc suæ Monarchiæ ma-
neclaritatis nomen, ut supra dixi,
Tamín indiderunt.

Sinense porro Imperium à pa-
ente in filios, vel ad propinquos
regios, more nostro, derivatur.
Quo solum tresve Reges antiqui-
mi, regnum, morituri, non filiis,
uos ad regendum ineptos judi-
abant, sed aliis, tametsi nullam
aberent inter se sanguinis necef-
tudinē, commendarunt. Accidit

G quo-

quoque non semel, ut is qui impo-
tentius imperitabat, ab impatienti-
jugi populo, fascibus exueretur, &
in ejus locum eum qui viribus, ac
virtute, populique gratia emine-
ret, subrogarent, ac pro legitime
deinceps Rege venerarentur. Hoc
vero in laude apud Sinas ponen-
dum, quod complures honestam
potius mortem eligere optant
quam in intrusi Principis verba cō-
jurare. Etenim apud Sinenses Phi-
losophos celebre dictum: *Matro-
na casta duos nescit maritos; nec si
delis cliens duos dominos.*

In hoc Imperio nullæ sunt lege-
antiquæ, quales apud nos duode-
cim Tabularum, iurisque Cæsarei
quibus perpetuo Respublica gu-
bernetur. Sed qui primus è famili-
quapiam regnum capit, is uova
pro arbitratu leges condit, quas ei
eadem familia posteri observari
coguntur, nec facile immutari
permittuntur. Quapropter lege
illa

Ilæ, quæ hodie ab Sinis observantur, nō sunt Humvuo antiquiores. Omnes ille aut condidit, aut à veteribus acceptas confirmavit, eum ibi maxime scopum præfigens, qua ratione regno pacem, sibi auctoris Imperium quam diutissime propagaret.

Ex eo quod hujus regni fines ita longe lateque proferantur, & ex ignorantia transmarini orbis, arbitrantur Sinæ Regem suum orbi diverso imperare, ideoq; specioso lum nomine cœli filium *Thiencu* icunt, & hodie, ut olim semper, appellant. Quia porro cœlum ipsi ro supremo Numinine colunt, idem t cœli ac Dei filium nominare. Ulgo tamen non hoc nomine, sed *Hoamti* appellatur, hoc est, summus Imperator aut Monarcha. æteri vero Reges longe inferio- titulo ab Sinis *Guam* appellan- r.

Humvus ille, quem dixi, non

G 2 vir-

virtute solum bellica, sed ingenio
quoque & solertia, insignis fuisse
perhibetur. Id persuadent statuta
legesque complures, quibus Rem-
publicam Sinensem stabilivit. Ex
iis nobiliora quædam seligam, me-
mor semper institutæ brevitatis.
Quod (ut ex Annalium serie con-
stat) omnes familiae Regiæ, pro-
pinquorum regiorum, vel regn-
procerum factionibus imperio ex-
ciderunt, propterea quod regn-
habenas magnam partem mode-
rarentur, statuit, ne quisquam è re-
gio sanguine publicum deincep-
munus attingeret, sive illud urba-
num esset, sive militare. Illis por-
Ducibus, quorum auxilio regnur-
à Tartarorum Tyrannide libera-
rat, eorumque posteris, militare
hæreditatio jure, attribuit præfe-
cturas. Ne vero regium genus a
omni publico munere se rejectum
ferret impotentius, Regum filio-
titulo *Guam*, id est, *Regulorum*

appe-

appellatione insignivit, annuosque census amplissimos assignavit. Sed eos non in prediis agrisve, ne clientes obtinerent, sed in annuo stipendio, quod ex ærario regio ab Magistratibus penderetur, collocavit. Voluit etiam ut eos Magistratus pro Regulis omnes venerarentur, sed nemo illis subderetur. Regulorum deinceps filios ac nepotes variis titulis ita honestavit, ut paulatim decresceret cum anno censu, prout à regio trunco longius per ætatum gradus descendissent. Cum vero ad certas ætates pervenissent, non amplius iis ex ærario publico præberetur, quam quantum ad vitam commode tuendam, sine ullo vel opificio vel negotiatione, esset satis. Providit etiam ut Regii sanguinis puellæ pro dignitate ac Regii trunci propinquitate, collocarentur, & speciosis plus minusve titulis, optimoque censu eundem in modum dotarentur.

G 3   Sociis

Sociis porro Ducibus, regnique liberatoribus, annuos census liberalissime, & honorum titulos speciosissime impertivit, militares item Præfecturas, aliasque immunitates largitus est, sed Urbanis Magistratibus non secus fere ac reliqui subduntur. Ex iis immunitibus una est primogenitorum, apud nostrates inaudita. In lamina ferrea ad instar pateræ exsculpta visuntur præclara illa facinora, quæ à familiæ capite sub Humvuo Rege ad regni liberationem patrata sunt. In horum gratiam, delicti cuiuslibet impunitatem, etiam morte plectendi, impetrabit etiam tertio, si eam laminam Regi obtulerit; qua visa Rex quoties condonat, in ea cælari jubet indicium quoddam, ex quo intelligatur, quoties ea lamina veniam impetravit. Id porro intelligendum est, excepto perduellione, ejus enim convicti, omni mox dignitate ipsi

totæ-

totaque posteritas in perpetuum exuuntur. Ejus generis honores & census, cum ea quam dixi temporis imminutione, generi Regii & saceri obtinent, & alii etiam non nulli, qui de Sinensi Republica Regiove statu insigni facinore benemeriti fuisse reperiuntur.

Ad regendam porro Rempublicam, totiusque Regni gubernacula, soli Doctores aut Licentiati in examinibus renunciati adsciscuntur, nec eam ad rem ipsi gratia vel Magistratum vel ipsius etiam Regis indigent, omnia enim Reipublicæ munera ab explorata cujusq; scientia, virtute, prudentia, solertiaque dependent, sive nunc primum gerere incipient, sive jam alios gesserint Magistratus. Id porro Humvui leges ita præcipiunt, & magnam partem observantur, excepto eo, quod humana malitia à Gentilibus minime religiosis quotidie contra jura legesq; peccatur.

G 4 Ma-

Magistratus omnes, sive Philo-
sophici, sive militaris fuerint Sena-
tus, Sinensi lingua *Quonfu* (Præf.
des dixeris) appellantur. Sed ho-
noris iidem non officii causa *Lau-*
veye, vel *Lautie* nuncupantur. I
Dominum ac Parentem sonat. Lu-
sitani Magistratus illos, à mandād
fortasse, *Mandarinos* vocant, qu
nomine jam etiam apud Europę
Sinici Magistratus intelliguntur.

Etsi dixeram initio, Mon-
chicam esse hujus regni admini-
strandi rationem, tamen è dicto
facile constat, & è dicendis con-
stabit, Aristocratiæ non parum ad
miseri. Quanquam enim omne
quod à Magistratibus statuitur, ne
cessè sit, ab Rege libellis ei dat
confirmari; nihil tamen ulla in r
decernit prius, quam à Magistrat
bus ante solicitetur aut moneatur.
Si porro privatus quispiam Regi
bellum obtulerit (quod ideo pau-
faciunt, quia omnes ab certo Ma-
gistrat

stratu exuti prius & approbari
necessa est, quam ad Regem trans-
mittantur) si Rex annuere se velle
se ferat prima concessione, ita
lire subscribit; Executiat hunc li-
bellum tribunal, cuius interest, me-
moneat quod faciendum vi-
teatur. Indubitatum illud omnino
aberi debet, quod ego studiose
xploravi, ipsi Regi omnino non
cere cuiquam pecuniarium mu-
tus largiri, aut Magistratum con-
siderre, aut augere, nisi ab aliquo
Magistratu fuerit rogatus. Id por-
o non ita intelligendū, quasi Rex
privata authoritate iis, qui intra pa-
latii fines commorantur, munera
largiri nō possit; facit enim id fre-
quenter ex antiqua consuetudine,
ac velut lege, qua cuique licet ē
sumptu domestico amicos coho-
nestare, sed id inter beneficia pub-
lica minime ponitur. Siquidem Re-
gis hæc dona, non è publico, sed
ex privato censu fiunt.

Vestigalium redditus, atq; 1
butorum, qui sine dubio centrum
quinquaginta milliones (ut vulgo
vocat) excedunt in singulos annos
non in palatii ærarium inferuntur
nec eos Regi expendere suo ar-
tratu licet, sed omnia, sive arge-
tum, gentis monera, sive oriza
jusdem commeatus, in æraria
horrea publica toto regno con-
runtur. Ex iis Regis conjugum,
lioru[m]que sumptus, nec non R-
giorum propinquorum, & eun-
chorum, & universi famulatus re-
gii, suppeditantur, regio semper
splendore & copia, nihil tame-
plus minusve quam legibus pra-
scribitur. Inde Magistratum
litumque stipendia, & cæteroru[m]
toto regno curialium ministrorum
solvuntur, quæ summa major est
quam nostrates sibi persuadere po-
sint: hinc etiam ædificia publica
Regis palatium & Regiorum pro-
pinquorum, Urbium muri, arcium
pro

opugnacula, bellicus denique ordinis apparatus instauratur, nec in regni amplitudine unquā deest mod erigas aut instaures. Et, quod credibilius videtur, annis quibus tam contingere solet, ut ne hæc sive uideam tam ingens vestigalium summa sumptū exæquet, sed nova tiam tributa imponi necesse sit.

Verum ad Magistratum ordinis privatim descendamus, quorum in universum duo esse genera eperio. Alterum est eorum, qui non solum in Regia Magistratus publicos gerunt, sed ex ea velut ex pecula regnum moderantur universum. Alterum est Provincialium Magistratum, qui singulas vel provincias, vel urbes gubernant. Itriusque ordinis quinque aut sex columnæ justæ magnitudinis, toto regno venalia extant, & in urbe regia Pequinensi bis mensibus singulis recidunt, quod ex eorum ratione typographica perfacile est.

In

In his voluminibus aliud legam primam
nihil, præter nomina, patriam gradum eorum, qui toto regno tempore Magistratus gerunt. Tamen auctorites porro recudi omnino necesse est, nam in tanta eorum multitudine, quotidianæ sunt vices, nonnulli alios mori, alios privari, alios remitti ad inferiora munera, aliorum denique parentes diem suum obtingit; ex quo postremo casu ut ad luctum triennē, domum recessario, abdicato quolibet exemplo Magistratu revertantur, de quod infra suo loco. Et ad eorum qui sunt loca supplenda, nunquam nisi in Regia Pequinensi permulti fortunam præstolantur. Ex hac tantitudine, solum eos Magistri attingam, quos ad insequitum librorum intelligentiam necessarios esse judicabo. Militare porro Senatum universum silentium involuam, ne præscriptos institutis brevitatis fines excedam.

Dicatur

Dicam primum de Curialibus,
inde de Provincialibus officiis.
Curialia ergo tribunalia primaria
et numerantur. Primum *Li-pu*
cant, *pu* enim Sinis idem est ac
bunal, *Li-pu* Magistratum tri-
nal. Id supra cætera tribunalia
ninet, ex eo quod ejus interfit,
omnes omnino totius regni Philo-
phici ordinis Magistratus, qui po-
ores habentur, nominare. Quæ
ominatio prima scriptorum pre-
dictarum, cuius judicium est penes hoc
tribunal, definitur. Et ab humilio-
bus omnes officiis initium sumen-
tes, ad unum omnes paulatim per
ræscriptos legibus honorum gra-
us ascendunt, si quidem in inferio-
ribus virtutis ac justitiae specimen
recederint: contra si fecerint, vel ad
humiliores Magistratus abjiciun-
tur, vel omnino privantur. Cer-
tum enim est, eum qui literarum
gradus obtinuit, ad ipsam us-
que senectutem continuo ascensu
ad

110 NIC. TRIGAVT.

ad summa quæque adspirare, ne
unquam nisi sua culpa rejici à i-
genda Republica. Porro si eu-
rejici omnino ex culpa contigeret
una cum Magistratu spem quoq[ue]
ad Rempublicam regendam r-
deundi deponit.

Alterum tribunal *Hopu* vocant
quod apud nos Æratii aut Qua-
sturæ nuncupatur. Hujus intere-
regia vestigalia exigere, stipendia
persolvere, sumptus publicos face-
re, aliaque hujusmodi.

Tertium *Lypu* vocant, nos Ba-
tuum tribunal possumus appella-
re. Ab hoc sacrificia publica, fana
fanorumque Sacerdotes, Regi
conjugia, Ludi literarii, examina
utrite & ex ordine fiant, publico
festivi dies, gratulationes certi
temporibus & eventis communes
Regi exhibendæ, tituli benemeriti
deferendi, Medici, Mathematicorum
Collegia, Legationes ex-
cipiendæ, remittendæ, earum ritus,
munera,

DE REG. CHINÆ. III

unera, literæque curantur. Indi-
um enim Rex arbitratur sua
majestate, per se ipsum literas cui-
am scribere, vel intra vel extra
gni fines.

Quartum tribunal *Pimpū*, id est,
ilitare vocant. Huic omnes mi-
ares præfecturæ subsunt; nam &
feruntur ignavis, & strenuis con-
runtur, & pro facinorum magni-
dine, dignitatis ab eo datur in-
ementum. Hujus etiam interest,
i militaris examina curare, gra-
isque conferre.

Quintum *Cumpū* vocant, nos-
tros lificiorum publicorum tribunal
ossimus appellare. Hujus munus
est, hujusmodi moles delineare,
latia scilicet, vel Regis, vel Re-
giorum propinquorum, aut Ma-
stratum; navigia quoque con-
ci curat, quæ in usus publicos,
ut classes necessaria sunt; pon-
it item, Vrbiumque muros fa-
cit ac reficit, omnem denique
alium

112 NIC. TRIGAVT.
alium curat apparatus.

Sextum porro, quod à repetet
dis criminum pœnis *Himpū* vici Hanc
cant, de criminibus inquirit ac
dicat. Publicæ quoque toto
gno custodiæ huic tribunalis suæ
duntur.

Omnia totius regni negotia
his tribunalibus pendent. Quapropter in unaquaque provincia, &
vitate sibi subiectos habent Magistratus atque Notarios, à quibus
singulis magna fide admonentur
atque ita non parvum tanta nego-
tiorum mole distinentur; sed munera ho-
titudo, Collegiorumque illorum
ordo levius hoc onus facit. Na-
ioprimis unus est totius tribuna-
Præses, quem *Ciam ciu* vocant.
Assessores habet duos, à dextris a
terum, alterum à sinistris; hi *Cila*
appellantur. Horum trium digni-
tas in urbe regia, regnoque uni-
verso inter supremas numeratu-
Secundum hos tribunal quodlibet

DE REG. CHINAE. II;

In varia ejus officia distribuitur; quibus singulis plures præsunt Collegæ. His accedunt Notarii, Curiiales, apparitores; aliquique famuli complures.

Præter hæc tribunalia, aliud est toto regno & aula maximum, *Co-
legium Iaos* vocant, ii fere sunt tres qua-
Quatuorve, nonnunquam sex; qui nidi-
til peculiariter sibi commissum
habent, sed Republicæ invigilant
universæ, & in omni negotio Re-
gi sunt à secretis. Hi quotidie in
Regium palatum admittuntur. Et
cum Rex hodie definiendis publi-
cæ regni negotiis (quæ olim ipse
in Nizum his Colais definiebat) non in-
terficit, in palatio totos dies hærent;
& libellis ad Regem magno quo-
tidie numero missis, pro arbitratu-
respondent. Cum hoc responso ad
Regem redeunt, à quo pro nutu
approbantur, antiquantur, aut
mutantur. Quod ultimum re-
sponsum Rex sua manu libellis

H adscri-

114 N I C. T R I G A V T.
adscribit, ut deinde quod jussus
executioni mandetur.

Præter hos quos dixi Magistrum
tuum ordines, aliosque complures
quos attingere non libet, id est
quod à nostratis vix discreperet.
alii duo sunt ordines, nostris fe-
inauditi. Prior *Choli*, posterior
Tauli dicitur: in singulis ordinibus
supra sexaginta numerantur, sed
etiam omnes Philosophi, Viri cordi
ac prudentes, qui jam Regi ac re-
gno fidem suam prius egregie pro-
barunt. Hi duo ordines Curia
bus & Provincialibus ab Rege ma-
gni ponderis negotiis extra ordi-
nem adhibentur, cum magna sen-
tientia ac regia potestate, quæ ven-
erationem illis autoritatemq; con-
ciliat. Sed præ reliquis peculia-
rium munus est, quale apud na-
tionaliter
Syndicorum: quod in eo versatu
ut libellis, quoties voluerint, Re-
gem admoneant, sicuti contra le-
ges in universo regno peccatu-

Qua in re non solum Magistrati-
bus minime parcunt, etiam si su-
premi fuerint, sed ne cum ipso qui-
dam Rege, aut regia domo dissi-
culant. Hoc mihi munus nō mul-
tum à Lacedæmoniis Ephoris dis-
crepum à repare videretur, si plus aliquid
possent hi monitores quam loqui,
ut potius scribere, & si non à Re-
gis admoniti nutu dependere co-
niverentur. Verum hoc suo munere
exacte funguntur, ut externis
gentibus stupori esse possint & ex-
empli. Nullis enim ullo unquam
tempore Magistratibus, imo nec
Regi (tanta eorum est libertas
& integritas) parcunt. Et quan-
quam non raro stomachari Re-
gem, & in eos atrociter etiam sæ-
re contingat (plerumque enim
ibi acrior est doloris sensus, libel-
lorum suorum aculeum figunt,
Magistratum maximorum ac Re-
gis nullo delectu vitia carpentes)
unquam tamen à monendo car-

H 2 pen-

pendoque desistunt, quamdiu ma-
lo communi remedium opportu-
num minime adhibetur.

Hoc ipsum etiam reliquis Ma-
gistratibus per leges licet, nec Ma-
gistratibus solum, sed privato e-
iam cuique: illorum tamen, quo
supra commemoravi, libelli plu-
funt, quoniam ex officio peculia-
illud præstant. Libellorum ad Re-
gem transmissorum exemplaria
regiaque responsa à complurib.
excuduntur. Hinc sit, ut quam ca-
lerrime per omnes regni angul-
aulica negotia pervagentur. Ne-
desunt, qui hos deinde libellos
libros compingant: & si quid po-
steritatis memoria dignum detu-
in regni Annales transcribitur.

Paucis abhinc annis cum vell
Rex, qui nunc imperat, natu-
cundum, sibi & Reginæ charis-
mum filium, excluso primogeniti
contra leges in Principem ina-
gurari, tantus libellorum num-

us conscriptus fuit, quibus factum
legis reprehendebatur, ut furore
incitatus Rex, supra centum vel
fficiis privarit, vel humilioribus
ddixerit. Nec tamen hoc metu
erriti sibi temperarunt, sed die
uadam omnes, qui tum aderant,
Magistratus in unum conspirantes,
sese in Regium palatum contule-
e, & munerum suorum insignia
eponentes, misserunt, qui Regem
non eret, si in hoc negotio contra
eges instare pergeret, omni in po-
terum Magistratu sese abdicare,
privatosq; domum repetere; ipsum
regnū suū quibus vellet com-
mendaret. Quo audito Rex ab ea
e vel invitus abstinuit.

Nuper etiam cum Colaorum
naximus minus legitime suo mu-
iere fungeretur, intra bimestre cē-
um fere libellis ab his Regiis mo-
itoribus est accusatus, tametsi
ō nescirent eum Regigratio sum
n paucis: nec diu post extinctus

H 3   est,

est, & quidem (ut fama est) præ de
loris magnitudine.

Præter hos in aula Magistratu
sunt etiam ibidem non pauca Co
legia in varios fines instituta , se
omnium nobilissimum est, quo
Han lin yuen appellatur. In illu
nonnisi selecti Doctores indit
supra examinibus , adsciscuntu
Qui in regio illo Collegio versat
tur, nihil omnino publici muner
attингunt, & eos , qui Rempubl
cam regunt , superant dignitate
Unde magno studio ad illud Col
legium adspiratur. Horum mun
est scriptiones regias componere
regni Annales concinnare , leges
ac statuta scibere. Ex his Regum a
Principum Magistri eliguntur. Tc
ti studiis incumbunt , & in ipsi
Collegio suos habent honorum
gradus, quos scriptione consequi
tur. Inde ad gravissimas dignita
tes, non tamen extra curiam, assu
muntur. Nemo ad Colai gravissi
mun

num munus eligitur, nisi ex hoc
Collegio. Magnum etiam quæ-
cum faciunt scriptionibus in ami-
orum gratiam condendis. Hujus-
modi sunt epitaphia, inscriptiones,
et, quæ similia, quæ omnes ab iis certa-
dilim impetrare gestiunt; quæque
oc solo nomine, quia ab illis pro-
discuntur, elegantissima haben-
tur. Examinibus demum Licentia-
orum & Doctorum (à quibus pro-
Magistris habentur, & muneribus
donantur) præsides sunt & arbitri.

Hi omnes Pequinensis aule Ma-
gistratus, exceptis Colais, Nanqui-
ni quoque reperiuntur, sed inferio-
res omnino ex Regis absentia.
Hujus rei causam hanc fuisse scri-
bunt. Humvus regni sedem Nan-
quini fixerat. Eo mortuo, è nepo-
tibus ejus unus Yunlo dictus, qui in
Borealibus provinciis cum exer-
citu regni fines à Tartaris recens
pulsis cum Reguli dignitate tue-
batur; is, inquam, cum adverteret

Hum-

Humvui primogenitum regni hæ
redem , parum industrium ac stre
num , statuit illi regnum eripere
& sibi comparare. Cum itaq; Bo
reales provincias sibi facile adjun
xisset , Nanquinum venit cum ex
ercitu , & qua vi , qua dolo , largitio
nibusq; reliquas sibi provincias ag
gregavit , & patruum Nanquinc
expulit. Quo facto universum sib
regnum nullo renitente , subjecit
Et quoniam in Aquilonaribus pro
vinciis plus habebat virium ac fi
dei , & Tartaros inde ad recuperan
dam regni tyrannidem credibile
erat erupturos , iis in partibus con
sidere statuit ; & quidem ea in ur
be , in qua reges Tartari , cum Sinis
imperitabant , morabantur. Eam
urbem ipse *Pequim* , id est , Bore
alem Curiam , ad similitudinem Au
stralis , quæ dicitur *Nanquin* no
minavit. Eam mutationem ut
moderatius ferrent Nanquinenses ,
eosdem iis Magistratus ac immu
nitata-

ates, quibus prius fruebantur, re-
macteuit.

Venio nunc ad publicam in pro-
vinciis administrationem. Vrbes
æ curialibus provinciis, Pequi-
nensi ac Nanquinensi sunt attribu-
, eodem, quo cæteræ provincia-
m reliquarum urbes, ordine gu-
ernantur; sed tamen appellatio-
es ad suam cuiusque curiam diri-
untur. Cæterarum tredecim pro-
vincialium regimen pendet à Ma-
istratu quodam, quem *Pucin-*
& ab altero, quem *Naganza-*
vocant. Prior de causis civili-
bus, posterior de criminalibus judi-
catur. Horum sedes est in Provinciæ
metropoli cum maximo apparatu.
utroq; porro tribunali varii sunt
Collegæ, & ipsi quoque Principes
Magistratus, qui *Tauli* appellantur.
Ios sæpe cōtingit extra metropo-
lum morari, ideo quod aliquot ur-
ibus præsint, eosq; deceat nō pro-
cul à cōmisso sibi munere abesse.

H 5 Pro-

Provinciæ omnes, ut supra dixi, in varias regiones distributæ sunt, quas ipsi *Fu* appellant. Regiones cujusque proprius est gubernator, quem *Cifu* vocant. Regiones potius iterum in *Cen* & *Hien* subdividuntur, ac si dicas, oppida nobiliora vulgaria; nec ea minora nostrata in urbibus non maximis. Si singulari suum quoque habent Praefectum, illum *Cicen*, hunc *Cibie* vocant: *Ci* enim apud Sinas gubernare innuit. Hi omnium urbiuum ac regionum praefecti, suos habent Collegas, ac velut Assessores numero quatuor, qui eos, velut auditores, ac judices, in cognoscendis editionis suæ causis adjuvant.

Verum hic breviter notandur arbitror, confutandumque errorrem, qui in aliquos scriptores irrepsit. Nam ex eo, quod Gubenerator, ejusq; curia nomen accipiant ab *Vrbis*, in qua resident, nomine verbi gratia in *Vrbe Nanciam*, ipsa regio

gio tota, ejusque Gubernator, &
aria eodem nomine appellantur
anciamfu; arbitrati sunt hinc ali-
ui, has apud Sinas solas Vrbes esse
næ *Fu* appellantur, reliquas *Cen*
Hien oppida vel pagos haberi.
Quod omnino falsissimum esse,
non è locorum dumtaxat amplitu-
ne & frequentia colligitur, sed ex
uso etiam publicæ administratio-
is modo. Nam illa ipsa Vrbs, in
qua totius Regionis præfetus cō-
noratur, nomen etiam *Hien* obti-
net, & proprium habet Guberna-
torem, quem *Cihien* vocant; suos
em, instar reliquarum, Collegas
& Assessores. Ipse vero Regionis
præfetus in hac sua sede nihilo
plus habet autoritatis, quam in re-
quisditioni suæ attributis. Id au-
tem jus est primæ ad eum appella-
tionis, cum causæ ab *Cicen* & *Ci-*
hien judicatae, ad eum velut supe-
riorem in prima appellatione re-
mittuntur. Secunda enim appella-
tio,

tio, eaque in gravioribus ca
dumtaxat, ad metropolis summa
Magistratus *Pucimsu* & *Naganz
su*, eorumque Collegas, pro ratio
ne causæ remittuntur. Imo ip
quoque metropoles suum habet
Cifu & *Cibien*, non minus qua
eis subordinatæ regiones. Int
omnes vero istos Magistratus in
credibilis est bene ordinatae Re
publicæ symmetria.

Quoniam vero omnis Reipub
licæ administratio in provinciis, i
Regiam Pequinensem est referen
da, ideo in qualibet provincia, p
ter hos Magistratus, alii sunt duc
dictis superiores, ex Vrbe regi
transmissi. Eorum alter in Provin
cia sedem figit, & *Tutam* appella
tur: alter quotannis ab Vrbe Regi
mittitur, & *Ciayuen* nominatur.
Prioris autoritas, quia magna est in
Magistratus omnes ac subditos, &
quia rei bellicæ præest, & primari
Reipublicæ munera attingit, cum

Pro

coregibus nostris posse videtur
comparari. Posterioris dignitas est
velut Commissarii ac Visitatoris.
tamen , quia ex Regis mandato
potius provinciæ causas revidet, ur-
es arcesque visitat, de Magistrati-
us omnibus inquirit , & aliquos
iam è non maximis pleget , & in
ordinem redigit , de reliquis Re-
gem monet , quo quisque modo
o munere perfungatur : & quia
nus ex omnibus Magistratibus in
provinciis capitales pœnas exequi-
tur, ideo eum omnes merito vene-
antur ac metuunt.

Præter hos Magistratus, alii quo-
que sunt complures , qui varia in
rbibus , ac etiam pagis & oppidis
nunia exercent. Et præter hos
complures militum Præfecti ac
Duces, in toto regno , sed maxime
in locis maritimis & conterminis,
ubique excubant , pro muris, por-
is, pontibus , arcibus, ac si omnia
bello arderent, cum pax ubique sit
altif-

altissima; nam & suos delectus habent, militumque lustra & pal

stras prope quotidianas.

Omnis omnino totius regni fortunae
Magistratus ad novem ordines reducuntur, sive Philosophicum sp
ecies, sive militarem Senatum. P
horum ordinum ratione stipendi
dium ex ærario publico cuique v
pecuniarium vel oriza singulis m
sibus penditur. Quod revera ex
guum est in tanta Magistratu
majestate; neque enim ullius st
pendium, ut è supremo fuerit o
dine, ad mille aureos in annos si
gulos excrescit. Et in hoc stipe
dio omnes, qui eodem ordine cer
sentur, sunt plane pares, sive ii si
Philosophici, sive militares; nam i
re bellica supremus ordo par
pit stipendum cum supremo lite
ratorum ordine. Id autem intell
gas velim de statuto cuique ordi
per leges proventu: nam quod ex
tra ordinem lucris acquiritur, lor

g

e majus est, quam quod stipendio
rsolvitur. Nihil autem de aliis
go, quæ cuique sua industria, cu-
ditas, fortuna, largitioque ratio-
e dignitatis parit, nam his ad ma-
nas opes fere perveniunt.

Omnes quoq; Magistratus, sive
philosophici, sive Militares, infimi
xta ac summi, eodem pileo in-
gniuntur. Is est è velo nigro, &
trimque duas velut alas habet, fere
apra aures, ovatæ figuræ; eæ ita
piles adhærent, ut tamen facile
xcidant. Hoc aiunt modo se ad
modeste rectaq; incedendum co-
i, & à capite leviter inflectendo
prohiberi, quod si fecerint, Magis-
tratum violant majestatē. Idem
st etiam vestitus omnibus: eadem
creæ, quarum est peculiaris figu-
a & materia, & pelle nigra ele-
ganti. Insigne quoque Magistra-
tum omnium est cingulum quod-
am ipso corporis ambitu laxius,
& quatuor plus minus digitos la-
tum.

tum. Id insigni opere, qua circumferentia
ribus figuris, qua quadratis, excutatur.
natur. In pectore quoque & à tegumento nego
duos quadratos pannos operatos, ab Si-
Phrygio eleganter intextos assu-
muntur, sed in his quadrangulis, aut cingulis
magnis, magna est varietas, & pro varia
tate majestas. Ex his enim mox intellegitur
quod sint Senatoriæ, q
tu, Philosophicone an militari,
in eo quam quisque obtineat cognitatem. Nam in pannis illis per
stromatum opere, quadrupedum, aliud
aut volucrum, aut florum etiam
guræ effictæ visuntur. Zonæ vero
illæ Senatoriæ è materiæ dignitate, indicant majestatem: aliæ eni
è tornatili stipite, è cornu aliæ, è
unicornu quædam, vel è Calamula ligno in primis odorifero, nonnu
læ ex argento aurove, sed omniu
nobilissimæ è marmore quodam
pellucido, cui Iaspis nomen impeditum
suimus, sed omnino Iaspis no
est, ac forte Sapphiro marmo
sim.

milius, ipsi *Yuce* vocant: ab Sa-
cenis autem ab Occasu, è regno
lascar, à negotiatoribus impor-
tatur, & ab Sinis habetur in primis
in pretio. sed de eo erit infra ali-
uis dicendi locus. Internoscun-
tur etiam apud Sinas Magistratus
umbellis ad arcendum Solem
expansis, quibus tecti solent in
publicum prodire: alias enim è
eruleo colore habent, alias è
avo; aliis binæ gestantur ad pom-
mum, aliis ternæ, aliis non nisi
uti licet. Distinguuntur et-
iam ex apparatu, quo in publi-
cum prodeunt: nam infimi qui-
equitant, maximi gestatoria
illa in bajulorum humeris vehun-
tur. Sed & in bajulorum numero
Majestas; aliis enim non nisi
quateris uti licet, alii etiam octo
dhibere possunt. Sunt etiam alia
permulta dignitatis ornamenta,
magistratumque insignia, ve-
silla, catenæ, thuribula, satelli-

I tium

130 Nic. TRIGAVT.

tium frequens , cuius clamorib
arcetur in vicis turba. Et tanta e
orum veneratio , ut in vicis etia
frequentissimis nemo comparea
sed secedant ad hos ejulatus on
nes , idque pro Magistratum c
gnitate magis minusve factitatu

Prius hoc de Republicæ Sine
sis administratione caput qua
claudam , operæ pretium factur
videor , si nonnulla singulatim con
memoravero , in quibus ab Eur
pæis Sinæ discrepant. Atque in pri
mis illud admirabile videri pote
tametsi hoc regnum & limitu
amplitudine , & gentis frequenti
& commeatum copia , omnique
materia redundet , è qua navig
cæteraque omnia bellica arm
amenta conflantur , quibus auxil
facile vicina saltem regna sibi a
gregarent; neque Rex tamen , n
que subditi de eo laborant , nec
in mentem venit: sed suis conten
aliena nec ambiant quidem. Q

in re mihi videntur longissime ab europæis gentibus dissidere , quas sepe videmus propriis regnis exurbatas , dum ad aliena aspirant , uxæ inexpleta dominandi libidine mnia devorant , nec à majoribus accepta norunt conservare , quod inæ multis annorum millibus po-
uerere.

Hinc ego quidem arbitror com-
mento simillimum , quod scripto-
res nostri non pauci de Sinis com-
memorant; eos sub Imperii sui ex-
ordia , non vicina solum sibi regna
subjecisse , sed etiam in Indiam us-
que pervenisse. Cum enim (ut scri-
xit P. Matthæus Riccius) Sinarum
Annales à quater mille annis ad hęc
tempora studiosissime evolverim ,
ne vestigium quidem tantæ rei re-
gulatio , nec unquam eos audio hanc
Imperii latitudinem ostentantes :
quoniam potius , cum hoc ipsum è non-
nullis literatis sæpe quæsierim , in
eo conspirant omnes , id nec un-

I 2   quam

quam fuisse, nec esse potuisse.

Hic error scriptorum (ut eorum autoritatem tueamur) inde potui irrepere, quod nonnulla Sinica gentis in exteris locis vestigia reperiantur, ad quæ eos sua voluntate, non Regis autoritate navigasse credibile est, ut hodie in Philippi-nis insulis est cernere.

Alterum quoq; notatu dignissi-mum, universum regnum, ut supra dixi, à suis Philosophis administrari, & in iis merum mistumq; imperiu-reperiri. Hos, milites ac Duces om-nes magna animi demissione ac ri-tu singulari venerantur, eisq; subji-ciuntur: & non raro contingit illos ab his non secus vapulare, quā apud nos pueri à Ludimagistro. Ab his etiam Philosophis, omnia quæ ad rem bellicam, cui intersunt & præ-sunt, gubernātur, eorumq; consilia ac sententiæ plus autoritatis apud Regem habent, quam cæterorum rei militaris Præfectorum, quos nō

nisi

sequuntur.

si paucos, & raro in bellicas consultationes admittere mos est. Hinc ut ex iis, qui altos spiritus alunt, emo ad res bellicas animū adjungat, & ad infimas potius Philosophi hici Senatus dignitates aspiret, quād maximos in re bellica Magistratus: vident enim Philosophos quætu, & hominū opinione, & veneracione longo præire intervallo. Sed quod in hac re admirabilius exteris videbitur, est, Philosophos illos nobilitate animi, in Regem ac Rem publicā fide, periculorum ac moris in patriæ causa contemptu, palnam sine dubio de illis ferre, qui rem bellicam ex proprio instituto profitentur. Id inde fortasse habet originem, quod studiis literarum hominis animus nobilitetur, aut deo quod jam inde ab ipsis hujus regni primordiis literæ mansuetiores pluris semper fuerint, quā professio militaris, apud gentem minime cupidam imperii proferendi.

I 3 Non

Non minus admiranda est Magistratum inter se superiorum aminatiorum symmetria ; sive Provincialium cum Curialibus , & heraldicis ; rum cum ipso Rege ; quam ipsi non solo ad amissim parendi studio sed externo quoq; cultu profiteretur. Visitationes enim certis temporibus in morem inductas , ac dominariorum officia nunquam intermittunt. Inferiores quoque cum superioribus sive pro tribunali sive alibi , vix nisi flexo poplite colloquuntur , verbisque eos compellant honorificis. Idem præstant subditi Urbium Præfectis a Præsidibus ; tametsi constet , eo ante adeptum literarii munere Magistris gradum , initosque Magistratus , ex infima plebe esse progenitos.

Nemo etiam ultra triennium dignitatem ullam gerit , nisi denuo ab Rege confirmetur , sed fere a majorē evehitur. Verum non ita eodem

odem loco; quod ideo fit, ne quis
nicitias facile contrahat, & à ju-
nitix rigore avertatur, aut provin-
æ alicujus animos admodum sibi
conciliet, potissimum si summas
dellerit dignitates; cuius favore
poterit, res novas moliatur, quod
uperioribus sæculis contigisse cō-
memorant. Primaria quoque Pro-
vinciarum, Regionum, ac Urbium
Capita, quæ supra nominavi *Pu-*
insu, *Naganzasu*, *Cifu*, *Ciceu*, *Ci-*
pouien, & similes Magistratus opor-
et tertio quoque anno simul om-
nes in Regia Pequinensi assistere,
Regique solemnis clientelæ offi-
cialia deferre. Eoque ipso tempore
Magistratibus toto regno per-
provincias sparsis inquiritur; sive ii
sint, qui adesse coguntur, sive cæ-
teri; idque summo rigore. Ex hoc
examine deinde statuitur, qui in
Republica conseruandi, qui amo-
vendi, qui evehendi, qui deturban-
di, qui etiam plectendi, nullo habi-
to

to ad personas respectu. A me quod
que observatū est, ne Regem quādū
dēm ipsum audere quicquam ex i
immutare, quæ in hac publica di
quisitione à nominatis Iudicib
sunt constituta. Qui porro plectun
tur, nec insimilisunt, nec pauci. Ann
quidem nostræ salutis 1607 inqui
incidebat hujusmodi disquisitio
quater mille Magistratus legimus
condemnatos. Eorum enim serie
in unum volumen refertur, quo
excusum toto regno publicatur.

Damnati porro ad quinq; clas
ses rediguntur. Prima cupidos cō
tinet, qui largitionibus jura vendi
dere, qui è publico censu vel homi
num privatorum fortunis, quic
quam sibi usurparunt. Hi ab offi
ciis excluduntur, & omnibus Ma
gistratum insignibus & immuni
tatis in perpetuum exuuntur. In
secundam classem conjiciuntur ii,
qui atrocius ab reis supplicia exe
gerunt. Hi quoque suis dignitati
bus,

s, eorumque insignibus aut pri-
regiis exuti, domum privati re-
mittuntur. Tertia classis numerat
minores & Valetudinarios, Re-
missiores etiam in pœnis exigen-
tibus, aut munere suo peragendo. His
us insignium & immunitatum,
et privatis, per totam vitam per-
mittitur. In quarta classe censem
præcipites, & parum consi-
derati in sententiis ferendis, qui
quisque in publicorum munerum
administratione ratio consilium
defuerunt. Hi ad humiliaora
unia destinantur, aut in ea loca
mittuntur, ubi facilior esse Rei-
publicæ administratio judicatur.
Ultima classe comprehenduntur
qui se, aut suos, universamque
miliam minus caute regunt: &
dignam Magistratu vivendi ra-
sonem ducunt. Hi & officiis & im-
munitatibus in perpetuum privan-
tur. Eadem de Curialibus quoque
Magistraribus, sed quinto solum

I S quo-

quoque anno, instituitur inquisitio
Quæ ratio quoque cum rei belli
Præfectis eodem tempore ac ordi-
ne, nec dissimili austерitate obse-
vatur.

Nemo in universo regno, ea
provincia, in qua natus est , Mag-
istratum gerit, nisi fuerit præfetu-
militaris. Id ideo fit, ne priores, q-
jus administrant, sanguini & am-
citiæ succumbant; posteriores v-
ro, ut amore patriæ incitati fortius
eam tueantur. Domino Magistrum
quopiam gerente , filiorum quoque
aut domesticorum famulorum ne
mo domo egreditur , ne largitio-
nes procuret; sed obsequium quoque
libet externum , à famulis Magis-
tratui publice attributis , præsta-
tur. Ipse vero domo egressus ,
gillo fores munit, sive privatas, sive
publicas , in quibus iudicia exer-
centur; ne cui è domesticis , se in-
scio, exitus pateat.

Advenam etiam nullum intrigo plu-

regi

igni fines vivere sinunt, qui redi-
n in patriam meditetur, aut qui
m externis regnis quicquam
mercii habere intelligatur.
uin etiam nulli omnino advenæ
regni interiora permittunt adi-
m. Cujus rei tametsi nullam le-
m viderim, qua id interdicatur,
multis tamen sæculis consuetu-
nem hanc, metu quodam seu
orrore erga exteris gentes, irre-
se animadvero. Id autem non
advenis illis solum intelligi ve-
n, quos longa terræ marisve spa-
Sinis ignotos reddiderint, aut
iis, quibuscum inimicitias exer-
ent, sed de amicis etiam suoque
gno vestigalibus: quales sunt
oriz contermini, & fere Sina-
m legibus utentes. Talem ego
ullum haec tenus in hoc regno vi-
i, præter mancipia quædam, quæ
elli Dux, nescio quis, inde secum
dduxerat, postquam annos eo in
egno plures resedisset. Porro si
quis

quis externus clam in Sinarum
gnum penetrarit, eum neque la-
vitute, neque morte plectunt,
reditum ei in patriam interdicu-
ne forte apud suos res novas in-
nensis regni perniciem moliat.
Hinc severissimis poenis anima-
vertunt in eos qui cum exter-
absque Regis voluntate quicqua-
commercii habent. Et si necessi-
postulat aliquem extra regni fir-
cum mandatis mitti, nemo fere
qui adduci possit. Proficidente
universa familia, quasi ad morte
raptum, deplorat: redeuntem ver-
Magistratus aliquo dignitatis in-
nere in præmium afficit.

Arma nemo gestat in Vrbibus
ne ipfi quidem milites aut rei mil-
taris Duces ac Præfecti, nec etiam
literati; nisi cum ad delectus, au-
palæstras suas, aut in prælia pro-
deunt: aliqui tamen nobiliore
Magistratus cum armis comitan-
tur. Sed neque domi suæ quisquam
arm

a habet, nisi forte ferrugineam
suam sicutam, qua nonnunquam
cineribus utuntur contra latro-
na. usque adeo armatos hotrent
fugiunt. Inde nullæ apud eos
ciones aut rixæ, nisi quæ unguïū
pressione aut capillitii laceratio-
dirimuntur. Nulla injurias plagi-
i morte rependēdi libido est; sed
alterū fugit, & ab injuria infe-
da abstinet, is à prudentiæ for-
titudinisque laude commendatur.
Extincto Rege (ne factiones ex-
stantur) nulli excepto regni hæ-
re, alii filio aut propinquῳ Regis
et in urbe regia cōmorari: quin-
o capitale est, per varias urbes
risis, pedem efferre. Ortæ inter
os lites ab uno è nobilissimis in-
ipsos dirimuntur; à quo etiam
bernantur. Sed si quid eis negotii
in alio, qui Regis propinquus
sit, ortum fuerit, Magistratum
blicorum tribunalibus & pœnis,
quivis è plebe, subjiciuntur.

C A P.

C A P. VII.

De Sinarum ritibus nonnullis

Antiquum sibi Sinarum regem cognomen indidit ab urbanitate ritibusque prioribus: quem etiam urbanitas numeratur una quinque virtutibus, quae apud eum velut cardines ceterarum praecantur; quarum officia suis voluntatis minibus fuse commendant. Hujus virtutis munus esse aiunt in mutatione, & in negotiis pertransiens circumspetione. In vero urbanitatis ritibus ita mutantur, ut totum fere tempus in conterant, & qui plus aliquantum sapiunt, doleant, se non posse a hoc externo fucatoque splendor quo etiam Europaeos longo posse intervallo relinquunt, expeditum dire.

Dicam igitur primum, quo ritus salutationis officia venerationis significata mutuo exhibeant; deinde aliis.

s urbanitatis ritibus , maxime
cubi à nostris discrepanter. Nihil
ad Sinas urbanitatis , aut cultus
poter, caput aperire; sed neq; motu
dum, & longe minus amplexu,
aut manus osculo, vel cuiuslibet al-
terius rei, quam offerunt, venera-
tionem profitentur. Maxime vul-
garis inter eos urbanitatis ritus hoc
modo peragitur. In superioris to-
te manicas, quas gestant laxissi-
as, collectæ manus (quod Sinæ
ciunt, nisi quid operis tractent,
ut flabello ventum concilient)
mbaræ uniuntur, & una cum mani-
s primum in altum modeste eri-
untur, inde deprimuntur, altero
ex adverso alterius consistente, &
tanc syllabam geminante , zin,
zin; cujus vocis significatio nulla
est, nisi urbanitatis ritus; & urbani-
tatis interjectio nostro more pos-
set appellari.

Cum alter ab altero officiose
visitatur, & etiam s̄a pe cum per vi-
cos

cos amici amicis obvii sunt , man
bus intra manicas, ut supra, uni
totum corpus inflectentes , cap
quantum licet ad solum usque
mittunt ; quod venerationis o
cium, ab utroque , vel etiam sin
à pluribus eodem tempore exi
betur. Hunc ipsi ritum Zoye v
cant. In hoc exhibendo superia
rem inferior gradu , vel visitante
visitatus semper ad dextram loco
(in Borealibus vero provinciis I
va dextræ locum occupat) sæpi
numero etiam cum expleto ri
hoc, in pedes eriguntur, vices pe
mutant, & è sinistra in dextram,
vicissim transeunt. Quod ideo fi
ut qui honoratiore loco excepti
fuit, honorem alteri rependat. Ho
urbanitatis officium, cum per vi
cos exhibetur, uterque, alter alter
ad latus, ad Septemtrionem verti
tur ; domi vero ad aulæ caput ei
adverso januæ ; sed & tum fere a
eandem cœli partem respiciunt

more enim est apud illos antiquo, palatia, fana, cæteraque ædificia bene constituta, aut saltem in vivatis ædibus aulas, excipiendis ospitibus deputatas, limen ad Austrum habere, & eos, qui ex adverso januæ confident, ad Austrum converti. Vnde quoniam hi ritus in prima aula juxta limen exhibentur, vultu ad aulæ caput converso, septemtrionem spectant.

Si quando majus aliquod venerationis officium placet exhibere, aut quia sese tum primum salutant, aut quia diutius abfuere, vel si alter alteri quippiam gratulatur, aut gradiens agit, sive cum solemnior aliuis dies incidit, aut alia qualibet causa; tum post exhibitam eam, supra commemorata est, inclinationem, uterq; in genua proculuitur, & frontem ad solum usque demittit. Tum in pedes erecti, terū inclinantur, & genuflectunt, et supra, idque tertio & quarto.

K Sed

Sed cum hic Superiori, parenti, M. ^{DI RI}
gistro, aut alii Viro Principi ^{inuenit horum}
exhibitetur, is ad aulæ caput stan ^{admodum a}
aut etiam sedens, honorem excepit, & solum ad singulas alterius ^{iam discipul}
clinationes ac genuflexiones, m ^{magis doceat}
nibus unitis, ut supra, non nihil i ^{invenit. C}
clinatur, eo ipso in loco, in quo se appellat, ^{invenit.}
aut sedet. Et saepe qui modesti ^{invenit. u}
hunc honorem excipit, non in a ^{appellant}
læ capite ad Septemtrionem, f ^{aut ut, v}
ad latus, ad Ortum scilicet, con ^{enit. C}
stit. Hoc eodem cultu ipsi sua ^{est, nolle}
mulacra, vel domi vel in templi ^{uo nomine}
coram ara venerantur. Famuli v ^{uo com fin}
ro cum heros suos, aut infima ple ^{ari in}
honoratores, salutant, primo cu ^{monem}
tu in genua proruunt, & ter fronte ^{tha dep}
solum leviter quatunt, quem eu ^{lar, uot}
dem saepe ritum simulacris suis e ^{ter, pene}
hibent. Porro si cum iis heros co ^{compellit}
loquatur, ad ejus latus adstant, ^{eruio no}
ad singula responsa, in genua pro ^{stodit per}
voluuntur. Id alii quoq; è vulgo fa ^{amus. Ac}
ciunt, cum magnates conveniunt ^{in libas}

Præ

Præter hos, quos dixi ritus, non
modum à nostris alienos, alios
inter loquendum scribendumque
surpant, in quibus à nobis non pa-
tim discrepant; & inde etiam non
mediocris hujus linguae difficultas
excessit. Cum enim aliud alium
compellat, nunquam secunda per-
sona utuntur; sed sive præsentem
compellent, sive de absente lo-
uantur, variis utuntur loquendi
formulis. Cum de seipsis loquun-
tur, nulla ratione primæ personæ
pronomine utilicet, nisi forte he-
o, cum famulum alloquitur, aut
alteri superiori, cum alio infimo
hermonem miscenti. Tot vero se-
ipsum deprimendi formulas ha-
bent, quot alium extollendi: quas
inter, pene modestissima, seipsum
compellant, formula est; seipsum
proprio nomine appellare, pro eo,
quod nos pronomine Ego, uti so-
lemus. Ac si forte de parentibus,
fratribus, filiis, corpore etiam, ac

K 2 mem-

membbris, domo, patria, epistoliis
ipsis etiam morbis alienis sermone
incidit, nomine utuntur aliqui
honoratiore: è contra si de iisden
rebus propriis agant, illas voces
adhibent, quæ modestiam sonant.
Quas omnino loquendi formula
necessæ est familiares sibi facere
non ideo solum, ne inurbanus
rusticus habeare, sed etiam, ut id, dicit
quo agitur aut scribitur, assequari.

Cum se mutuo propinqui & fa
miliares officii causa intervisunt, a
rependum visitationis officium
adstringunt visitatos. In his por
visitationibus hæc fere ratio obser
vatur. Qui visitat, ad ingressum
libellum profert, in quo nihil aliud
legitur, præter visitantis nomen
cum modestis epithetis, pro ratio
ne visitantis aut visitati: eum libel
lum janitor ad herum defert. Por
to si plures ab uno, vel unus à plu
ribus visitatur, semper pro numero
visitantium aut visitatorum sunt
libelli.

libelli. Hi fere duodecim paginis è
parta candida constant, & sesqui-
alatum oblongi sunt; in prima
cie media, è papyro rubea, ad
uorum digitorum latitudinem
agmentum affigitur libelli lon-
titudine: & plerumque libellus hic
partaceo sacculo, cum eodem ru-
eo additamento in externa facie,
includitur. In his tanta est varietas,
et omnino necesse sit, domi viginti
ere thecas paratas ad omnē usum
abere, cum variis titulis; ita con-
tinuus est eorum usus. Quin etiam
ogimur Ianitori commendare, ut
commentarium referat, hospi-
tium nomina, ac domos eorum,
qui visitaturi advenetunt; ne intra
tertium diem, mutuæ visitationis
fficium è memoria excidat: quem
norem ab iis omnibus observari
necessse est, qui frequentius vi-
itantur. Porro quemadmodum,
i qui visitantur, domo abfue-
rint, aut ad excipiendos hospites

K 3 exire

150 NIC. TRIGAVT.

exire non potuerint, ii qui visitari libellum domi ad januam dependent, velut testem impensæ visitationis, ita cum eam rependunt sufficit ad januam hujusmodi libellum deponere: hac enim ratione ipsi sibi satisfactū arbitrantur. Qui honoratior est qui visitat, eo maiori charactere nomen suum per librarium adscribit, & aliquando accedit, ut latum digitum excedat, decem literis versum unum à libello summo ad infimum expleat. Eo enim, ut dixi, ratione Sinæ suds characteres exscribunt.

Cum sibi mutuo munuscula quæ sunt apud eos frequentissima, & non impari munere remunerantur, transmittunt, aut etiam deferrunt, eodem quoque libello utur; in quem præter proprium nomen, ut supra, referunt etiam se riem munerum, quæ transmittuntur, singula singulis versibus concinnantur, describentes. Munera quæ mittuntur

r, absque ulla inurbanitatis nota
rtem rejici possunt, aut remitti,
lla offerentis offensione; quod
am fit, simili libello vel gratiæ re-
runtur; vel munera modeste re-
mittuntur, vel ea, quæ accepta sunt,
scribuntur, aut series eorum, quæ
penduntur, exprimitur; idque
non sine varia rituum, quos lon-
um esset commemorare, urba-
nitate. Est etiam apud nos inso-
lens, quod Sinæ solent, pecuniaria
nunuscula conferre; nam aureos
æpe decem, alias quinque, non
nunquam etiam pauciores, supe-
riores inferioribus, & contra, trans-
mittunt.

Qui Magistratum aliquem ge-
runt, aut literariis gradibus hono-
rum sunt insignes, quoties hæc visi-
tationum officia peragunt, pecu-
liari muneric sui habitu induuntur,
qui à quotidiano differt non pa-
rum. Qui his honorum titulis ca-
rent, & sunt nihilominus viri gra-

ves, proprium etiam habent ad
sitationes indumentum, illudque
quotidiano diversum, nec sine
terius offensione aliter fieri potest.
Ea causa nos ipsi quoque, ne pri
miorum virorum congressibus
arceamur, eo ipso cultu, cum op
est, induimur. Quod si forte alt
in alterum casu incidat, qui hoc u
banitatis (ut vocant) habitu
nime sit indutus, nullo modo salu
tationum officia solitis ritibus ex
hibent, donec alter eodem cultu
induatur; atque ita quoties in pub
licum prodeunt, famulorum ma
nibus urbanitatis toga gestatur
quod si id fieri non potuerit, tum
qui hoc visitationum paludamen
tum induerat, eo exuitur, & in
quotidiana veste salutatorios ritu
explent, quos supra commemora
vimus.

Si plures fuerint qui domi visi
tantur, inter eos primarius hospitis
sedem, aut sedes singulas utraque
manu

anu accipit, & suo loco statuit in
noratissimo aulæ situ, inde pro-
is manibus eas excutit, tametsi
llus sit in eo pulvifculus. Etsi se-
s jam in suo fint ordine colloca-
, singulas tamen ambabus mani-
is contingere, & velut aptius col-
care mos est, id deinde singuli,
ui visitantur, etiam præstant in
andem plane modum. Tum inter
ospites, si plures fuerint, honora-
or, ejus, quem visitat, sedem eo-
dem modo accipit, & ex adverso
dis suę illam locat, & eodem mo-
no pulverem aut excutit, aut ex-
guntur se fingit. Idem deinde cæ-
sti faciunt, si plures fuerint, ætatis
erdine, vel dignitatis. Quod dum
is cui hoc officium exhibetur, ad
tus adstat, manibus intra manicas
ceptis, & leviter elevatis, ac de-
ressis, gratias agit, & exhibitum
onorem modeste recusat.

Hospites inter se multum tem-
oris terunt, circa proëdriam seu

K 5   prin-

principem honoris sedem: sed I
tandem legibus statur. Intet eo
qui sunt sibi mutuo cives, ætatis r
tio habetur. In utraque aula dig
tas potior est. Externi, maxim
qui è locis remotioribus adveniunt, sed
primum locum tenent. Unde fit,
in omni fere congressu nostris pr
ima sedes hoc titulo assignetur; ne
tergiversari, aut modeste recusa
quicquam contra receptam con
suetudinem nobis prodest.

Postquam cuncti consedēre
mox è domesticis famulis unus
isque politior, & talari indutus pro
dit, manibus elegante in gestare
tabulam, in qua tot sunt scutella
quot hospites. In iis scutellis est i
la potio *Cia*, de qua supra, c
semper aliquod mensarum secur
darum aut belliorum frustulū
immiscetur, cui sumendo argen
teum cochlear exiguum adjung
tur. Famulus ab honoratiore in
itium sumens, suam cuique scute
lat.

inporrigit ad herum usq;, quem
i qui visitant: nam is semper in
imo loco sedet. Si diutius conse-
rint, famulus in eundem mo-
m iterum ac tertio & saepius et-
n redit, sed illud belliorum
istulum toties variatur, quoties
ditur.

Hospites, finito congressu, an-
quam ex aula egrediantur, juxta
nen, ut initio, ritu suo inclinatio-
es repetunt: tum eos herus ad us-
que domus limen insequitur, ubi
erum inclinantur. Tum rogat
ospites herus, uti vel equum, vel
estatoriam sellam, qua venerant,
onscendere velint, quod ii facere
ecusant, & herum domus rogant,
tis se in domum recipiat: tum ille
d limen versus, iterum inclinatur,
hospiates simili ritu honorem re-
pondunt. Denique jam limen in-
gressus, tertio inclinatur, hospites
que eodem ritu respondent. Tum
herus domus in limine se hospitum
oculis

156 NIC. TRIGAVT.

oculis subtrahens, moram iis con-
cedit equitandi, aut in sella con-
dendi; & repente egrediens abeu-
tes salutat, hanc vocem *zin* usu
pans, & ambas intra vestem manu-
elevans, ac deprimens: quod hospi-
tes ipsi ad amissim imitantur,
abire pergunt. Denique herus do-
mus famulum mittit, qui abeu-
tium assequatur vestigia, & suo ne-
mine salutet. Idem ipsi hospites fe-
ciunt, & per famulos suos resalutu-
tant.

Nunc de Sinarum conviviis a
gam, in quibus non minus sunt o-
ficiosi, quam frequentes, non pauc
etiam fere quotidiani. Omnia e
nim prope sua negotia, non illa sc
lum, quæ ad humanæ vitæ ratio
nem, sed quæ ad Religionem et
iam spectant, epulantes tractant
& inter eximia benevolentię argu
menta ponunt convivia. Quæ al
ipsis non commessationes, sed
Græcorum more, compotationes

nol

in immerito vocantur : licet e-
orum scyphi ac pateræ non
vini, quam nucis putamen, ca-
nt, frequentissime tamen hau-
is iterant.

Inter vescendum nec fuscinulas
hibent, nec cochlearia, nec cul-
s; sed bacillis utuntur teretibus,
quipalmum longis, quibus mira-
xteritate quodlibet edulii ge-
s ori admovent, digitis omni-
nihil contrectantes : sciendum
nen , omnia in mensas inferri
statim discissa, nisi si quid fue-
natura mollius, ut ova, pisces,
paque hujusmodi, hæc enim ipsis
cillis dividuntur. Potu utuntur
ruenti , etiam in summo æstu ;
e ille vinum fit , sive decoctio
s , sive aqua. Et sane videtur
stomacho prodesse non parum,
& Sinæ fere diuturnioris sunt
, & ad annum septuagesimum,
sæpe octogesimum viribus non
modum destituuntur. Hinc
quo-

158 NIC. TRIGAVT.

quoque evenire arbitror, quod
narum nemo calculari morbo
boret, qui nostros Europæos sa-
torquet, ex eo credo, quod per
tuo frigidam potent.

Cum quispiam ad solempne ep-
lum invitatur, pridie, vel eti-
pluribus diebus ante convivii die-
is, qui alterum invitat, libellu-
mittit ex iis, quos supra descrip-
mus. In eo, præter invitantis au-
men, ut supra, solempni formâ
paucis verbis comprehensa, eis
ganter & urbane ait, qui evocat,
nue se ex oleribus apparasse co-
vivium, & scyphos suos eluisse,
dicto die, & hora (quæ fere sub
item est) doctrinam ejus, quem i-
vitat, audiat, & ab eo aliquid dis-
indet, inde roget, ut ne hoc se favore d-
dignetur. In externa facie libe-
rum è rubea charta affigunt, ut si-
pra, in eo honoratius invitati
men (nam Sinæ pluribus nomin-

b

als singuli compellantur, ut infra) am variis pro ejus ; qui vocatur , ignitate titulis. Hic singulos in mandi mos est. Ipso die convivii nilem libellum matutinis horis mittunt ad singulos ; sed in eo so m rogantur, uti festinent, & præ tuto tempore adesse ne graven r. Sub horam denique convivii artium mittunt , quem ideo se ittere aiunt , ut venientes ex iti re excipiat.

Cum in convivii domum veni m est , solitis salutationum ritus, ut supra, expletis, in prima au consident, & suum illud *Cia* bi unt: inde ad convivii locum itur. olet is splendide adornari , non eristromatis , quorum apud eos nullus est usus , sed picturis , flori us, vasis, & hujusmodi antiqua su ellestile. Singulis sua mensa assi natur cubitos aliquot longa lata que, sed fere longior ; nonnunquā tam uni duæ mensæ assignantur, altera

altera ante alterā. hæ pretioso a cimbind
quo panno dependente sternu
tur. Ipsæ quoq; sedes suo bitumi
non splendent solum , sed etia
variis picturis & auro condecora
tur. Ante accubationem conviv
tor unā è pateris ex auro, argente
marmore suo, vel consimili mat
ria elaboratam, vino plenam in si
disco utraq; manu tenet , & euri
qui principem locū est habituri
inclinatione profunda salutat. In
ex aula in atrium egreditur ; & i
clinatione prius exhibita, hanc vi
pateram, vultu ad Austrū convers
cœli Domino offerens , in solū e
fundit ; & inclinatione repetita,
aulā redit, aliamque pateram acc
piens, eundem illum convivii Princ
ipem, una inclinatione salutat, e
in loco , in quo hi ritus exhibe
solent. tum simul ad mensam i
aulę medio sitam accedunt. In me
dio latere , quo mensa longior es
pateram in suo disco utraq; man
vene

DE REG. CHINÆ. 161

enerabundus locat. tum bacillos
convivales à famulo accipit, & ad
alteræ latus ponit. ii bacilli ex
eno fere, vel ebore constant, a-
mive materia duriore; & ea saltem
arte, qua fercula tanguntur, argē-
aurove celeri solent. Inde sedem
cipit, & in media mensa locat,
anicis, ut supra, leviter everrens.
in medium aulā regressi simul
duo inclinantur. Eodem ritu
convivator singulos deinde hospi-
tios cohonestat: eum qui secundum
occupat, ad sinistrum latus,
i tertium, ad dexterum statui-
os est. Ad extremum, qui prin-
cipem locum occupabit, à dome-
no famulo, invitatoris pateram
suo disco accipit, & vinum in-
di jubet, & una cum reliquis
ospitibus, & convivatore, suo ri-
inclinatur, pateramque in ejus
mensa in disco locat. Convivato-
rū autem mensa in inferiore aulæ
sorte ita statuitur, ut Austrum, &

L aulæ

aulæ januam, ubi confederit, à te-
go habeat, à fronte vero prim-
riam mensam. Deinde bacillos se-
demque disponit eo ritu, quem si
invitator exhibuit. Denique si
guli ad pateram, bacillos, sedem-
que denuo, velut aptius utraq[ue]
manu statuendam, accedunt. qu[od]
omnia dum fiunt, is cui honor-
rius ille ritus exhibetur, exhiben-
ad latus adstat, & manibus int-
manicas receptis, leviterque co-
cussis, honorem eum deprecatu-
& modeste inclinatus, gratias ag-

Quoniam nihil edulii Sinæ m-
nu tangunt, ideo nec sub initium
nec sub convivii finem, manus l-
vant. Expletis his ritibus, simul
mnes postremam invitatori inci-
nationem exhibent, & alteram hi-
spites inter se, tum ad mensam su-
quisque loco assidet. Quoties b-
bitur, invitator pateram in dis-
utraque manu capit, & eam levit
erigens, ac mox deprimens, re-

qu

hos ad bibendum invitat; eodem
tempore singuli ad invitatorem
conversi, idem faciunt, & simul
mnes bibere incipiunt, quod sor-
bendo ita lente faciunt, ut ad ex-
tasiuriendam pateram nō raro qua-
trum quinqueve eam oriadmoveāt.
num potandi ritum, sorbendo vi-
gilicet, semper observant, etiam si
uam biberint; & nihil unquam
continuatis haustibus more nostro
hauriunt.

Prima patera exhausta, paulatim
arcula inferuntur. E quibus simul
mnes (praeunte suo ritu invita-
re, bacillis utraque manu acce-
s, iisdemq; erectis depressoisque)
noties unum attingunt, unum al-
rumve ex eo frustulum carpunt,
ori admovent. In quo id obser-
tur studiose, ne quis prius in men-
bacillos reponat, quam is, qui
imum in convivio locum obti-
bit, id fecerit, quod ubi fecit, mox
minstri in singulorum pateram vi-

L 2 num

num calidum infundunt, facto i
tio à convivii Principe. tum eode
ritu iterum, ac deinde sæpius ed
etur ac bibitur, sed in bibendo pl
temporis, quam in edendo con
mitur. Toto porro convivii temp
re vel de rebus lætioribus serm
ingeritur, vel comœdia spe
aut cantor aliquis musicive instr
menti pulsator auditur; nam hi
pe etiam non vocati se convivio i
gerunt, spe præmii, quod iis perso
ni solet, evocati.

Omnibus iis vescuntur, quæ
pud nostrates in fercula adhibe
tur, nec ea male condunt: sed
singulis ferculis parum infertur.
varietate statuunt convivii ma
statem, mensas enim opplent di
mediocribus, & aliis exiguis:
pisces, ut nos, à carnibus separa
sed sine discrimine permisce
nullum porro ferculum semel
positum toto conyvio tollitur;
que mensas non opplent mó

ed discos aliis alios ita superponunt, ut castellorum speciem reperant. Panis nullus in convivales nensis infertur, sed neque oriza, uæ apud Sinas in panis nostri vicem succedit, nisi forte in quibusdam epulis minus solemnibus subnensam extremam, si porro inferatur oriza, prius à vino abstinetur; neque enim vinum ab Sinis bibitur, etiam in quotidiana refectio-ne, ante orizæ sumptionem. Varios etiam in convivia ludos ingerunt, in quibus qui perdidit, potare compellitur, magno cæterorum applausu festisque clamoribus.

Sub finem convivii, pateras permutant. quæ etsi singulis æquales apponantur, nunquam tamen ad bibendum supra vires quisquam compellitur, sed amice tantum invitatur. Sinense vinum ad instar cerevisiæ nostratis decoquitur, nec admodum fumosum est; ebrios tamen reddit strenuos pota-

L 3 tores;

tores ; sed levius fertur die inse-
quenti. In edendo sunt omnino
moderationes, & saepe accidit, q-
uis ab urbe discessurus , uno di-
septem vel octo conviviis intersi-
ut amicis omnibus satisfaciat : hu-
jusmodi vero non sunt è celebri-
ribus; hæc enim totam noctem ab-
sumunt, & in auroram insequen-
tem protrahuntur, ferculorum de-
nique reliquiae inter hospitum fa-
mulos liberaliter dividuntur.

Quod ad cæteros ritus attinet
ii mihi nunc videntur esse præci-
pui , qui circa Regum veneratio-
nem versantur. Rex pluribus exter-
nis officiis colitur, quam aliis qui
vis in universo terrarum orbe Prin-
ceps, sive is profanus, sive sacer fue-
rit. Hunc nemo alloquitur, præter
Eunuchos illos, qui in palatii pene-
tralibus famulantur , Regiosque
propinquos, qui intra ejusdem pa-
latii fines commorantur , quales
sunt filii ac filiae. Omissio porro cul-
tu

i omni , qui Regi ab Eunuchis
ræstatur , velut minus necessario
d institutum, omnes omnino ex-
tra palatium Magistratus (nam in-
ter Eunuchos sunt etiam sui ordi-
nes & officiorum gradus) Regem
onnisi libellis supplicibus conve-
niunt : sed hi libelli tot veneratio-
is formulas continent, ut non nisi
ex exercitatis componi possint ,
ec eos quilibet literatus sciat con-
tinare.

Anno quolibet ineunte (cujus
nitum est novilunium illud, quod
recedit aut sequitur proxime No-
nas Februarias, unde Sinæ Veris in-
tium sumunt) è singulis mittitur
Provinciis legatus ad Regem offi-
ciose visitandum. quod idem so-
lemnius præstatur in modum cli-
entelaris obsequii tertio quoque
anno, ut supra commemoravi. Por-
o singulis in urbibus primo quo-
que Lunæ renascentis die , Magi-
stratus omnes, in urbe sua quisque,

L 4   in

in unum locum conveniunt, in quod Regius est thronus, regiaque insignia, cælati dracones, & inauratum aliis ad elegantiam cælaturi coram eo saepius inclinantur, & genua incuruant gentis ritu, & peculiari quadam compositione corporis, ad modestiam venerationem que aptissima: quo tempore Regis aegritute annorum decem millia succubant. Idem quoque cultus ubique Regi exhibetur eo die, qui primum eum nascentem vidit, in singulorum annos redeunte, quo die Pequinenses Magistratus, & alii à provinciis legati, nec non Regii propinqui variis titulis insignes extra curiam eo adveniunt, Regi vitam gratulaturi, & gratulationem gravissimis muneribus testaturi.

Præter hos, quotquot à Regis nominati Magistratum ineunt, auctoritate longam alio aliquo munere donantur, per leges ire jubentur, quod ante priorem lucem fit, ad Regium tribunal.

l, gratiam habituri. Ibique præ-
sentibus ac monentibus rituum
affectis, officia regio solio (Rex
tunc non comparet) exhibi-
gent accurate; nec impune à quo-
dam vel leviter erratur. Quod
faciunt peculiari cultu è pur-
pureo panno damasceno, & tiaris
capite argenteis, sed inauratis in-
gniuntur. Utraque vero manu e-
burneam tabulam quatuor digitos
tam, palmos duos longam ge-
sigant, ea os tegunt, quoties qui-
am coram Rege proloquuntur.
Rex porro, cum olim in tribu-
al prodibat, è loco superiore ad
gentem fenestram comparebat,
manu eburneam quoque tabu-
lam gestabat, ad vultum contegen-
tum, nec non & aliam in capite ta-
bulam medio cubito latam, inte-
tro longam, supra regium dia-
ema frontemque, è qua tabula
pilli complures magnique pre-
ii ita in fila inducti dependent,

L s ut

ut frontem ex omni parte ac frontem prop-
ciem tegant, & intuentium oculis hab-
etiam præsentem subducant. Cuius regis
lorum regius cæterisque interdictum
flavus est, è quo vestis ejus contexta
est variis ex aureo filo draconibus.
Nec in veste solum regia dracones
sed in palatio universo, vasisq[ue] ad cen-
aureis & argenteis, & reliqua superius
lectile, vel cælati, vel depicti visu
tur; quin ipsa etiam tecta & regu-
flavum colorem, & dracones sp[iritus] q[ui]que
stantos exhibent; quod ansam fo-
tasse præbuit aliquibus afferendis.
palatii regii tegulas esse aureas atra palati-
reasve: at revera fictiles sunt, ut e[st] in
meis manibus attrectavi, sed flavae
colore imbutæ, & singulæ singu-
clavis, trabalibus fere, in tec-
ipso defixa; sunt enim nostratib[us]
haud paulo majores: quorum cl-
vorum caput est inauratum; n-
quid appareat in regio palatii
quod regium colorem non præfer-
rat. Si quis eum colorem, aut drac-
conem

nes in proprios usus adhiberet,
duellis haberetur; nisi forte re-
tullo esset sanguine prognatus.

Palatii regii portæ sunt quatuor
totidem mundi partes ex adver-
distributæ. quotquot ex itinere
portas prætergrediuntur, ex
eius descendunt, si equitent; aut è
cavali, si ea gestentur; ac pedites in-
dunt, donec eas fuerint præter-
cessi. id omnes faciunt, sed maxi-
mum quisque accuratius, & è loco
notiore: & non Pequini solum,
in Nanquinensi prisorum Re-
gnum palatio religiosius, tametsi
plures annos nullus Regum in
recepte receperit. Portæ ad Austrū,
que externæ, sive internæ sunt tri-
anæces, media regem ingredi vel
redi sollempne est; reliqui dextra
aque admittuntur: ideo media
janua nunquam, nisi egressuro
ingressuro Rege, patet.

Nulla est apud Sinas alia tempo-
n nota, sive in libris, qui lucem
aspici-

aspiciunt, sive in aliis quibuslibet publicis instrumentis, nisi quæ eius, qui regnat, inauguratione conductur, sicut apud nos ab humano salutis initio Christo nascente finis solemne est. Nonnunquam certe ex causis solet primiorum Magistratum parentibus Rex titulum conferre scriptione quadam, Regis nomine à Regiis Philosophi facta. eam rem Sinæ tanti faciunt. Quicquid stupori sit, nam & ad impetrandum nulli sumptui parcunt, & rem sacram, in familia conservant. Nec minori sunt in pretio alii nonnulli tituli duobus tribusve characteribus expressi, quos viduis Regis confert, quæ secundas nuptias senectam usque renuerunt, aut nibus, qui seculum integrum tam protraxerunt, & aliis in casibus hujusmodi. Has inscriptiones supra limen exponunt. Nec id solum Reges solent, sed etiam Notarii registratus ipsos amicis præstare

Ipsis quoque Magistratibus de
republica benemeritis publico
sumptu arcus è marmore erigun-
r, quales apud nos assolet in tri-
umphis. Idem exhibent urbes civi-
tatis, qui insignem aliquam di-
nitatem, aut in literariis exa-
minibus primas obtinuerit, aut
in eventis hujusmodi magno appa-
ritu.

Quicquid pretiosum aut affabre
etum in universo regno habetur,
gotannis ad Regem transmitti-
r Pequinum magno sumptu &
opia. Magistratus item, qui in re-
a commorantur urbe, minore in
publicum prodeunt apparatu. nam
exceptis primatibus, cæteris equo,
non sella gestatoria vehi licet. qui-
us autem sella per leges licet, ba-
lorum numerus ad quatuor re-
ringitur. Extra curias haud paulo
inferiorum Magistratum ordines
majore in provinciis apparatu pro-
ire permittuntur. Eam Sinæ mo-
destiam

destiam in regia veneratione rep
ponunt, & viciniori majorem c
ferendam arbitrantur. Quater a
nis singulis, sub quatuor anni te
pestates, Curiales omnes Magist
tus ad prisorum Regum & Reg
narum sepulchra conveniunt,
suos ritus ac donaria deferunt:
primarius Humvuo regni recuper
ratori honor defertur. Ad hunc
tum se aliquot diebus prius con
parant, indicto justitio jejuniis,
intra domesticos parietes religios
observant.

Secundum Regem proxima
nerationis officia suis Magistris
bus impendunt. Id maxime pr
dunt solitis loquendi formulis,
officiosis visitationibus; ad quae
non admittuntur, nec aspirant,
qui aliquod in Republica mun
gerunt, aut alibi gessere, ii enim
patriam reversi, et si propria cul
officiis excidere, solemni tam
sæpe Magistratum cultu insigni
pro

odeunt: & urbani eos Magistra-
colunt, visitationumque officia
pendunt; & eorum intuitu multa
cedunt, præsertim qui primos
literariis gradibus, publicisque
ktionibus honores habuere.

Si qui Magistratus egregie suo
functi munere, deque Repub-
pone meriti, ad aliud munus eve-
ntur, aut alia qualibet ex causa
urbe discedunt, magnis publice
mneribus afficiuntur, ocreasque
Magistratus insigne, ad per-
tuum beneficii monumentum
gati relinquunt, quæ publico
inclusæ, una cum variis in-
laudem versibus ac scriptioni-
s asseruantur. Aliis, qui sunt in-
niores, loco aliquo publico,
armor erigunt, in quo eorum in-
publica merita eleganti scri-
tione insculpta, ad posteritatis
memoriam perseverant. Nec de-
nt, quibus templo magno publi-
sumptu extruantur; arisque sta-
tuæ

tuæ imponantur, ad eorum imaginem, quantum industria fert artificis, accedentes. tum census annuus, & certi homines deputantur qui perpetuos odores, & semper viventes lucernas accendant. Ea ad rem ingentia ex æte campanthuribula statuuntur, ad eundem ritum, quo ipsi sua idola venerantur. Sed hunc tamen cultum à Nominis latrìa norunt separare: nam à Diis multa petunt, his urbanum etiam tantum ritus in beneficiorum moriam periti exhibent. nihil men dubium, quin è vulgo plurimi cultum utrumque permisceant. Nam sique hæc templa (quorum plenæ sunt in omnibus urbibus, quæque sæpe amicorum studio indignis etiam eriguntur) certis temporibus itur, inclinations & genuflexiones exhibentur, edulia offeruntur, aliaque hanc jussmodi peraguntur.

Omnes Sinarum libri, qui moribus agunt, toti sunt in exercitando

andis filiis ad parentum obser-
vantiam , majorumque veneratio-
nem. Et sane si externam illam pie-
atis faciem intueamur, nulla gens
veneranda toto terrarum orbe cum Sinis
comparari potest , quod aliquibus
indiciis comprobabo. Solem nem
assidendo majoribus ritum ob-
servant, ut nulla ratione in æquali si-
& longe minus ex adverso con-
stant, sed ad latus alterum ; quem
etiam discipuli cum Magi-
aris observant. Magna etiam ve-
ratione cum iis colloquuntur,
ui tenuioris fortunæ sunt, ad obi-
um usque eos , etiam sudore suo ,
quantum licet , laute copioseque-
unt. Sed in nullo sunt religiosio-
s, quam dum iis parentant, tam
lugubri veste induenda (in qua
siam à cæteris nationibus discre-
ant) quam in feretro quoque ac
arcophago è materia pretiosiore
concinnando: in apparatu sepultu-
; quem verius pomparam dixeris,

M pro

pro facultatibus fortunisque , &
sæpe supra vires assurgunt.

Lugubris Sinatum vestis non
pulla, sed candida est. In luctu pa-
rentum filii cannabina veste asper-
rima induuntur, primis saltem mē-
sibus ; & ipsa forma talaris tunicæ
pilei, calceorum satis absonta , pri-
moque aspectu miserabilis : funer-
quoque prope nautico renes cin-
gunt, ad eum modum , quo Patre
é D. Francisci familia solent. Invio-
labili consuetudine receptum est que ita
ut luctus patris aut matris in trien-
nium protrahatur. Cujus rei cau-
sam in suis libris reddunt hanc , ut
suis parentibus , qui primo ætate
triennio eos ulnis gestaverunt, tam
toque labore educarunt, vicem re-
pendant. In cæterorum propin-
quorum luctu contractior est lu-
gendi mora , prout quisque vice
nior, aut remotior sanguine cuique
fuerit : alias enim annuo spacio
alios trimestri terminatur.

In Regis, aut Reginæ, quæ qui-
em legitima est, funere legitimi-
num lugendi tempus etiam est
siennæ, quaquaversum patent re-
gini fines. Sed nunc regia indul-
gentia, quæ publico edicto inno-
escit, pro mensibus dies compu-
tantur, atque ita mensem unum,
regnū universum, mœrorem de-
legis morte conceptum, lugubri
ultu profitetur. Funebres Sinarum
tus justo volumine continentur,
que ita, cum aliquis è familia
iem suum obit, superstites, ad
uos funus spectat, eum librum
onsulunt, ut ad rituum præscri-
tum funebris pompa procuretur.
o in volumine non solum præ-
ribuntur, sed etiam spectandæ
coponuntur, vestes, pilei, calcei,
tonæ, cæterique ritus universi.

Cum vir aliquis primarius vivere
lesinit, demortui filius, aut sanguine
proximus, cæteros propinquos,
familiares libello admonet, mœ-

M 2   sta

180 N I C. T R I G A V T.
sta verborum sollemnium formul
concepto , idq; infra tertium quar
tumve ab obitu diem. quo tempo
re sarcophagum fabricant , & euc
cadaver includunt: tum aulam can
dido panno , vel storeis insternun
ac vestiunt , in cuius medio arant
extruunt , in ara sarcophagum lo
cant, & demortui effigiem. Ad eam
aulam intra præstitutos dies , quo
apud viros primarios quatuor qui
queve esse mos est, propinqui om
nes amicique conveniunt, ipsi quo
que funebri veste induti : alius potius velle
alium qualibet hora diei ventitant
& in ara odores , binosque cereos
defuncto locant : qui ubi arde
cœperint , quaternis inclinationi
bus ac genuflexionibus , de quibus
supra fuse , demortuum cohone
stant : sed primum thuris tantillum
in thuribulo ignito componunt
regione sarcophagi imaginisqu
propositæ. Interim dum hi ritus ex
hibentur , defuncti filius unus , au
piu

ures, ad latus adstant in funebri
candidati, modeste quidem,
flebiliter lamentantes. Post
cophagum omnis mulierum
domesticarum turba, & ipsæ quo-
culturæ cultu lugubri, sed cortina te-
gente, inconditè plangunt & ejulant.
Ille mense quoque est, & ab idolo-
m sacrificulis in morem indu-
cum, papyrus in certum modum
concinnatam, imo etiam sericos
annos albi coloris exurere: quod
sciunt, arbitrantes, se vita fun-
is vestem ministrare, in bene-
volentiae observantiaque testimo-
num.

Non raro filii parentum cada-
ra, feretro inclusa, ad tres qua-
norve annos domi asservant: suo
mim illo pellucido bitumine ita
mas illiountr, ut minime factorem
transmittant. Quo tempore in sin-
culos dies cibum illis, potumq; of-
erunt, non secus ac si superessent:
ec filii eo tempore in sedilibus

M 3 soli-

solitis, sed in humili scabello con-
fident, eoque veste alba coniecto.
Somnum in lecticis minime ca-
piunt, sed in stramineis culcitr
supra nudam humum collocatis
juxta cadaveris sarcophagnm: car-
ne vesci nefas aliove edulio ben-
condito; vino minime utuntur, ne
balneis, quin etiam ab uxori
consuetudine abstinent. Convivi-
interesse non licet, nec intra cer-
tos menses in publicum egred.
Quod dum faciunt, sellam gesta-
toriam lugubri etiam panno invi-
luunt, aliaque multa faciunt, quae
persequi longum esset. Ex ea ta-
men, quam diximus, austeriorat
semper aliquid remittunt, prout a
triennium tempora pronius defe-
runtur.

Quo die funus effertur, proquiri
qui & amici alio libello invitati
denuo conveniunt, omnes in fune-
bri veste candidati, ad funebrem
pompā cohonestandam. Ea in sup-
plican-

licantium morem instituit. Væ statuæ virorum ac mulierum, elephantum, tigrium, ac leonum, capyraceæ omnes, sed versicolores et inauratae præeunt, quæ omnes oram tumulo deinde incenduntur. Funus etiam comitantur longa serie idolorum ministelli, & profanarum precum recitatores: vi varios ritus ex itinere peragunt, & tympana, fistulas, cymbala, tintinnabula, & alia musica instrumenta pulsant. Ingentia etiam exere campano thuribula bajulorum numeris gestata præeunt. Deinde exercitum sequitur magna pompa ornatum; nam sub ingenti cono et varie cælato, & byssinis panis insigni à quadraginta, & saepius inquinquaginta vespillonibus effervetur. Illud sequuntur filii, pedibus precedentes, sed innixi baculo, venient jam præ luctu fatigati. Deinde mulieres, intra candidam cortinam festatoriam ita inclusæ, ut spectari

M 4 non

non possint. Aliæ quoque muliere
sanguine remotiores sellis gestan-
tur funebris. Tumulos porro o-
mnes necesse est esse suburbanos.

Si filios abesse domo contigerit
sub parentum obitum, in eorum
adventum tota lugubris pompa
differtur. Porro cum de parenti
obitu certior factus est filius, si vi
fuerit primarius, eo ipso in loco, in
quo eum tum adesse contigerit, pa-
renti cœnotaphium excitat, & a
micorum complorations excipit.
Deinde in patriam primo quoque
tempore revertitur, & eosdem ri-
tus denuo instaurat, eo quem supra
commemoravimus ordine. Rever-
ti autem etiam per leges cogitu-
filius, quantumuis magnam gerat
in Republica dignitatem, etiam
Præsidum tribunalium, quos supr
Ciamsciu vocari diximus, imo et
iam Colaorum, domiq; triennen-
tium explere, nec ante ad prio-
rem Magistratum admittuntur. Sec
id de

de solo parentum luctu, non cæ-
torum propinquorum velim in-
ligi. Ab hac porro lege, etiam in
rentum funere, Magistratus mi-
tates excipiuntur.

Si aliquem extra patriam extin-
ti contigerit, is cui funus curan-
dum incumbit, nullum non lapi-
sum movet, nec ulli sumptui par-
tus, ad cadaver in patriam remit-
endum, aut revehendum; quo in-
ditum tumulum inferatur. Eum
mulum familia quælibet pecu-
nerem habet, in aliquo colle fere-
bano cum ingentibus è mar-
more sepulcris, & variis ex adverso-
tuis animantium, & hominum.
mitaphia quoque marmorea, sane
magnifica, eriguntur: in iis elegan-
tissimis propinquoi conveniunt, die-
is ad eam rem deputatis. Ibi ritus
exhibit, suffitus accendunt,

M 5   dona-

donaria explicant, & epulum fune
bre instituunt, pro regionis con-
suetudine, jam ab omnibus sæcul
recepta.

Non paucis etiam ritibus con-
nubia contrahuntur atque sponsa-
lia. Utraque in teneris annis per-
guntur; nec sponsum à sponsa ve-
lunt ætate admodum discrepare.
Contractus hos parentes utrimqu
componunt, nec ad eos filiorum
consensum exigunt: quos tamen f
lli aut filiæ nunquam non admi-
tunt. Primates omnes cum prima-
tibus connubia miscent, & fam-
iliarum paritatem exigunt, in leg-
tima conjugé eligenda. Quod a
cæteras pellices spectat, quas qui-
que habet pro arbitratu, formæ ve-
nustate præferuntur, nec gener-
nobilitatem aut fortunas atter-
dunt: nam hæ fere pretio centu-
aureorum, & sæpe longe inferior
comparantur. Plebei ac tenu-
uxorem sibi pretio quærunt,

quo

cioties volunt, eam vendunt. Rex
pero, Regisque proles in connu-
is posthabita sanguinis nobilita-
s), solam corporis venustatem spe-
rat. Sed nec primates ad hæc aspi-
nt connubia : tum quod Regiæ
conjuges & parum possunt, & in-
clusæ palatio, suorum conspectui
internum eripiuntur ; tum etiam
quod delectu à connubialibus Ma-
nistratibus habito, è multis paucæ
Regias nuptias evehuntur. Uxor
gis una primaria est, quæ sola le-
gitima dici potest : præter hanc
sex, & Regni hæres alias novem
aulo inferiores dicit, ac deinde
ias triginta sex, quæ omnes con-
gali titulo gaudent. His accedunt
iæ numero majore pellices, quæ
Reginæ, neque conjuges ap-
pellantur. Eas inter, quæ filios pa-
cunt, gratiostiores evadunt, & ma-
ritime parens primogeniti, qui re-
gni successor appellatur. Id non
pud Regem solum, Regiamque
fami-

familiam familiare, sed apud rel
quos toto regno.

Primaria illa conjunx, sola met
sæ cum marito assidet, reliquæ c
innes (maxime extra Regios pro
pinquos) ancillæ sunt patrisfam
lias, & legitimæ conjugis pediss
quæ, quibus in alterutrius præser
tia stare, non sedere permittit
Earum filii non suam parentem
sed primariam uxorem matrem
suam vocant, & eam solam cur
extinguitur; triennio lugent, eju
que funus, non propriæ genitrici
curaturi, officiis sese abdicant.

In omnibus religiosissime obse
vatur, ne quis uxorem omnino di
cat sibi cognominem, tametsi du
la sanguinis inter utrumque inte
cedat necessitudo. Sinarum porr
cognomina haud paulo paucior
sunt, quam apud nostrates: nequ
enim mille numerantur. Nemini
vero licet novum aliquod cogn
men effingere, sed ex iis, quæ ant
quæ

usu recepta sunt, unum habeat
ortet; & quidem illud à majori-
s patrum, non patrum serie de-
ctum, nisi forte quis in alienam
erit familiam cooptatus. Affini-
tis & consangninitatis gradus in
verso cognomine nihil atten-
nt, atque ita proles suas connu-
jungunt cum maternis propin-
cis, in quolibet fere gradu.

Sponsa nullam secum dotem
fert: ac tametsi quo die in mariti-
mum pergit, multam supelle-
re in secum ferat, tanto apparatu,
copiosiores ea vicos oppleant,
annis tamen illa supellex mariti-
mptibus comparatur, qui aliquot
ensibus prius magnam pecuniæ
mam dono submittit.

Natalis cuique dies apud Sinas
otannis festus est, & munusculis,
aliisque lœtitiæ signis cele-
bratur. Id maxime fit expleto anno
quinagesimo, ex quo tempore
ter senes computari solent, ac
deinde

deinde decimo quoque anno. DE Rhas celebritates filii, si è literarij sunt ordine, ab amicis exiguntur vicia poëmata, scriptiones, atq; emblemata magno artificio conscripta, quibus parentum encomia continentur: ex his etiam aliqui libri membrorum edunt, & ipso natali die aulicæ domesticæ parietes ornant, alioquin varijs titus exhibent ei, cuius anniversarij dies gratulantur.

Sollemnis etiam est Sinis dies ieiunio more sile, quo filii virilem pileum per auctoritatem sumunt, non secus ac Romaniani olim juvenes cum virili togam, prætextam exuti, inducebant. Ea ætas est annorum fere vinti, nam ad id usque temporis solutam cæsariem aluerunt.

Sed maxime sollemnis toto regno celebritas, quæque ab omnibus æque seculis colitur, est anni recurrentis initium, primo novilunio, & iterum primo plenilunio, enim lucernarum est festivitas.

, ideo quod in singulis ædibus
ingeniosas aliquas lucernas accen-
tus unusquisque , varia arte extru-
sas è papyro , vitro , velo , quibus
malibus per eos dies plenum est
conrum , è quibus eam sibi eligit , que
que maxime arriserit : & sæpe
dæ ipse ardere videntur , dispositis
aquaversus lucernis . Imo per
etiam dies , nocturnis horis va-
concurritur , & lucernæ in dra-
nis more sibi mutuo innexæ , à
cchätibus circumferuntur : mul-
itidem sulphureo pulvere ludi-
& festi ignes disploduntur , iis-
e domus ac vici ardent insigni
Etaculo .

C A P. VIII.

e corporis lineamentis , cultu , ha-
bituque , & aliis apud Sinas
consuetudine receptis .

Inica gens fere albi coloris est ,
nam nonnulli è provinciis Au-
alibus ob vicinitatem zonæ tor-
ridæ

192 NIC. TRIGAVT.

ridæ subfuscæ sunt. Barba illis rara pueris
est, quibusdam nulla, pilis hirtis,
absque cincinnis; sero etiam eru-
pit, nam triginta fere annorum prope ju-
venes cum nostratis, dum
ginti attigerunt, conferri possu-
barba, ut & capillitum universum
atri coloris est, & apud Sinas tur-
est rufa cæsaries. Oculos habe-
angustiores, ovalis figuræ, nigrae, atque ca-
atque prominentes. Nasus admodum tollit
dum exiguus vix prominet, auctor ac pu-
mediocres; in provinciis quib[us] etiam adiun-
dam faciem habent fere quadratum.
Multi à Cantonensi & Quam
provinciis in utroque digito ini-
mo pedis, binos ungues haberet, quod apud Cocincinenses eorum super
conterminos omnes videre ei sunt in plurimis
fortasse olim, sex in singulis pa-
bus digitos numerabant.

Mulieres omnes sunt humili-
ris staturæ, & magnam partem pileo-
muliebris elegantiæ statuunt
pedum parvitate. Qua ex causâ
primi

rima pueritia pedes arctissime
sciis obvoluunt, ne succrescant
pere, atque ideo, in incessu trun-
cis prope judicaris. Has fascias per
universam vitam adhibent. Id vi-
uetur sapientis alicujus inventum
hisse, ut eas domi contineret, ne
cile per vicos cursarent, quod fœ-
minas decet in primis. Viri pariter
fœminæ capillitum alunt, nec
quam tonsorem adhibent, pueri
tamen ac puellæ in prima ætate
cum præsum raduntur, & solum in verti-
comam nutriunt, idque ad an-
num fere 15. deinde crescendi ad
bitum faciunt facultatem, sed
assos crines ad annum usque vi-
sesimum supra humeros solvunt,
cum virili pileo insigniuntur, ut su-
ra. Pleriq; etiam sacrificuli octa-
quoque die caput, & barbam
dunt. Adulti jam crinem colli-
unt pileolo è feris equinis, vel
capillis humanis, aut etiam fi-
sericis intexto in retis morem:

N in

in vertice pertusus est pileolus,
quo capilli, quia longiores, edu-
cuntur, & elegantem in nodu-
colliguntur. Fœminæ hoc pileo n-
utuntur, sed capillitio in nodu-
quoq; collecto, ornatū ex auro ar-
gentove ac lapillis, & denique flo-
ribus componunt. In aures gestan-
sed annulis digitos non variant.

Viri pariter ac fœminæ tunicae
talares induunt. Eas viri ad pectus
duplicatas, intinam partem fascia
sub axilla finistra, supremā sub axi-
la dextera subligant; fœminæ i
medio pectori vinciunt. Vtrisquā
manicæ laxiores longioresq; com-
munes sunt, quales in Italia Vene-
torum esse solent, sed fœminis ma-
nicæ ad manus patent, viris arctan-
tur, nec nisi quantū educendis ma-
nibus satis est, aperiuntur. Pileos
viri eleganti opere varie concin-
nant; optimi habentur, qui è seti
equinis cōtexuntur. Hyberno cœ-
lo è lana pileos, aut etiam ex holo
serico.

erico gestant. In calceis maxime à nostris discrepant. Viri eos byssicos, & holosericos, variis è filo serico mæandris, & flosculis ita conninant, ut etiam nostratum Mardonarum elegantiā superent. Calceos è pellibus, non nisi fæx vulgi estat; & in soleas etiam vix pellem adhibent, sed eas è consarcinatio panno consuunt.

Literatorum pilei quadrati sunt, illis non licet nisi rotundos gestare. Singuli matutinishoris dimidiam minimum in pectendo comprehendendoq; crine consumunt, quod oestratibus esset permoleustum. Solent etiam pedes ac tibias longissimis fasciis obvoluere: inde fit ut tibialibus semper laxissimis utantur, condusia nostro more non habent, sed ejus loco intimam tunicam ad carnem è candido panno gestant, ex corpus sæpe lavant. A famulo imbellam grandiorem sibi contraholis radios, & imbres gestari fa-

N. 2 ciunt,

ciunt, tenuiores ipsi sibi minores
ferunt.

Agam nunc de consuetudine
apud Sinas recepta circa propria fir
gulorum nomina, quæ nostris pla
ne inaudita videbitur. Cognome
habet, ut dixi, antiquum & immu
tabile, sed nomen non item, na
sibi novum singunt, & semper ali
quid significat, quod etiam cogn
ominibus convenit. Id nomen unic
charactere scribitur, & una, quo
idem est, syllaba effertur, è duabus. Cum pr
tamen syllabis constare potest. Pri
mum parens filio indit, sed solus si impos
si masculus fuerit: nam fœminæ
neque puellæ, neq; adultæ nomen
apud Sinas habent, sed patrio co
gnomine, & numero, quem inter
forores habent, nascendi ordin
appellantur. Hoc nomine masculi
à parentibus & majoribus dumta
xat compellantur. Cæteri eos e
numero quem inter fratres ha
bent, nascendi ordine nominan
que

uaria ratione modo de puellis diximus. Ipsi vero in visitatoriis & munerum libellis, & in reliquis scriptis ac literis, seipso proprio nomine inscribunt, quod à parente omnium acceperunt. Cæterorum vero, qui æquales, aut superiores fuerint, si aliquis eum hoc proprio nomine compellaret, aut ejus parentem, aut propinquum suo, non urbanum esset solum, sed etiam injurium.

Cum primum studia puer ageret, aliud ei nomen præcessor imponit, quod ludi nomen appellatur, hoc nomine à condiscipulis, ac Magistro dumtaxat appellari solet, ac potest. Cum virili tam pileo induitur, & uxorem quis adiucit, à viro aliquo primario novo nomine paulo honoratiore coherestatur; quod nomen ipsi Literam vocant. Hoc eū possunt omnes deinceps appellare, iis dumtaxat exceptis, qui ei famulantur, aut sub-

N 3 diti

diti sunt. Denique cum jam omni
no adoleverit, nomen accipit à vir
gravi honoratissimum, quod ip
magnū vocant. Eo nomine possun
eum omnes, nullo excepto, & præ
sentem, & absentem cōpellare: sed
tamen illum parentes ac majore
tanto honore non dignantur, sed
priori nomine, quod literam voca
ri dixi, compellant.

Si quis etiam sectam aliquam
recens profitetur, à Doctore, qu
eum induxit, novo nomine com
pellatur, quod religionis nome
vocant. Porro cum alias alium of
ficii causa visit, tametsi cognomer
& nomen illud minus libello in
scribat hospes, à visitato tamen &
vicissim interrogatur, quod sit eju
nomen honorificum, ut eum, si o
pus fuerit, possit sine injuria com
pellare. Atque ideo aliud nome
grandius, quo ipsi nos compellent,
oportuit nos accipere, supra id,
quod in Baptismate accepimus.

Anti-

Antiquitatum sunt studiosissimi. Statuis antiquis carent. Tripodes ex ære campano propter ferruginem, vetustatis testem, in prælio habent, ut etiam vasa antiqua è terra, aut marmore, quod supra aspidem vocavimus. Picturas illustrium pectorum rebus omnibus inteponunt, quæ solo atramento, non aliis coloribus, lineamenta describunt. Illustrium quoque scriptorum characteres, & inscriptio-nes in charta pannove descriptæ, ipsorum scriptorum sigillo munieræ, ne fraus esse possit: neque enim antiquitatis imitatores astutissimi defunt, qui ab imperitis emun- gunt, in rebus vilissimis, quos deinde deprehendunt male colloca-tos.

Magistratus omnes proprium habent sui muneris sigillum, ab Humvuo Rege illis traditū. Quæcunq; juridice scribunt, obsignant celore rubro dumtaxat. Hoc sigil-

N 4   lum

lum summo studio conservant: enim illud perdiderint, non solum
Magistratu excidunt, sed etiam
cerrime puniuntur. Et ideo quotidie
domo egrediuntur, secum illum
deferunt intra scrinium clavis,
alterius sigilli fide muoitem, illud
que à suo conspectu nusquam re
movent, domi vero dicuntur no
turnis horis illud sub ipso cervica
li asservare.

Viri graves minime pedibus pe
vicos incedunt, sed sella gestatori
vehuntur ex omni parte occlusa
nec à prætereuntibus spectari pos
sunt, nisi partem anteriorem ape
ruerint; qua in re à Magistratib
differunt, ipsi enim sellis evehun
tur omni ex parte patentibus. Ma
tronas quoque sella vehi mos et
occlusa undique, sed ex ipsa figura
facile à virilibus sellis distingui
tur. Rhedas carpentaque per lege
habere non licet.

Vrbes nonnullæ in medio flu
minum

num & lacuum extructæ visuntur, ut in medio mari Venetia. In urbibus cymbæ perelegantes r vicos navigant. Et quoniam universa regio fluviis canalibusque distincta est, ad iter navigiis utuntur frequentius, quam nostrates, sunt vere commodiora & ele- mentiora. Sed ea, quibus Magistratus (quod semper publico sumptu) vehuntur, ita magna sunt, ut in gram familiam nullo suo incōmodo vebant, ac si domi suæ verarentur: in iis enim variæ sunt stationes, aula, culina, cellæ, eæque eleganter exornatae, ut principium virorum ædes, non navigia esse videantur. Ita sæpe contingit, ad instituendum solemne epulum, in hujusmodi se navigia recipiunt, quoniam eodem tempore, per flumina lacusque non sine voluptate vagantur. Intus splendido bitumine, Ciaræ Lusitani vobrant, omnia collucent, variis di-

N° 5   distincta.

stincta coloribus, ipsaque cælatus
suis locis apte inauratae, oculis bl
diuntur, uti naribus varii suffitus
odoriferæ mixtiones.

Magistros omnino religiosius
quam nostri venerantur, ac tame
alter alteri per unum diem sese p
discipulo subjucerit in qualibet s
entia vel arte, per vitam deinceps
universam eum Magistrum app
lat, & pro Magistro colit: nam i
non nisi ad latus in quolibet con
gressu assidet, & Magistralib
eum titulis ac ritibus cohonestatibus, p

Alexæ ludus, atque chartarum
quem etiam in has partes usus i
vexit, plebeius est & vulgaris Græc
viores fallendo tempori, & ludicrū
etiam quæstui adhibent latruncu
los, nostris non omnino absimile
In his discrepant. Regius enim
calculus nunquam egreditur qua
tuor cellulas suo loco vicinore
sed neque literati duo Regis asse
fores. Regina carent. Alios porro cal
culus col
due

os habent calculos non parum
geniosos, quos ipsi pulveris bel-
lebetes vocant, ii equos duos
vocant, & pedites subsequuntur,
in his duabus cellulis una cellu-
præcedunt. Incedit hic calculus
ferme modo, quo turriti nostra-
elephant: inimici tamen exer-
us ductorem Regem non petit,
si inter ipsum & Regem, qui pe-
nit, aliis sit calculus, vel pro-
clus, vel collusoris. Hinc fit, ut tri-
modis iictum vitare possit Rex
petitus, primum exigua, ut ita
quar, corporis declinatione, &
nesta fuga in proximam cellu-
n vel stationem, deinde opposi-
alterius calculi; postremo si pe-
tus nudet latus, jubeatque facef-
e militem suum, à quo tegeba-
r.

Gravissimum inter eos ludi ge-
is est hujusmodi. In alveo trecen-
trum cellularum plures, ducentis
calculis colludunt, è quibus alii
gan-

candidi sunt, alii atri. His calcis
alter alterius calculos procurauit
medium alveum relegare, ut res
quis deinde cellulis dominetur:
extremum qui plures in alveo co-
lulas sibi subjicit, victor appelle-
tur. Hunc ludum avidissime ar-
piunt Magistratus, & saepe ma-
mam diei partem ludendo con-
munt; nam inter ludendi perit,
horam integras ludus unus tenet.
Qui hujus ludi peritus est, tamen
alia nulla re insignis fuerit, ab om-
nibus colitur, & evocatur. Imo ne
nulli etiam eos solitis sibi ritibus
magistros legunt, ut ab iis accuri-
te hujus ludi rationem ediscant.

In plectendis delictis remissio-
res videri possunt, maxime in fu-
to, nisi vis intervenerit; neq; eni-
unquam morte plectitur. In secun-
do furto, cauterio simul, & atri-
mento duos characteres brachia
inurunt, quibus innuitur jam ita
rato furatum; cum tertio depr
heco

nditur, in ipso vultu eodem cau-
rio inuritur, si denuo deprehen-
tur, pro ratione delicti, & quo-
rum eum deprehendi contigit, a-
ius remissusve vapulat, aut ad
iremes damnatur, spatio tempo-
ris à legibus præstituto. Ideo la-
unculis omnia plena sunt, maxi-
mum ex infima vulgi fæce.

Singulis in urbibus noctu per-
cos plura hominum millia excu-
bitant, & certis intervallis peluim
ulsantes, per vicos obambulant,
licet ipsi vici noctu fere cancel-
lis ac repagulis occludantur, non
aro tamen domos integras no-
turni fures deprædantur: id ex eo
contingit, quod ipsis excubitoris
excubias addi oportet, quo-
iam ipsi vel fures sunt, vel fu-
rum socii. Cum à nobis audiunt
abitatissimas in Europa civitates
nullas adversus fures urbanos, sed
adversum hostes externos excubias
disponere, obstupescunt. Ipsæ et-
iam

206 NIC. TRIGAVT.

iam urbes , licet in altissima pa
medioque in regno sint , quoti
sub noctem occluduntur , & cla
ad urbis Præfectum deferuntur.

C A P. IX.

*De ritibus apud Sinas supersticie
sis, & aliis erroribus.*

CApite in sequenti de super
tiosis ritibus cuilibet seetè pri
priis agetur ; nunc vero aliquos
iis attingam , quos omnes ampl
etuntur. Sed primum eos rogo
qui hæc duo capita lecturi sunt ,
ex iis , quæ dicentur , ansam arr
piant condolendi , Deumque p
hujus gentis salute deprecandi po
tius , quam stomachandi , aut de re
medio desperandi , memores , ho
populos tot jam retro lapsis anno
rum millibus ita Gentilitatis tene
bris obvolutos , ut nullum un
quam , aut fortasse vix ullum Eu
angelicæ lucis radium aspicerint .
Cui nihilominus ab innata gen
soler

ertia, divinaque bonitate, tan-
n adhuc superest luminis, quod
ntura accepimus, ut facile mise-
n suam agnoscat, ac fateatur,
ad hoc modum ignoret, quo
e possit expedire.

Nullus toto regno supersticio-
ritus ita late pervasit, sicut is, qui
observandis diebus horisve fastis
fastisque versatur, ut ad tempo-
n normam negotia sua omnia
oderentur. In eum finem duplex
orum index quotannis excudi-
, ab Regiis Astrologis auctori-
e publica conscriptus; unde tan-
hæc impostura veritatis opi-
onem sibi arrogat. Horum fa-
rum libelli tanto numero di-
ahuntur, ut eo nullæ non ædes
pleantur. In his in dies singulos
scribitur, quid faciendum, à quo
stinendum, aut in quam horam
ferendum quodlibet ex iis ne-
tiis, quæ intra manuum spatium
ique possunt occurrere.

Pra-

Præter hos indiculos , alii summi atque
abstrusiores etiam libri, & fallaciæ, ho-
res magistri , qui alia nulla re quæcumque
stum querunt, quam dierum horum infer-
rumque electione iis præscribe-
da, à quibus consuluntur: & ne
desint predictores, pretio etiam
liore mendacia distrahuntur. Ne-
raro contingit, ut molem aliqua
extructuri , in multos dies open-
initium ; aut iter facturi , viæ pri-
cipium differant, eo solo intuitu
ne à conjectorum præscriptione
tantillum recedant. Et quanquam
sepe usuvenit, ut eo ipso die copi-
sus imber decidat, adversus ventum
aspiret , nulla tamen aëris injuriam
prohibentur, quin eo ipso die, hincesse
rave, quam fortunatam fore ar-
trantur, opus aggrediantur. Si quidem
ad iter inchoandum quatuor
saltem passus progrediuntur , ad Torre
ad ædificandum duas terræ sporæ
effodiunt, ne præscripto tempo
opus suum inchoasse minime
dear.

rantur: atque ita, quæ gentis cætas est, sibi omnia ex animi sentia cessura arbitrantur.

Non inferiore cura laborant, ex efo nascendi puncto vitæ totius seem fortunamq; præscire: qua ex causa nemo est, qui nō id momenum exquirat, & annotet accurate.

Hujus artis varii se Magistros ja-
rant. Nec pauciores, qui è stella-
m cursu, vel numeris quibusdam
perstitiosis futura se prædicturos
severant. Alii ex lineamentis in-
stancie, manibusve conspectis idem
respondent. Alii ex somnis, alii ex
quibusdam verbulis, quæ inter col-
loquendum eliciunt, alii è situ cor-
poris, sessioneque sola, & innume-
bris aliis modis futura conjectant:
alique faciunt ita certo, ut omnem
dubitatem excludere videan-
tur. Tot vero irrepunt doli, & quo-
die novæ nascuntur fraudes, ut
errorem creduli facile inducan-
tur. Nam collegas sæpe suos cir-

O   cum-

cumforaneos ignotos in audienciam concionem immittunt, à quibus palam asseritur, sibi eo prædictante ex ordine omnia coniugisse alias aliis circumforaneis præterit multa revelantibus, imposterum collegæ annuunt magno cum aplausu. Unde fit, ut plures in fraudem inducti ab iis, fortunam suam explorent, & audita pro oraculi excipient. Alia etiam fraude opinionem sibi comparant veritatis Manuscripti reperiuntur indices quibus integræ civitatis, per vicinædesque distributæ familiæ breviter describuntur. Eos hi circumforanei exscribunt, aut comparant non magno pretio, atque ita licet exteri sint, horum commentariorum fide narrant singulis; quam familiam hactenus aluerint, quid illi plures iam annos contigerit, aliaque hujusmodi; deinde collecta ex predictis fide, futura prædicunt; tum in alia se loca conferunt, fidem suam

nam fortunæ committentes. Tam
porro multi prædictoribus his
buunt, ut ipse metus fidem fa-
at, nam si prædictum iis fuerit,
li eos die morbo corripiendos, is
oi advenerit dies, in morbum in-
dunt, ac vi metus afflitti, cum
gritudine, & aliquando etiam
m morte colluctantur. E quibus
tentis impostoribus auctoritas
non parum accrescit.

Nec nulli dæmones ipsos consu-
nt, & familiares, ut vocant, spiri-
tus apud Sinas sunt non pauci, eaq;
plus Numinis, quam dæmonum
audis vulgo habere creditur, sed
his ad extremum omnes in frau-
dem inducuntur. Eorum oracula
fantum vocibus, aut etiam bru-
orum excipiuntur. Præterita ipsi
absentia more suo evulgant, ut
non absimilem vero faciant eam,
sua futura prænunciant, falsitatem.
ed neque hæc sine fraude pro-
nunciantur.

O 2 Hæc

Hæc porro omnia cum nostris
etiam Ethnicis communia suissim
legimus, unum est quod Sinarum
proprium dici potest. Id in eligen-
da area, ad ædes privatas, & publi-
cas extruendas, aut ad cadaver
humanda, eamque aream confe-
runt cum capite, cauda, pedibus
variorum draconum, quos huic no-
stro solo substratos vivere fabulan-
tur; à quibus omnē adversam pro-
speramque fortunam non familia-
rum soluti, sed urbium, provincia-
rum, tertiisque regni credunt de-
pendere. Et ideo in hac velut re-
condita scientia, multi etiam viri
primores occupantur, & procul
cum opus est, evocantur; maxim
cum publicæ quædam turres, mo-
lesve, aut machinæ in eum finen-
extruuntur, ut prospera fortuna ac-
cessatur, & infortunia publica ex-
terminentur. Non secus enim, at-
que Astrologi ex inspectis syderi-
bus, ita hi Geologi ex montium
flumi

um inum, agrorumq; situ, regio-
num fata metiuntur , aut verius
nentiuntur. Et sanè nihil absur-
ius inveniri posse dicas. Nam ex
anua in hanc aliamve partem ob-
ersa , è deducendis per atrium ad
extram , aut lævam imbrisbus , ex
fenestra ex hac vel illa parte aperiti
olita, ex eo quod è regione tectum
sit alio altius, eque similibus nugis,
iamiliæ salutem , opes , honores ,
omnemque fortunam dependere
omniant.

His Astrologis, Geologis, Auguribus, conjectoribus, & uno vero impostoribus, pleni sunt vici, plenæ tabernæ, plena foræ. Vbiique anis pollicitationibus prosperam fortunam venalem exponunt, & saepe oculis capti, non vilissimi solum homunciones, sed etiam mulierculæ, ut ad literam Euangelicam illud impleatur; Cæci sunt, & duces cæcorum. Nec solum his privatum omnia redundant; ipsæ urbes,

O₃ metro-

metropoles, aulæ hac lue scaten^{etiorum}
& hac una re quæstum faciunt, nu^{nitate}
merosam familiam laute sustinen^{Adscriba}
& plurimi magnas sibi opes pat^{erionia du}
rant. Eos enim sumimi & infim^{dicti} in
nobiles & plebei, literati, ac illi^{litteris ha}
terati colunt; quin etiam Rex ipse^{etiam eos}
& universi Magistratus, regnique^{u tanto}
Optimates.^{bentis huj}

Ex his facile colligere licet, quo^{uanto de}
ex avium garritu auguria, quan^{nebris e}
soluti primi matutinis horis oc^{dem prop}
cursus, quam superstitione sola^{culo tam}
rium radiorum umbræ privatis te^{permul}
etis exceptæ. Hoc uno verbo di^{ari confid}
cere sufficiet, quicquid infortuni^{am, sepi}
privatim singulis, & publice urbi^{aduunt, i}
bus, provinciis, regnoque univer^{nam sibi}
sim acciderit, id omne adverso su^{de fit, u}
fato, aut rei cuiquam arrogant, in^{coutraha}
domibus, urbe, metropoli, aut re^{ad coen}
gia perperam collocatæ ; pro ec^{beant qu}
quod eos oportebat in tot scelera,^{preioco}
quibus à cœlo priuatim & publicè^{deinde}
vindictam evocant, suorum infor^{nere no}
tunio.

ianiorum causam justissime de-
vare.

Adscribam nonnulla, quæ Sinæ
previora ducunt, imo vero (si Deo
placet) in laude ponunt, ut de
æteris fiat conjectura, iterum ob-
festans eos, qui nostra hæc legunt,
et tanto impensius Deum pro-
tarentis hujus salute deprecantur,
quanto densioribus ignorationis
nebris est involuta, minus qui-
dem propterea damnanda, haud
paulo tamen minus miseranda.

Permulti sunt, qui, quod mulie-
bri consortio carere minime pos-
sunt, seipso viris copiosis in servos
strandunt, ut ex ancillis domesticis
unam sibi copulent conjugio, un-
de fit, ut etiam liberi perpetuam
contrahant servitutem. Alii cum
ad coëmendam sibi uxorem ha-
beant nummorum satis, eam sibi
pretio comparant, sed crescentem
deinde familiam cum ultra susti-
nere non possint, filios ac filias in-

O 4 servi-

servitutem distrahunt eo fere pre-
tio, quo sus aliquis aut triste jumen-
tum vænit, quod ad duos tresve
aureos excrescit, id quod etiam fa-
ciunt extra carioris annonæ angu-
stias; & in perpetuum filii à paren-
tibus separantur, liberumque fit
emptori, qua maxime in re velit,
servo uti. Hinc fit, ut hoc regnum
servis redundet, non iis belli jure
captis, aut aliunde importatis, sed
vernaculis & civibus. Non pauci
etiam extra regni fines ab Lusita-
nis Hispanisq; exportantur in per-
petuam extra solum patrium ser-
vitutem. Tametsi hoc maxime
medio Deus utitur, ut Sinas com-
plures ab dæmonum servitute in
Christianam transferat libertatem.

Sed hanc venalium liberorum
negotiationem duo leviorem red-
dunt; multitudo scilicet plebis te-
nuioris, quæ non nisi summo fudo-
re ac industria se sustinet, & ipsa
servitutis ratio omnino mollior ac
tolera-

solerabilius apud Sinas, quā aliam
illam nationem : & quia se quis-
que redimere potest eo pretio quo
eniiit , quoties ei facultas fuerit.
Gravius omnino malum , quod se-
quitur. Nam in quibusdam pro-
inciis infantes, potissimum fœmi-
nas, aquis præfocant, quod eas edu-
care se posse desperent. Id quod
etiam apud non infirmam plebem
invaluit , eo metu deterritam , ne
inde urgente inopia , venales libe-
ros exponere , ignotisque tradere
cogantur. Hi ne sint parum pii,
crudeles fiunt. Sed hanc sævitiam
inter eos minus atrocem fecit er-
ror ille , qui animorum metem-
psychosis appellatur : dum enim
animos mortalium ex aliis corpo-
ribus in alia transmigrare arbitran-
tur , immani sævitiae prætextum
pietatis astruunt , dictantes se li-
beris prodesse , dum eos maectant ;
hac enim illos ratione tenuiori-
bus suæ familiæ angustiis eductos.

O s in

in pinguiorem fortunam citius i-
scituros. Hinc sit, ut hæc liberori
carnificina minime remotis ar-
tris, sed consciis omnibus pe-
gatur.

Sed ad hanc barbariem acce-
etiam alia immanior, qua sibi co-
plures violentas manus inferu-
vel bonorum desperatione mal-
rumque perpessione fatigati;
ut inimicis suis impotenter sa-
non minus stolide, ægre faciat.
multa enim in annos singulos h-
minum millia ferunt, virorum
mulierum seipso in campis,
pro adversarii foribus, injecto
fauces nodo, præfocare, aut in fl-
mina insilire, haustove levibus a-
quando ex causis veneno sibi vita
eripere. Nam ex eo quod Mag-
istratus deinde severe in eos ani-
aduertant, qui causam dedisse d-
esperationi à demortui propinqu-
accusantur, fit ut alia ratione
vindicare non posse existimen-

Att.

Attamen sunt non pauci sapientiores Magistratus, qui nullius causam, lege lata, suscipiunt, qui violentas sibi manus intulerit, hinc multorum vita conservatur.

Aliud immanitatis genus in Boalibus provinciis in infantes mascululos exercent, quos castrant quam surimi, ut inter Regios famulos dnumerari queant; nam præter os alii Regi non famulantur, nec consiliis sunt, nec cum eo colloquuntur, quin imo tota fere Regni administratio in horum semivirosum manibus versatur. Ex iis porro intra palatii regii fines ad decem millia numerantur, omnes fere plebei tenues, illiterati & in perpetua servitute educati, hebetes deinde sunt ac stolidi, nec minus impotentes ac inepti ad rem quamlibet gravem animo concipiendam, medium perficiendam.

Leges porro infligendaruin pœnatum pro delictis, etsi ultra jus non

non sunt asperæ, nihilominus
bitror non pauciores à Magist-
tibus mactari contra leges, qui
qui debitam legibus vitam am-
tunt, quod ex inolita hujus regi-
consuetudine oritur. A Magist-
tibus enim quibuslibet subditi n-
la prævii juris aut sententiæ for-
vapulant quoties in mentem ci-
que venerit in hunc modum.
publico tribunali proni toto co-
pore procumbunt, nudatisque ci-
ribus supra genua infra nates, aru-
dine durissima per medium sec-
digiti crassitie, quatuor lata, du-
ulnas longa verberantur à mi-
stris, fuste utraque manu corre-
atrocissime, tametsi ictibus no-
plus decem, sumnum triginta pli-
ctantur, nam sæpe primo ictu lac-
ratur cutis, & nonnullis carnis fr-
stula dissiliunt, ex qua verberatione
multi pereunt; multique vitam la-
gitionibus redimunt (exigentiu-
contra jus fasque arbitratu : tamen agimus
enim

nim Magistratuū dominandi li-
do est , ut vix quisquam reūm
arum dominus esse queat , sed
mnes in continuo metu versen-
tr, ne qua sibi calumnia, sua bona
ripiantur. Adhæc sicut hæc gens
perstitionibus , ut supra dictum,
editissima est, ita veritatis parum
mans ; etenim non nisi magna
autela & circumspectione opus
st, ut alter alteri se credat.

Hoc eodem metu perculti hoc
eculo Reges à publico abstinent,
et cum olim è palatio egredieban-
ur non nisi mille industriis tuti id
udebant, nam universa Regia in
rmis erat, dispositis per eos vicos
xcubiis , qua transitus erat , & per
lios vicos , quibus in priores iter
esse poterat , nec solum videri se
non sinebat, sed neque sciebatur
qua lectica veheretur , nam pluri-
næ gestabantur. Dixisses eum non
inter clientes, sed inter hostes regii
sanguinis cupidissimos iter facere.

Ere-

E regio sanguine prognati
met si omnes sumptu & ærario p-
blico , quod supra dixi , sustinea-
tur , tamen cum jam ad sexagin-
millia excreverint , & continuo a-
geantur , maximo sunt oneri Re-
publicæ : nam cum ab omni-
nere publico removeantur , otio apud se-
sunt omnes , & laxiori vitæ dedi-
& quoties possunt , impotentia-
insolescunt. Ab his sibi Rex cav-
nihilo secius quam ab hostibu-
nam habent ipsi continuos exca-
bitores , nec ab nominata cuilibet admodum
ad habitandum urbe egredi po-
sunt , injussu Regis ; si fecerint
atrocissimis pœnis subjacent : nu-
tamen ex iis licet in Regiis urb-
bus Pequino & Nanquino con-
morari.

Nemini mirum videbitur , eo
qui civibus ac propinquis se no-
credunt , de advenis diffidere , si
ii è vicinis , sive ex remotis regio-
nibus advenerint , quarum alias
nu-

illam notitiam habuerunt, nisi
obscuram & falsam, quam à
libusdam accipiunt, qui ad suum
agnum clientelaris obsequii offi-
ciia delaturi adveniunt. Ex adven-
tum libris quicquam ediscere Sinas
uidet, opinantes omnem scien-
tiam apud se solos reperiri, exter-
nos omnes pro illiteratis ac barba-
gabent & appellant. Et si quan-
to in suis scriptionibus exterorum
cidit mentio, ita de iis agunt,
nisi nihil dubium sit, eos à brutis
nihil admodum dissidere. Char-
acteres porro omnes, quibus hoc
terorum nomen exponunt, ex
imantium fere literis compo-
untur, nec fere eos honestiore
omine, quam dæmoniorum di-
mantur.

Porro si legati è vicinis regnis ad
clientelaria officia Regi deferen-
ti, vestigalve persolvendum, aut
quodlibet negotium tractan-
um advenerint, vix dici potest,
quam

quam suspiciosè tractentur. Nam
eos tametsi ab omni sæculoru
memoria amicos habuerint, ca
tivos nihilominus toto itinere c
cunt, nec eos quicquam videre
nunt. Multis clavibus intra palati
exterorum septa, veluti brutoru
stabula, recluduntur. Ad Reges
aspectum nunquam admittuntur
cum paucis è Magistratu, sua
gotia tractant. Cum externis a
tem extra regni fines nemo, ni
certis temporibus ac locis, age
permittitur, qui secus fecerint, al
que publica facultate gravissim
pœnis plectuntur.

Duces ac milites, qui belli
cisve tempore suis locis excuban
ipſi quoque excubidores suos ha
bent, ne quid rerum novarum moruz
liantur. Numerosos exercitus nu
quam uni Duci tradunt. Omnes
sunt in Senatus Philosophici pot
estate. Ab hoc exercitu stipend
penduntur, & commeatus suppon
ditan

litantur, atque ita non in iisdem
nibus milites sunt, & militaris
apparatus, ut hac ratione securior
sit cujusque fides. Nulla gens æque
vitis atque iners est, quam milita-
ris. Miseri sunt omnes qui arma
tractant: quos neque amor patriæ,
nec in Regem fides, nec honoris
upiditas ad arma vocat, sed sola
vitæ sustinendæ, non secus ac
illiberali quolibet opificio. Ma-
ximam partem regia sunt manci-
gia, vel propriis vel majorum suo-
rum sceleribus perpetuam servien-
tes servitutem. Idem quo tempo-
re à bellicis exercitationibus va-
nant, infima quæque officia, baju-
rum, mulionum, & inhonestiora
xiam servitia exercent. Soli Duces
Præfecti aliquam inter cæteros
uctoritatem adipiscuntur. Eorum
ma, sive quibus se tūentur, sive
ibus hostes offendunt, omnino
nt parum noxia. Et solum fuca-
m aliquem præferunt appara-

P tum,

tum, ne in militaribus lustris inter-
mes appareant. In quibus lustris, a
Philosophicis Magistratibus, & mi-
lites, & ipsi Duces modo, quem su-
pra explicui, vapulant instar pue-
rorum in ludo literario, nulla di-
gnitatis & conditionis habita ra-
tione.

Claudam hoc caput duplici Si-
narum, ut apte loquar, insanias
quæ in omnes æque regni provin-
cias penetravit, & multos maximus
magnates invasit. Argentum ali-
intendit ex alio aliquo metallo eli-
cere; alia ad vitam, exclusa morte
adspirat immortalem. Ambarum
rerum præcepta à veteribus qui-
busdam, quos ipsi in Sanctorum
numero habent, inventa primum
deinde etiam tradita fabulantur
quos post multa præclare & utilite
gesta, in cœlum evolasse cum ani-
ma simul & corpore, postquam hi
vivere piguit, mentiuntur. Ho-
seculo utriusque scientiæ, veritu-
imp

mposturæ, volumina in immen-
um excrevère, alia typis excusa,
lia vero manuscripta. Sed hæc
plus sibi auctoritatis peperere.

Ac de priori quidem insaniæ ge-
ere nihil aliud dici potest aptius,
uam cupidissimos illos alchimi-
as, suas etiam in fumum conflare
ortunas, nedum quas ambiebant
dipisci. Ditissimi enim quiq; post
xhausta multa aureorum millia in
ujus fraudis apparatu, quotidie in
spectu omnium ad extremam
nopiam rediguntur. Qui vero sunt
hoc genere felicissimi, adulteri-
um argentum ita conflant, ut in
torem imperitiores paucos in-
ducant, præterquam quod omni-
cerarum & virtutis exercitio præ-
misso, dies noctesque fornaces
flant, ut in novam aliquam frau-
dem vel alios inducant, vel ipsi in-
dicantur, libros etiam magno
mptu transcribentes, & varia hu-
s artis instrumenta comparantes.

Fornacis hujus & Vulcaniæ fraudis non desunt innumeri Cyclopes: alii corporis cultusque nitorem veritatem mentientes, alii etiam mendici sub habitu sordido, faltatem occultantes, horum continuum est exercitium, qua lucri spafflaverit, circumferri, & artis hujus cupidos vanis pollicitationibus in fraudem inducere. Omnis poro horum circumforaneorum industria in hoc consistit, ut aliqui artis præludio persuadeant, se i quod speratur, posse perficere, tamen enim loculos ad fecem emungunt ea, quæ sunt ad apparatum necessaria, omnemque Vulcaniæ supellectilem comparent; sed quidie minus creditur avolant hapiæ, nec ultra comparent; nil autem relinquunt, nisi siccos jalculos, & in usuriorum matus pignora debitorum. Et habet hic insanæ mortibus hanc phrensim, ut tametsi ad hunc modum

jat.

um saepius quis fortunarum sua-
um insignem jacturam fecerit;
non ideo sapiat aut contineri pos-
t, quin ab alio aliquo astutiore
ircumforaneo similibus se denuo
ollicitationibus deludi finat; at-
que ita vitam universam complu-
es in hac spe perdunt curis palli-
i, & eventis tristes, nec se tamen
nquam ab ullo vel propinquuo
el necessario ad mentem revocari
iunct.

Alter insaniæ morbus nonnun-
uam cum priore reperitur anne-
us. Et quoniam ad immortalita-
tem suapte natura, studium gra-
uius adspirat, ita etiam viros pri-
nores & in summis Magistratibus
constitutos invadit. Hi posteaquam
in hac vita, quas sperare poterant
pes, dignitatesque fuere conse-
uti, nihil aliud sibi deesse putant
d beatitudinem, nisi qua ratione
æc una cum immortalitate con-
ungant, atque ideo conatus om-

P 3 nes

nes ac studia in unam hanc rem
conferunt. Et quidem in hac regione
Pequinensi, in qua degimus, pauca
sunt omnino Magistratus, Eunuchs
chi, cæterique primores, qui non
hoc insanæ morbo laborent. E
quoniam non desunt discipuli, it
neque Magistri superioribus tanto
chariores, quanto immortalitatibus
per se majus est studium, & acro
ribus igniculis excitat ambientes
quem vero semel hæc insania cor
ripuerit, nihilo facilius superiore
curatur. Actamet si quotidie hi im
mortalitatis venditores mortalita
tis debitum exsolvant, non est hoc
tamen satis ad miseros mortales ab
hoc præpostero immortalitatis stu
dio revocandos: arbitrantur enim
se feliciori fortasse fortuna usuros
& quod aliis nocuit, sibi fortasse
profuturum, neque omnino ad
duci possunt ut credant id extra
humanæ industriæ facultatisque li
mites constitutum.

Ia

In Sinicis Annalibus legitur, Regem ex antiquioribus unum hac insania usque adeo coruptum, ut non sine mortalis vitæ detrimento vitam procuraret immortalem; id quod sœpe contingit, ut dum ad longiorem vitam adspirant, breviorem efficiant. Is quorundam impostorum arte jam sibi poculum paraverat, quo hausto plane se immortalem fore arbitrabatur, nec ab intimo suo amico ab eo exhaustiendo rationibus sanisque consiliis deterrebatur. Quod ubi avertit amicus, cum Rex forte vulnus tantisper avertisset, poculum clam arripuit, & impigre exausit. Excanduit extemplo Rex, & jam stricto mucrone mortem intentabat, quod sibi immortalitatis poculum eripuisse. Amicus vero intrepide respondit: Exhausto immortalitatis poculo etiam vitam eripi mihi posse putas? Et sane si eripi potest, nullum crimen ad-

232 N I C. T R I G A V T.

misí , neque enim ego tibi immortalitatem eripui , sed fraude liberavi . Quibus dictis Rex illic acquievit , & amici prudentiam qua ab errore revocabatur, collaudavit . Verum etsi nunquam defuere Sinas viri sapientes , qui habuerunt vel al ex animis mortalium utramque animorum ægritudinem , quam insaniam vocavi , detergere laborantur ; nunquam tamen efficere potuerunt , quin quotidie latius se perirent , & hoc nostro sæculo præteritorum temporum memoriam superarent , diffusamque in plures luem mali contagione evulgarentur .

C A P. X.

Varia apud Sinas falsa Religionis sectæ.

E X omnibus Ethnicorum sectis quæ quidem in Europæ nostræ notitiam devenerunt, haec tenus nullam legi, quæ in pauciores errore inci-

nciderit, quam Sinarum gens prioribus antiquitatis suæ seculis legatur incidisse. In illius quippe libris ego, Sinas jam inde ab initio supremum & unum Numen adorasse, quod ipsi cœli Regem appellabant, vel alio nomine cœlum & terram. Ex quo apparet, veteres Sinas opinatos fortasse cœlum ac terram animata, eorumque animam pro supremo Numine constituisse. Infra hoc Numen colebant variis spiritus montium, fluminum, & quatuor mundi partium tutelares. In omnibus actionibus rationis dictamen audiendum constitabant, quod lumen rationis à celo se accepisse fatebantur. De supremo vero illo Numine, deque spiritibus illius ministris, nusquam regimus Sinas ea vitiorum monstra vulgasse, quæ nostri Romani, Græci, Ægyptii, vitiorum patrocinium in diis quærentes evulgant. Ex quo sperari merito potest

P 5 de

de immensa Dei bonitate , non in paucos è veteribus apud Sinas i lege Naturæ salutem invenisse, adjutos peculiari illo auxilio , quoniam nemini facienti quod in se est , i ajunt Theologi , solet Deus denerare. Et hoc ex eorum Annalibus ab annis quater mille & eo amplius licet non obscure colligeretur in quibus multa leguntur ab iis bene gesta , in patriæ bonique communis emolumentum. Idem colligitur è sapientissimis voluminibus , quæ in hæc usque tempora perseverant , antiquorum Philosophorum , quibus homines ad virtutem saluberrimis erudiunt institutis. Qua in re celeberrimis nostris Philosophis cedere non videntur.

Quia vero natura corrupta sit auxiliò gratiæ semper in pejus ruinabentibus deinde sæculis primis illud lumen ita obscuratum est , si qui fortasse ab inanius deorum cultu abstinent , ex iis pauci sit

qui non in Atheismum lapsu graduiore degenerent. Hoc porro caput triplicem apud Sinas Ethnico-um omnium sectam persequar. Nam de Saracenis, Iudæisque, & Christianorum apud Sinas vestigiis, alias erit ex instituto diendi locus.

Tres igitur Sinarum libri orbis terrarum sectas numerant: nam vias minime norunt. Prima est iteratorum, altera Sciequia, terciam Laucu vocant. Ex his tribus rquam Sinæ omnes, & reliqui populi contermini, qui Sinarum characteres habent, profitentur. Iiherero populi sunt Iapones, Coriani, Euquici, & Cocincinenses. Literatorum secta Sinarum est propria, in hoc regno antiquissima. Hæc temp publicam gubernat, pluribus oris abundat, & supra cæteras cebratur. Legem hujus sectæ non gunt Sinæ, sed una cum literam studiis imbibunt, nec ex iis, qui

qui literis incumbunt, aut literarios honores adipiscuntur, ullus est, qui non eam profiteatur. Auctorem seu Principem Philosophorum Confutium, de quo supra agnoscunt. Hæc porro secta idola non colit, sed nec habet. Vnum Numen veneratur, ideo quod a eo conservari gubernarique hæc inferiora omnia arbitretur. Spiritus etiam, sed inferiore cultu, & contractiore dominio colit. Germani literati conditi orbis nec modum, nec auctorem, sed nequissimum tempus docent. Germanos ideo dixi, quia nonnulli minus celebres somnia quædam proponunt, se nugacia, nec vero similia, quibus etiam ideo nulla fides adhibetur.

In hac lege de præmio bonorum ac malorum sermo est, se fere arbitrantur id in hac vita dare & vel in auctorem, vel in ejus posteros, pro meritis, redundare. De animis immortalibus antiqui videntur

Iudicentur dubitasse; nam de vita
mortali functis, & in cœlo degenti-
us, diu etiam post mortem, sæpe
cermonem inferunt, sed de impio-
um apud inferos pœnis nullus ser-
mo. Recentiores porro literati ani-
mos una cum corporibus, aut paulo
post extingui docent, unde neque
robis cœlum, nec improbis infer-
orum cruciatus assignant. Quibus-
am hoc nimis durum videtur; ideo
afferunt solos proborum animos
esse superstites, ex eo quod homi-
num animos dicant exercitio vir-
utum roborari, & ita uniri, ut æ-
atem deinde ferant, quod cum im-
probi non possint, eorum mentes
cox, ut è corporibus exierint, eva-
nescere, & velut in fumum redigi.

Opinio tamen hoc tempore ce-
brior videtur mihi ex Idolorum
acta deprompta, & quinque re-
o seculis invecta. Ea afferit uni-
versitatem hanc ex una eadem
arie constare substantia, illiusque

con-

conditorem una cum cœlo ac terra, hominibus ac brutis , arboribus ac plantis, & quatuor denique elementis continuum corpus unum confolare, cuius magni corporis singularæ res singula sunt membra. Eius unitate substantiæ docent quo amore inter se singula unidecat; & quemlibet ad Dei similitudinem devenire posse ex eo quod unum sit cum eo. Has ineptias nos non solis rationibus, sed et antiquorum suorum Sapientur testimoniis confutare contendimus, qui alia omnia tradiderunt.

Tametsi Literati , uti diximus supremum unumq; Numen agnoscant, nullum tamen ei templum extruunt, & alium nullum locum deputant ad eum venerandum nullos etiam, quod consequens est. Sacerdotes aut Religionis ministros habent, solemnes ritus nullo ab omnibus observandos, præcepti etiam nulla , quæ violare sit nefas

se

neque sacrorum Præfetus est
eius, cuius munus in explicanda
ulgandaque lege, plectendisque
, qui contra eam peccaverint,
nsistat. Ideo nihil illi vel priva-
n vel publice recitant aut ca-
nt. Imo afferunt solum huic cœ-
um Regi sacrificandi, ejusque
lendi munus ad Regem specta-
t. Et si quis hæc sacrificia usurpa-
, pro perduelli & Regii muneris
cupatore plecteretur. In hunc
Rex duo habet tempa fane
gnifica in utraque Regia, Nan-
nensi & Pequinensi. Cœlo di-
um est unum, terræ alterum.
nis olim ipse per se litabat, nunc
ejus locum Magistratus gravif-
i successere, cœloque & terræ
yes & oves magno numero ma-
nt, aliosque multos ritus exhi-
it. Spiritibus cæteris montium,
niūm , & quatuor regionum
us universi, soli litant Magistra-
primarii regnique Primores,

nec

nec privato cuiquam hic cultus
cet. Hujus legis præcepta libri
Tetrabiblio illo, & quinque doctrinarum
voluminibus continentur, nec
alii sunt codices probati, propter
aliquot in eadem volumina quoque
commentarios.

Nihil porro in hac secta celestis patrum
brius est, quodque latius inter orationes
ab ipso scilicet Rege ad intitulatur ab
mum quemque pertingit, quamvis alieni
justa funebria, quibus quotantur omnes
parentibus avisque parentatur, unquam
quibus supra. In his observantia
suam statuunt, mortuis scilicet o
sequentes majoribus, ut ajunt, non his
si essent superstites. Nec tamen auctor, com
bitrantur, appositis mortuos vel propriis
ferculis, aut iis etiam indigere, sed id genus officii ideo se exhibet
asserunt, quod alia ratione nulam in qualitate
amorem in eos suum sibi testantur, in loco, cum
posse videantur. Imo etiam afflitos vocantur
runt non pauci, ritus hos fuisse i
stitutos, magis in vivorum gr
atia palati.

iam, quam mortuorum; ut sci-
cet filii & alii rudiores doceantur,
ua ratione vivis parentibus obse-
uendum, quos viderint etiam vita
tinctos à gravissimo & sapientissi-
mo quoque tot officiis honestari.
ut quoniam in iis nullam Numi-
is partem agnoscunt, nec ab iis
uiicquam aut petunt aut sperant,
videtur ab omni sacrilegi cultus
elere alienum, & etiam fortasse
omni superstitionis labo purum.
Quanquam salutarius omnino vi-
etur, hæc in donandis eleemosy-
nomine pauperibus ad fidelium
lutem, his qui Christi sacra susce-
perint, commutare.

Proprium Literatorum fanum
ipsius Confutii Philosophorum
nenium Principis. Id ei per le-
nes in qualibet urbe construitur,
in loco, quem supra Literarium
vocari diximus. Id magno
emptu consurgit, & contiguum
ab palatium ejus Magistratus,

Q   qui

qui primum literarum gradum
consecutis præest. In celeberrimo
fani loco statua illius visitur, au-
ejus loco nomen cubitalibus lite-
ris aureis in pereleganti tabul-
descriptum. Ad ejus latus statua
adstant quorundam ejus discipulo-
rum, quos Sinæ in Divos, sed infe-
rioris ordinis, retulere. In hoc fa-
num novilunio ac plenilunio quo-
libet, conveniunt Magistratus om-
nes urbani, cum renunciatis Bac-
calaureis, Magistrum solitis incli-
nationibus, ac genuflexionibus
cereis etiam, ac luffitu veneratur.
Idem natali ejus die quotannis re-
currente, & aliis quibusdam ter-
poribus ex more deputatis, feru-
illi offerunt magno apparatu, gra-
tiam se habere protestati doctri-
næ, quam in ejus libris repererun-
cujus maximè adminiculo doctri-
næ gradus ipsi suos, & opime
in Republica Magistratus con-
quuntur. Nullas porro ei prece-
re

ecitant, nec ab eo quicquam pertinent aut sperant, ad eum modum quo de vita functis jam explicatum.

Alia quoque ejusdem sectæ fani insuntur tutelaribus spiritibus urbium singularum, & tribunalis cuique Magistratui propria. In eo sacramento se solemnni astringunt, id jus fasque servandum, & officii sui partes legitime exequendum, id à quolibet Magistratu sit, quum primum dignitatem adit, quod hic sigillum accipere vocamus. Histicam fercula offerunt, & odores ascendunt; sed non eodem, quo supra cultu, nam in his agnoscunt eriuros plectendi, probosque renunerandi divinam quandam inse facultatem.

Hujus Literatorum sectæ scopus, in quem omnis ejus institutio collimat, est pax publica, & Republicæ quies. Oeconomicæ etiam familiarum, & privata singulorum ad virtutē compositio. Quem

Q. 2 in

in finem accommodata sane præcepta tradunt, eaque omnia in nato nobis lumini, Christianæque consona veritati. Celebrantur ab iis quinque combinationes, quibus omnis humanorum officiorum disciplina continetur. Ex sunt patris ac filii, mariti & uxoris, domini & clientis, fratrum inter se majorum ac minorum, sociorum denique aut æqualium. Has combinationes ipsi soli se asscotos putant, & eas ab externis populis au nesciri aut negligi arbitrantur.

Cælibatum damnant, polygamiam permittunt. Explicatissimum habent in suis libris alterum præceptum Charitatis; *Quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris*, &c. Mirum quam alte evehant libero rum in parentes pietatem & ob servantiam, nec minus clientum in dominos fidem, & minorum erga majores venerationem. Por quia nihil eorum vetent aut j beant.

beant explicat, quæ de altera vita ad salutem necessario credenda sunt, multi cum sua secta reliquas duas miscent, & magnam sibi videntur assumptissimæ religionem, si nullam respuerint falsitatem, tamen hanc illi sectam esse negant, sed Academiam quandam ad Republicum moderamen institutam. Et sane tantum abest, ut hujus Academiæ statuta (sublatis per paucis) à Christi religione dissideant, ut etiam ab eadem plurimum adjumenti capiat & perficiatur.

Altera Sinarum secta *Sciequia* vel *Omitofe* appellatur; apud Iapones vero *Sciacca* & *Amidabæ* nuncupatur. Charakteres utrisque sunt iidem. Eadem etiam *Sotoqui Lex* ab Iaponibus dicitur. Lex hæc ad Sinas pervenit ab Occasu, importata è regno cui *Tiencio*, vel *Scinto* nomen est, quæ regna hodie uno *Indostanus* nomine appellantur, intra flumina Indum &

Gangem sita. Pervenit autem salutis humanæ anno quinto & sexagesimo. Et scriptum reperio Regem ipsum Sinarum legatos misisse, somnio inductum ut id ficeret. Ex eo regno libros in Sinarum regnum attulere legati, & interpres adduxere, à quibus deinde libri in Sinicum sermonem translati sunt: hujus enim sectæ autores non advenerunt, siquidem superstites tum non fuerint. Ex quo cum constet, hoc dogma ab Sinis ad Iapones migrasse, non satis intelligo, quam vere Iaponienses hujus dogmatis sectarii afferant, eò ipsos Sciacca & Amidaba penetrasse, & è regno Siam originem habuisse, hoc enim regnum nullo tempore Sinis ignotum, manifestum fit ex ipsis hujus dogmatis sectariorum libris, longe ab eo distare, quod ipsi *Tiencio* vocant.

Ex his patet hoc dogma eo tempore ad Sinas penetrasse, quo

Euan-

Euangelium Apostolis præconibus
unundo innotescebat; in India su-
periore, quæ est illud ipsum Indo-
tanis regnum, & alia contermina,
cum D. Bartholomæus Apostolus
egem Evangelicam evulgabat:
Apostolus vero Thomas in India
inferiore ad Austrum Euangelicos
adios inferebat. Vnde videri po-
nunt Sinæ Euangelicæ veritatis fa-
ma permotos, eam ab Occasu ex-
petiisse, sed vel Legatorum errore,
vel locorum ad quæ perveniebant
malevolentia, pro veritate falsita-
tem importatam accepisse.

Auctores hujus dogmatis videri
ossunt nostratum Philosopho-
num nonnulla dogmata consecuti,
nam quatuor asserunt elementa,
inæ autem satis inepte quinque
dstruunt; ignem, aquam, terram,
metalla, & lignum, ex quibus hunc
elementarem orbein, homines,
ruta, plantas, & cætera mixta
constare opinantur. Multiplices

Q 4   cum

cum Democrito & aliis, mundo
fabricant, sed maxime animorum
transmigrationem è Pythagora
disciplina videntur mutuati, alia
que permulta commenta huic ad
didere ad fucum falsitatis. Hæc
autem non solum à Philosophis
nostris, sed etiam ex Euangelio
luce videntur umbram quandam
accepisse. Certum enim Triadis
modum inducit, quo tres deos, in
unum deinde Numen coalescere
fabulatur. Probris in cœlo præmia
improbis apud inferos cruciatum, pra
parat, pœnas de seipso repetentium
virtutem celebrat. Cælibatum ita
extollit, ut nuptias repudiare vi
deatur. Domo ac familiaribus va
lefaciunt, & in varia loca stipendi
emendicantes, peregrinantur. Ma
gnam hujus sectæ profani ritu
cum Ecclesiasticis nostris affinita
tem habent. Recitantium cantu
à nostro, quem Gregorianum vo
camus, nihil dicas discrepare. I

fus

is etiam fanis imagines expo-
unt. Eorum sacrificuli uestes in-
uunt nostris omnino simillimas,
nas Ecclesiastico vocabulo *plu-*
zialia vocamus. Inter recitandum
nomen quoddam repetunt,
iod etiam ipsi fatentur ignorare;
ud Tolome sonat. videntur for-
que sectam suam Apostoli aucto-
ritate voluisse cohonestare.

Sed hanc veritatis umbram te-
trimæ mendaciorum nebulæ ex-
panixerunt. Terram enim ac cœ-
m , præmiorum pœnarumque
cum confuderunt , in neutro
quippe animas æternitati addixe-
re , sed eas post aliquot annorum
atia denuo renasci jubent , in ali-
o ex iis , quos plures statuunt ,
rratum orbe , iisque tum præte-
itorum scelerum pœnitentiam
dulgent , si se correxerint , & id
enius alia , quibus hoc miserum re-
num mite affixerunt. Carnium
& reliquorum viventium à

Q5 men-

mensis removent, sed pauci habent, quam
sibi abstinentiam indicunt, & facile his cæterisque peccatis reos a
soluant, si se aliqua stipe donav-
rint, imo suis se recitationibus
quos voluerint ab inferorum tormentis eripere se posse prom-
tunt.

Hanc sectam legimus initio magno applausu invehi cœptam, eo maxime quod animum immortalem & alterius vitæ præmia claram proponerent. Sed, ut recte Sineses ejus temporis Literati notarunt, quanto proprius reliquis hæc secta impliebat veritatis speciem accedit, tandem qui suis imposturis fœdiorem lue sine sensu evulgavit. Sed nihil æquum hodiæ auctoritatem ejus sectæ labefactum vidit, quam id quod sæpe Literati seniorum etariis objiciunt, eum Regem Principes, qui primi hæc dogma complexi sunt, morte violenta miserabiliter periisse, cæteraque oratione, vel via in pejus ruisse, & pro bona fortuna in tun-

ia, quam plenis buccis promit-
ant, in varia infortunia publicas-
e calamitates incidisse. Ac his
ad hæc usque tempora, va-
velut sæculorum æstu hæc secta
revit ac decrevit, sed tamen li-
borum semper multitudine aucta
sive ii ab Occasu recens adve-
bant, sive in ipso Sinarum re-
(quod vero similius est) nasce-
ntur, hoc somite semper hoc in-
dium vixit, nec unquam extin-
i potuit. Sed ex ipsa librorum
sietate tantæ paulatim doctrinæ
implexæ sunt, ut eas ne ipsi
idem qui eam profitentur va-
nt extricare. Antiquitatis porro
stigia hodieque supersunt, in fa-
rum multitudine, & pleraque
mptuosa. In quibus immania
olorum monstra ærea, marmo-
lignea, luteaque visuntur. His
contiguæ turre assurgunt, è
tide, vel latere, in iisque æra
mpana ingentia, aliaque magni
pretii

pretii ornamenta, hodieque c
servantur.

Hujus sectæ sacrificuli Osciam
appellantur, cæsariem ac barbu
continuo radunt, contra receptu
gentis morem, partim, ut dixi,
regrinantur, partim in monte
ac speluncis asperrimam vitam
gunt, maxima vero pars eoru
qui ad duos tresve milliones.
Arithmetice loquar, accedunt
fanorum cœnobiis degunt, a
gnatisque jam olim proventibus
eleemosynis sustentantur; tam fi
sua quoque industria sibi victu
parent. Hi sacrificuli & sunt &
bentur vilissimi, simul ac totius
gni vitiosissimi: omnes enim
infirma plebecula trahunt ori
nem; nam à puero Osciamis a
quieribus in servos venditi, di
puli è servis fiunt, & Magistris
officio beneficioque succedunt
quam illi rationem ad seipso p
pagandos invenerunt: vix em
uis

lus reperitur, qui sua se voluntatis, sanctioris vitæ studio ad impudicos illos cœnobitas adjungat. Imperitia quoque & illiberali luctione Magistris simillimi, & naturæ ad malum pronitas est, dies pejores evaduntur. ita ipsi neque politiores ritus, aut literas asquuntur, nisi forte nonnulli, sed per pauci, qui natura propensio-
s in literas, non nihil propria fe-
industria consequuntur. Vxori-
us licet careant. in Venerem ta-
men adeo proni sunt, ut à turpi
mulierum consuetudine non nisi
ravissimis pœnis arceri queant.

Osciamorum cœobia in varias
tationes dividuntur, pro magnitu-
ne singulorum. In singulis sta-
tionibus unus est illius administra-
tor perpetuus, cui sui discipuli, quos
uisque sibi in servos coëmit, quot
ult aut potest educare, hæredita-
o jure succedunt. Superiorem in
cœobiis nullum agnoscunt. In
pro-

propria sibique designata statio
quisque quot potest cellulas
truit, id quidem toto regno,
in aula maxime, eas deinde cel-
las habitandas pretio quæstuc
magno locant advenis, qui ad
negotia convenient, unde fit,
hæc cœnobia publica potius b
spitia magno adventantium
multu inquieta videantur, in q
bus nihil minus quam idolorum
cultus procuratur, aut nefaria
etia explicatur.

Horum conditio, quantum
vilis & abjecta, non impedit, q
minus à multis ad exequias, ali
que ritus nonnullos, quibus a
mantia fera, volatilia vel terrestria
vel etiam aquatica, libertate d
nantur, lucelli alicujus facies
gratia, evocentur. Ea quidā religio
fiores hujus dogmatis sectarii vi
coëmunt, ut ea denique in aëre
campos, & aquas, libera dimittantur.
arbitrati ea re se multū promere

H

His porro nostris temporibus,
non parum hæc secta revixit, cui
impla multa instaurata vel erecta;
cultores fere sunt Eunuchi,
eminæ & rude vulgus, præ om-
bus vero quidam, qui se religio-
res hujus dogmatis observato-
s profitentur, quos *Ciaicum*, hoc
, jejunatores dixeris, nam domi-
e per universam vitam carne &
scibus abstinent, & idolorum
bam satis adhibitis precibus do-
colunt, & ne usquam lucri spes-
sit, in aliorum ædes præmio ad
titandum invitati evocantur.

Ab hac cœnobiorum ratione
minæ à viris separatæ, non ex-
duntur, ex capillitum quoque
lunt, & nuptias repudiant: has
æ sua lingua *Nicu* appellant,
ex etsi cum viris conferantur,
alitudine longe superantur.

Venio nunc ad tertium profa-
Religionis dogma, quod *Lau-*
appellatur. A Philosopho quo-
dam,

dam, qui eodem cum Confut
tempore floruit, originem trax.
Eum singunt annis 80. in paren
alvo gestatum, priusquam naso
retur, qua ex causa *Lauzu*, id est
Philosophus senex appellatur. H
dogmatis sui librum nullum re
quit, nec videtur novum dogm
instituere voluisse, sed eum exti
ctum, sectarii quidam *Tausu* v
cant, sectæ caput appellantur,
varios libros è variis sectis & co
mentis stylo pereleganti conci
narunt. Degunt hi in suis quoq
cœnobiis cœlibes, discipuloru
emptores, æque abjecti, & i
probi, ut ii, de quibus supra di
mus. Capillum minime radunt,
eundem instar laicorum nutriu
hoc solo ab iis distincti, quod
nodum, quo crinem in vertice co
ligunt, pileolum ligneum gesta.
Alii sunt etiam qui conjugio il
gati, domi suæ religiosiorem
etæ observationem profitent
stat.

tatasque sibi preces aliisque reci-
antes.

Afferunt isti, se inter reliqua
panium deorum simulacra, cœli
quoque Dominum venerari, sed
corporeum illum, & cui indigna
multa contigisse, ipsi etiam in suis
bris, delirant, quæ deliria narra-
em, nisi essent ab instituto meo
aliena, sed tamen ex uno cætera
icebit conjectare. Fabulantur cœli
Regem, qui nunc regnat cognos-
cere. *Ciam* appellari, nam qui
prius imperabat, *Leu* dicebatur.
Hic die quadam in terras venerat
super candido Dracone obequi-
ans. Eum *Ciam*, quem conjecto-
rem fuisse dicunt, convivio exce-
dit, interim vero dum *Leu* epula-
batur, in candidum Draconem
conscendit, à quo in cœlum eve-
latus cœlestis regnum occupavit, &
everti conantem *Leu* in perpe-
tuum exclusit, sed tamen à novo
cœli Rege impetravit, ut monti-

R   cui-

cuidam in hoc regno præsideret
ubi eum vivere nunc asserunt anti-
qua exutum dignitate. Atque it
illi ipsi se regni alieni invasore
ac tyrannum pro Deo venerant
profitentur.

Præter hoc cœli Numen, tri-
plex aliud effingunt, quorum u-
num ipsum Lauzu sectæ caput fa-
ciunt: atque ita hæ duæ sectæ ter-
narium deorum suo quæque modo
sibi fingunt, ut appareat ipsum fal-
sitatis parentem, auctorem utrius-
que, nondum ambitiosam de di-
vina similitudine cupiditatem de-
posuisse. Hæc etiam secta de præ-
miorum ac pœnarum locis agit
sed in loquendi modo discrepan-
non parum à superioribus. Hæ-
c enim suis paradisum spondent ex-
anima simul & corpore constitutis
& in suis templis quorundam effi-
gies exponunt, quos hac ratione
in cœlum evolasse fabulantur. Ad
eam rem consequendam exerci-
tatio

tiones quasdam præscribunt, posse in vario sedendi situ, certisque precationibus, imo etiam pharmaceutis, quibus spondent una cum orum divorum favore vitam possesse sectarios consequi immortalim in cœlis, aut ut minimum vim in mortali corpore longioram. Ex quibus facile sectæ vanitas, & delirantium improbitas colligitur.

Hujus sectæ sacrificiorum penitentiale munus est, dæmones immenses prectionibus è domibus pelle. Idque duobus modis tentare possunt; nam horrenda dæmoniorum monstra in flava papyro atraento delineata, domorum partibus affigenda tradunt, inde in inconditis clamoribus domos implent, ut ipsa dæmonia esse sentantur.

Aliud etiam sibi munus arroget, nam è sicco cælo imbres elicere, aut nimios continere, alia

R 2 quo-

quoque privata, & publica info-
tunia se posse promittunt. Et quod in
dem si quod spondent re ipsa pr.
stant, haberent qui se decipi
nunt, quo culpam elevarent ; sed tamquam per
cum omnia impudentissimi in
postores mentiantur, nescio quae
homines non stupidi prætexerint
possint aut causari. Et sane, nisi que Hac secunda
narrant, omnia uno mendacii non cognosca-
mine involvamus, videtur, ex aliis organis
aliquos magicæ artis præstigias ad nos jure
secutos.

In Regiis cœli ac terræ fanis
sacrificuli resident, & regiis sacri-
ciis adsunt, sive ea Rex ipse per
sive per nominatos Magistratū
exequatur, quare una non medi-
crem auctoritatem adipiscuntur.
Horum sacrificorum musicos co-
centus ipsi ex omnibus instrume-
tis apud Sinas receptis concinnari
quæ si simul pulsentur, abs bona Europa
auribus videntur. Evoca-
tur etiam ad exequias, ad quæ si fo-
preti

concretiosis induiti vestibus procedunt, tibias & alia musica instrumenta pulsantes, novas etiam ædes consecratur, & supplicantium hompam per vicos ducturi accer-
tuntur. Has pompas communivisiæ sumptu vicorum capita certos temporibus instituunt.

Hæc seæta Prælatum agnoscit, cui cognomen est *Ciam*, quam dignitatem hæreditario in posteros jure à mille jam annis ad hæc usque tempora transmisit. Et videtur hæc dignitas originem traxisse à Mago quodam, qui in specunca quadam Quiamsinensis provinciæ degebat, in qua hodieque illius posteri degunt, & artis suæ ræstigias, si vera sunt quæ narrantur, in liberos derivant. Hic eorum Antistes maximam partem equini degit, & à Rege colitur. Nam ab eo in intimum palatum penetralia consecratus admittitur, si forte suspicio est, à mali-

R 3   gnis

gnis ea spiritibus infestari. Per unum
bem patente sella gestatur, & rem Mag
num apparatum præfert, que
summi Magistratus solent, pr
ventumque annum ab Rege op
mum accipit. Verum e quoda
Neophyto nostro accepi, horu
teimporum Prælatos ita imperito
esse, ut ne sacrilega quidein si
carmina, ritusque norint. Ei
porro velut Præsulis facultas in ple
bem nulla est, sed in solos Taufu
dogmatis ministellos, & in eorum
cœnobia supremam exerceat pote
statem. Ex his porro cœnobitis ple
rique, ut longioris vitæ præcept
consestantur, ita Alchimistic
conflationibus insudant exempl
Sanctorum suorum, quos ipsi art
utriusque præcepta tradidisse com
memorant.

Atque hæc sunt tria fere Gentil
licæ superstitionis capita. Sed ne
que in his humani generis vanita
conquiescit, singuli enim fonte
laben.

abentibus paulatim seculis, à frau-
dum Magistris in tot mæandros
plerivati sunt, ut sub triplici nomi-
ne trecentæ mihi sectæ inter se dis-
crepantes numerari posse videan-
tur. Sed & hæ quotidianis incre-
mentis augmentur, & in pejus ruunt,
corruptioribus indies legibus, qui-
bus inventores malorum vivendi
sicutiam se laxare profitentur.

Hujus familiæ, quæ nunc im-
perat caput, Humvus lege lata san-
xit, uti tres illæ leges ad regni au-
tium conservarentur, quod fecit,
ut sectariorum omnium animos
sibi conciliaret, sed ea tamen con-
ditione, ut Literatorum dogma
Reipublicæ administrationem ge-
neret, ac cæteris præcesset. Hinc
sit, ut nulla sectarum aliam extin-
guere meditetur. Reges quidem
singulas sectas colunt, & eas adhi-
sent ad res suas cum opus est, sin-
gularum templo sæpe instaurant,
vetera & nova erigunt. Regiæ

R 4   vero

vero uxores in idolorum sectar
• sunt omnino propensiōres, & i
eorum ministros multas elemo
synas conferunt, integraque alun
cœnobia extra palatii fines, ut eo
rum precibus adjuventur.

Vnum incredibile videri potest
simulacrorum nempe in hoc re
gno multitudo non in fanis solum
visitur, quæ sæpe aliquot millia co
lenda exponunt, sed privatis etiam
in ædibus fere singulis, loco jan
gentis more ad eam rem deputato
in foro, in vicis, in naviis, pala
tiisque publicis, hæc una abomi
natio pene primo se spectandam
offert. Et tamen omnino certum
est per paucos esse, qui portentosi
simulacrorum commentis fidem
habeant, sed hoc solum sibi persua
dent, ut si nihil ex hoc externo ido
lorum cultu boni accipient, nihil
sibi tamen inde mali posse pro
venire.

Porro his temporibus sapienti
sim

DE REG. CHINÆ. 265
ni cujusque hæc est receptissima
intentia ; tres has leges in unam
alescere , ac simul omnes obser-
vi posse ac debere. Quare non
si se minus quam cæteros pertur-
bitissime in fraudem inducunt, ar-
rati has de Religione quæstio-
nibus eo utilitati publicæ utiliores,
eo plures fuerint de ea loquendi
odi. Et ad extremum alia om-
nia quam quæ speraverant conse-
nuntur, dum enim tres illas leges
simul omnes observare posse
confidunt, ex leges esse reperiun-
tr, cum nullam sincere perse-
uantur; atque ita non pauci tan-
tem suam ingenuæ irreligionem
agnoscunt, & qui falsa credulitate
ipsos fallunt, æque omnes ma-
mam partem in errorum profun-
dissimo Atheismo versantur.

R 5 CAP.

C A P . XI.

*De Saracenis ac Iudeis, ac fidem
demum Christianæ apud
Sinas vestigiis.*

Superiori capite Gentilicos Sinarum ritus ac sectas, genti propria etiam prias, aut jam pro propriis habitu etiam exposuimus; nunc de iis agamus quæ ab Sinis externæ & peregrinantur, quæ ab aliis ab eis habentur, aliquam vero unius veri Numinis notitiam habuerunt. De Saracenis primum, de Iuda deinde, ad extremum de veritate Christianæ vestigiis loquar, & quæcumque nō dem eo consilio, ut illatam hanc in nostro seculo in Sinas Euangeli regnum lucem cum antiquitatis serie sequentibus libris nulla deinceps intermissione conjungam.

In Sinarum regnum ab Occidente per pie è Perside, quo nomine Mogores & alia regna, quæ Persicum idiomate ma callent, comprehendo, multo permis variis temporibus Mahometana impie

opietatis sectatores penetrarunt.
quidem eo maxime tempore,
Tartari Sinis imperitabant,
magno numero videntur irrupisse,
enim advenis ab ea parte li-
er erat in hæc regna ingressus.
quin etiam ad hanc usque diem
otannis pauci Legationem è
perside mentiti negotiatores com-
eant, & ex iis aliqui semper aliis
se Saracenis clam aggregant,
anquam magna cura Magistra-
um omnes in patriam remittun-
r. Sed de his infra latius, cum de
nostra Societate peregrin-
tione in Catayum, id est, Sina-
regnum, agendi erit locus.

His igitur Saracenis qualibet
ndem via advenerint (externi
m sunt omnes, exceptis omni-
perpaucis) plena hodie sunt om-
a: nam liberorum serie in eam
ultitudinem excreverunt, ut ho-
e permulta familiarum millia
merentur in singulas fere pro-
vincias

vincias & primarias quasque urb
dispersa. In his templa sua habe
magno sumptu extructa , in qu
bus preces statas recitant, libe
circumcidunt, & alios ritus su
peragunt. Sed, quod quidem ha
ctenus scire potuimus, neque su
ineptias evulgant, aut evulgare I
borant, sed vivunt omnino quo
cætera Sinicis legibus, nisi que
porcina abstinent, & suorum do
matum sunt etiam non parum in
periti, & ab Sinis fere contemn
tur. Nunc tamen pro indigenis ha
bentur, nec sinistram de iis susp
cipiunt. Imò ad literarum studia
gradus publicos etiam Magistratu
nullo discrimine admittuntur. E
iis autem plurimi si Sinensium I
terarum gradū assequuntur, etia
legem avitam deserunt, nec de e
quicquam retinent præter suill
carnis abstinentiam, à qua natura
abhorrent potius, quam religioni
intuitu abstinent.

Ann.

Annis quoque superioribus Iu-
eam etiam fæcem in hæc regna
influxisse deprehendimus, id ma-
me constitit ex eo quod nunc
narraturus. Cum jam Societas
ostra annis aliquot in Pequinensi
gegia sedem fixisset, ut infra suo
eo narrabitur, Iudeus quidam
atione & professione ad P. Mat-
tæum Ricciū visitandum venit,
cum illius permotus, de quo ac
eliquis sociis multa legerat in li-
bro quodam de rebus Europæis à
quinensi quodam Doctore conscri-
to. Is in Provincia Honan, in ejus
metropoli Chaifamfu natus Ngai
ognomento dicebatur, & jam in
scentiatorum ordinem adscriptus
solita Doctoratus examina Pe-
quinum advolarat. Iudeus igitur
uoniam eo in libro legerat, no-
stros minime esse Saracenos, &
liud nullum Numen nosse, præ-
ter cœli terræque Dominum, ni-
l omnino dubitavit, nostros esse
legis

legis Mosaicæ professores. Ingressus igitur ædes nostras alacri vultus legem cum nostris unam pronuntiavit posteriori ajebat. Et sane naribus, & octodecim lisis, & reliquis oris lineamentis, exinde alternam speciem Sinis absimiles erant. In omnino præferebat.

Ergo eum P. Matthæus Riccius in ædem sacram deducit. In altari exposita erat effigies Deiparæ pueruli Iesu, quem S. Ioannes Præcursor flexis genibus adorabat. Erat enim is dies D. Ioanni Baptistæ sacratus. Et quoniam Iudæus nihil omnino de nostra professione ambiegat, nihil dubitavit eam esse Regem beccæ effigiem, puerulos vero Iacob & Esau, & ita supplex imaginem est veneratus, præfatus primum se imaginem nullam venerari solere, sed hos tamen se gentis suæ parentes non posse non honorare. Ex utroque aræ latere quatuor Euangeli scriptorum effigies expositæ erant, scilicet ergo Iudæus,

is, essentne hi quatuor è duorum ejus filiis, qui in ara viseban-
t; annuit Pater, arbitratus eum
duodecim Apostolis loqui, alter
m de altero, id quod non erat,
ariebat. Inde hominem in cu-
mulum seductum interrogare
bit accuratius, quis esset, & pau-
lum intelligere cœpit antiquæ le-
tissime professorem. Ipse porro
ræi nomen ignorabat, sed se ta-
bant Israëlitam esse fatebatur. Un-
conjicere licet decem tribuum
versionem in Orientis extremos
penetrasse. Regia deinde Bi-
h. Plantinianis typis excusa vi-
& ut aperuit, Hebræos chara-
cteres agnovit, tametsi eos legere
poterat.

Ex hoc audierunt nostri, in ea
dixi metropoli decem duo-
timve Israëlitarum esse fami-
& Synagogam perelegantem,
nuper decem aureorum mil-
us instaurarant. In ea se quin-
que

que libros Moysis , videlicet Pentateuchum, voluminibus involutis ob magna veneratione annos quingentos aut sexcentos afferuntur. Asserebat etiam in Chequia provinciæ Metropoli Hamchagam nomine longe plures esse cum quoque Synagoga , familias alibi quoque non paucos , sed Synagoga degere , eo quod paucim extinguantur.

Multas ille ex veteri Instrumento narrabat historias quales de Iacobis brahamo , Juditha , Mardochaeo Hestere narrantur , sed in efferebantur. Tres nominibus à nostris sono non parum differebat , ac fortasse prius ad antiquitatem accedebat Hierusalem enim Hierusoloim , quem Messiam vocamus , ille Mysciam appellabat. Asserebat a quos inter suos contribules Hebreos sermonis esse non imperitos , inter eos fratrem suum , se verius alle quoniam à puero literis Sinensibus in-

isudarat, id studii genus neglexisse, nec obscure significabat, se ex quo quod Sinensia studiosius amplecteretur, Literatorum instituta, ab Ichisynagogo suorum cœribus dignum prope judicatum, de quo nihil admodum laborabat, si octoratus gradum adipisceretur, hoc enim ipsum etiam Saraceni concipiunt, neque enim tum sectæ ræfalem verentur.

Idem de Christianorum quoque liquiis Patrem certiorem fecit, quo mox: nunc solum de Iudeis. Triennio ergo post, neque nim citius licuit, P. Matthæus Riccius unum è nostris Fratribus, Siam natione, in eam metropolim misit, ut investigaret, quam vera traëlita ille retulisset, ac de Iudæis idem omnia reperit, ut dixerat. Inscribi etiam sibi fecit initia literorum, & fines quos in sua synagoga asservabant; hæc deinde in Pentateucho nostro contuli-

S   mus,

mus, & eadem esse reperimus, &
eosdem characteres, nisi quod an-
tiquo more punctis carerent. Pe-
cundem Fratrem nostrum P. Mat-
thæus Riccius literas ad Archify-
nagogum Sinice scriptas transmi-
serat, quibus asserebat se Pequin
omnes omnino veteris Instrumen-
ti libros domi habere, sed & novi
Testamenti codices, qui res à Me-
ssia gestas continebant, eum enim
jam advenisse affirmabat. Hic in-
stitutus Archisynagogus asserens
Messiam post decem annorum
millia non ante venturum. Iden-
tes rescripsit quoniam de ejus virtutis
multa famæ testimonio inauditi
sent, si à suilla abstinere vellet, &
ad se migrare, se illi Archisynagogus
dignitatem delatuos.

Postinodum alii tres ex eadem
civitate Iudæi Pequinum vene-
runt, ita ad Christi fidem suscipien-
dam comparati, ut si per negocia
dies ibi paucos subsistere licuisset
bapti-

aptisimo initiari potuisse videretur. Ex his unus erat prioris ex fratre nepos, hos Patres nostri perhunc exceptos multa docuerunt, uæ ipsi etiam eorum Rabbini ignorabant. Et de adventu Messiaæ docti, ejus effigiem, in ara expositam, singuli adorarunt, quo ritu olet ab ipsis Christianis fieri. Doctrinæ Christianæ compendium, & alios de nostræ fidei rebus libros Sinice loquentes à nostris accepterant, & ad suos detulerunt. Ili tres de sua lege multa querentur, eam ad interitum vergere atrii jam sermonis ignorantia, & revi se futuros omnes aut Saracenos aut Ethnicos. Dicebant Archimagogum illum jam ætatis vitio periisse, filium hæreditario jure parenti suffectum juvenem, & suæ gis esse omnino imperitum. Querebantur etiam turpe fibi viari in pereleganti templo nullam imaginem habere, sed neque

S 2 domi

domi in privatis oratoriis, quod si Christi Servatoris effigiem sui, in suo templo conspexisset, eos magnopere ad Religionis studium incensum iri. Maxime vero querabantur interdici sibi ejus animalis csum, quod ipsi sua manu minime maestassent, id si in hoc itinere observassent, jam fame illos perituros fuisse. Infantes etiam octavo die circumcidere, videri uxoribus suis Ethnicisque propinquis institutum esse barbarum & crudele, quod si per legem nostram omittere liceret, facile se eam suscepuros, nec admodum in suillæ carnis abstinentia pugnaturos. Atque hæc fere sunt quæ de Iudæis hactenus explorata comperimus.

Nunc ad Christianæ veritatis reliquias colligendas, & persequenda vestigia eo me libentius accingo, quod id Europæis nostris scic fore gratissimum. Ex eodem Iudæo, aliisque indiciis, id annis superio-

terioribus accepimus. Cum jam
perire P. Matthæo Riccio consti-
vit Licentiatum illum Sinensem
esse legis antiquæ professorem, ad
iliquid apertius quam quod cate-
nus habebamus, rei Christianæ
vestigium deprehendendum ani-
num applicuit. Et quidem quam-
diu hoc eos nomine appellavit,
probabilis affecutus est, sed paulatim va-
riariis eos legis dogmatis describens,
qui de Cruce sermonem miscuit,
quod maxime optabat, est affec-
tus. Apud Sinas Crucis nullus est
nomen, & ideo neque nomen, quam
ob rem nostri nomen illi Sinicum
composuerunt, illud à charætere,
qui denarium numerum significat,
& perfectam Crucem hoc signo
exprimit, mutuati. Et for-
tasse non sine Numine accidit, ut
dem hodie nostri Crucis nomen
imponerent, quod veteres olim
apud Sinas eadem sermonis penu-
ria compulsi jam ante indiderant.

S 3 VRI-

Vtrique enim *Scie-cu*, id est, de-
narii numeri characterem appella-
runt: nec in eo sacrarum litera-
rum exemplo, à quibus litera T,
designatur, discesserunt, perfectio-
rem etiam Crucis figuram mu-
tuati.

Cum igitur de Cruce hoc no-
mine appellata sermo illatus esset,
Israëlite ille narravit, in metropoli
Caifumfu ejus patria, & in alio
emporio celeberrimo Lincino no-
mine Provinciæ Sciantum, & in
Sciansi provincia externos quos-
dam vivere, quorum majores è re-
gnis externis advenerant, eos esse
Crucis adoratores, eamque solere
in cibo potuque digito exprimere,
sed neque se neque illos arbitrati
scire, cur eum ritum adhibeant.
Hoc Israëlitæ testimonium cum
eo consentiebat, quod jam diu ex
variis Patres audierant de eodem
Crucis exprimendæ ritu variis in
locis usurpato. Imo infantibus in
fronte

conte characterem eundem salutaris signi atramento exprimi contra puerilia infortunia. Cum his quoq; consentit id quod Hieronymus Rusellus in commentariis ad Cosmographiam Ptolomæi, cum de Sinis loquitur, annotaverat. Et quoniam de Cruce apud Sinas aginus, omitti minime debet aliud jus vestigium. Vedit unus è nostris patribus in antiquarii manibus valem nolam ex ære campano eleganter, in cuius apice sacra ædicula insculpta erat, & ex adverso ædiculæ Crux, in circuitu vero Græci aliquot characteres. Comparare sibi eam voluit qui vidit, sed in pretio minime conventum, nec inquam postea ad exscribendos illos characteres antiquarius ille comparvit.

Addebat idem ille Israëlita, illos ipsos Crucis adoratores doctrinæ partem, quam ipsi precationum modo recitabant, è suis ipsorum li-

bris desumere , & utriusque esse pro
communem , fortasse Davidicun
Psalterium intelligebat. Hos asse
rebat fuisse permultos in Aquilo
naribus maxime provinciis , & li
teris , armisque ita floruisse , ut su
spicionem Sitis natura facillimi
rerum novarum fecerint. Eam su
spicionem arbitrabatur ab Sarace
nis Christiani dominis hostibu
toto terrarum orbe acerrimis ex
citatam , ante annos non amplius
sexaginta. Ea suspicio eo pervenit
ut cum ab Magistratibus manus
injici sibi timerent , omnes hac illa
diffugere , & alii se Saracenos , ali
Iudeos , plerique idolorum culto
res mortis metu professi sunt , eo
rum templa in idolorum fana
commutata sunt. Et templum qui
dem Crucis apud suos , ipse suo no
mine quo nunc ex quo fanum est
dicitur , appellabat. Ex eo tempore
tanto sunt metu consternati , ut ni
hil magis occultent , quam se ex ea
gente

ante prognatos. Vnde factum
ut cum Frater noster eo se con-
disset ad Christianorum reliquias
plorandas , & familiarum no-
mina ab Iudeo commemorata se-
m deferret, nemo ex iis fuerit,
i se talem profiteretur, ideo for-
esse, quod Frater noster ex vultu
na esse nosceretur, & suspicaren-
t, fortasse eum exploratorem
se ab Magistratibus transmissum;
c haec tenus per nostrorum pau-
ritatem Europæus eo Sacerdos
aperti potuit, quanquam opus erit
otium ibi sedē figere ad vanos
eximendos, quod aliquando
eo bene volente præstabitur.

Has tres Barbarorum sectas, ut
appellant, uno nomine con-
didunt , earumque Sectatores
Hœi vocant, cuius nominis
etymologiam haec tenus ignora-
mus. Peritiores tamen eos hac ra-
zine distinguunt : Saracenos vo-
cant *Hœi* suillæ carnis abstinen-
tes,

S 5   tes,

tes, Iudæos *Hœi*, qui etiam nerva
à mensis excludunt, hunc enim
hodieque observant ritum à pe-
cuso femoris Israëli nervo in ge-
tem introducto. Crucis vero ad-
ratores *Hœi* vocant, qui anima-
bus ungulæ rotundæ vesci ref-
giunt. Nam cum & Sinæ omni-
ac Saraceni Iudæique equos, m-
los, asinosque à mensis minime re-
moveant, ipsi fortasse gentis suæ
consuetudine ab iis vescendis a-
horrebant. Asserebat etiam alii
eos nominibus appellari. Na-
etiam Sinæ eos *Hœi* vocant Cruci-
cis cultores. Saracenos vero non
Sinæ solum, sed etiam Iudæi *Ha*-
vocant trium legum professore
pro eo quod è Iudæis, Christianis
Ethnicisque farraginem compre-
gerunt. Saraceni porro Cru-
adoratores præter vulgare gen-
vocabulum, quo Christianos or-
nes *Isai*, id est, Iesuinos vocant
etiam in hoc regno antiquos illi-

Crucis

oucis professores *Terzai* appellant, cuius appellationis causam
scio, nisi quod ex Armenio quo-
m audivi, Armenios Christianos
Perside eodem nomine nuncu-
ri. Vnde fortasse conjicere licet
os Crucis veneratores ex Arme-
n originem traxisse, & ab Occa-
n variis fortasse temporibus, &
n maxime cum Tartari magnis
ercitibus in Sinarum regnum ir-
bissent penetrasse, quo etiam
mpore Marcum Paulum Vene-
n constat huc pervenisse.

Hæc maxime sunt quæ ex ipso
tarum regno vestigia deprehen-
mus, sed tamen rei Christianæ
his regnis originem altius etiam
ierre possumus ex iis, quæ ex oræ
alabaricæ codicibus Chaldæis
iligi curavimus, quam oram D.
omæ Apostoli opera Christo
unctam clarius est quam ut in
dium etiam à pertinacibus re-
cari possit. In iis ergo codicibus
legi-

legimus clarissime ab eodem Ap^{osto} stolo Christi fidem in Sinas iⁿ Etiam, & plures eo in regno Ecc^{lesie} sias constitutas. Et ne cui res tamur^{sunt} dubia fortasse videatur, testimoⁿ ipsorum codicum è Chaldæo verbum Latine redditum hic adscitum. Per D. Ibam, quæ P. Ioannes Maria Capponi è nostra Societate ejus vini Spiritum cultor annos jam plures, & sermonem acceptam Chaldæi bene peritus, jussu R^{egis} Dei, P^{ro}verendissimi Archiepiscopi Pat^{riarchi} Francisci Roitz, ejusdem Ecclesiæ Pastoris, è nostra Societate translatum labori studiis ad Sinas rogatu transcriptum, ut in hos cor^Dmentarios insererunt, ne quan^dibet periret tam insigne antiquitatem Insulae monumentum. Id igitur ita menia G^{raecorum} habet.

In Breviario Chaldæo Ecclesiæ Malabaricæ D. Thomæ, vocato^m Gaza, id est, thesaurus, in officio summi D. Thomæ Apostoli in secundo dalmatice nocturno in una lectionum sic hanc cap*it* bet

ur ad verbum: Per D. Thomam
nuit error idololatriæ ab Indis.

D. Thomam Sina & Aethiops
versi sunt ad veritatem. Per
Thomam Baptismi Sacramen-
to acceperunt & filiorum adoptio-
nem. Per D. Thomam crediderunt
confessi sunt Patrem, & Filium,
Spiritum sanctum. Per D. Tho-
mam acceptam servaverunt fidem
Iesus Christus Dei. Per D. Thomam doctri-
na vivifica & splendores orti sunt uni-
versales Indiae. Per D. Thomam re-
m cœlorum volavit & ascen-
did ad Sinas.

Deinde in quadam Antiphona
genabetur: Indi, Sina, Persa, &
Iaponi Insulani, & qui in Syria,
Armenia, Gracia, & Romania, in
memoratione D. Thomæ offe-
runt adorationem nomini tuo
sicuto.

In summa vero Canonum Sy-
nodalium parte secunda sermone
in capite decimo nono de ca-
noni-

286 NIC. TRIGAVT.
nonibus constitutis super Episcopos & Metropolitanos simul laetetur Canon Theodosii Patriarchæ in hæc verba:

Hæ sex sedes capita Provinciarum & Metropolitæ videlicet Elam, Nzivin, Prath, Assur, Ithgarmi, & Halah, qui digni habentur. Eadem. Eoda biti sunt, ut ordinationi Patriarchæ prædicti interveniant, nec absunt ut a quarto quoque anno apud Patriarcham convenient. Sic etiam Episcopi magna Provinciae, nimirus reliqui Metropolitæ, Chinae, Indiae, Pases, Mauzaorum, Xam, Razquaorum, Herione (hæc est Cambaya) & Smarcandia (hæc est Magor) qui longissime absunt, nec usque in stissimi montes & turbulentissimæ maria permittunt eis transitum libitum, mitant literas consensionis (id est, communionis) ad Patriarcham semel sexto quoque annis. Quando vero Lusitani Coccinæ appulerunt, regebat hæc Ecclesia Mal.

alabaricorum montium D. Iacobus, qui sic scribebat, *Metropola Indiae & Chinae*, ut constat iam ex ejusdem manuscripto no-
Testamenti codice, ubi in calce
habetur: *Scripsit hunc librum
Iacobus Metropolita Indiae &
Chinae.* Eodem modo D. Ioseph
post prædictum D. Iacobum, qui
omnæ diem obiit, sic subscribe-
rit: *D. Ioseph Metropolita totius
Indiae & Chinae.* Et hic est antiquis-
mus titulus Episcoporum hujus
ecclesiæ.

Atque hæc pro instituta brevi-
te sint de universo regno satis,
nonc integrum his de rebus vo-
lumen, quod Deo volente aliquan-
to fiet, evulgetur.

ADDI-

ADDITAMENTV

è Purchasio Anglo.

MAppam arte Sinensi, est satis ruditer, in planis expressam, & à Sinen bus ipsis acceptam, Purchasius (additis tantum gradibus latitudinis & longitudinis secundum traditionem Patrum Societatis) deliter exprimendam curavit: qua hæ provinciæ designantur: Aquilonem & limitem Tartari Pequin inter trigesimum quintum & quadragesimum quintum gradum, Ei versus occidentem proxima Sciansi & Sciensi: Rursus ad hunc ortu sub Pequin Sciantum & proxima ad occidentem Honam Mox Nanquin, Chequian, Fuchian omnes ad ortum: eis proxima Chiansi & Canton è regione Macau.

Macao. Tum *Huquam & Coansi*
d mare denique *Quicheu, Su-*
cuen & Iunan. quarum *Quicheu*
e *Iunan* extremę sunt versus occi-
entem, de altitudine aut longitu-
dine nihil dicendum; quia è ratio-
nibus Patrum societatis sunt ex-
pressa. Ita ut hic habeamus pro-
vincias ipsius Imperii omnino xv id
est, *Pequin, Sciansi, Sciensi, Scian-*
sum, Honan, Nanquin, Chequiam,
Kiuchian, Chiansi, Canton, Hu-
quam, Coansi, Quicheu, Suscuen
& Iunan.

Idem Purchasius nobis dedit
provinciarum indicem è commen-
tariis Thomæ Candishij expressum
quem hic inserere haud abs re fue-
nit: enumerat autem septemde-
cim hoc ordine.

i. *Cansas* (quam opinatur esse
Sciansi) habet quatuor magnas ci-
uitates & viginti minores, & se-
tem supra septuaginta municipia
ave castella; habetque in longitu-

T dinem

290 Nic. TRIGAVT.

dinem quinque & quinquaginta
millaria (qui tamen numerus du-
bius est) 362000 domos magna-
tum qui Regi tributum pendunt
13900 milites, & 47000 regio-
equos.

2. Ingens civitas Paquin, Regi
Sedes, habet sibi subiectas civitatem
majores octo, minores octodecim
octodecim supra centum municipia
& castella: 418789 domos ma-
gnatum vectigales Regi: Equites
ad bellum 258100, civitas hæc si-
est ad latitudinem quinquaginta
graduum, ita ut hic frigeat uti
Belgio. Verum Patres societas
aliam latitudinem tradunt, quibus
magis proclive est credere.

3. Provincia Soyohin habet ma-
iores civitates Septem, minores se-
decim, municipia & castella due
decim, & maximam civitatem
unam, ad quam plurimi accurrit
ut pugnant cum Tartaris: præmo-
terea 164118 domos Vectigales
9600

96000 milites. Hæc forte fuerit
quæ in Mappa dicitur *Sciensi*, est
enim Tartaris proxima.

4. Provincia *Santo* (forte *Scian-*
cum) habet majores civitates sex,
minores quatuordecim, municipia &
castella nonnaginta : patet in lon-
gitudinem milliaria 82. ha-
betque 77555 domos vestigales:
63808 equites, 31000 pedites, ad
bellum paratos.

5. Provincia *Oyman* (Mappæ *Ho-*
man) habet majores civitates sep-
tem, minores quatuordecim, mu-
nicipia & castella 90. patet in lon-
gitudinem milliaria 470 (sed er-
rorem hic esse oportet) præterea
sunt in ea 132958 domus vestiga-
les; 82800 milites. In hac provin-
cia nascitur æs, argentum vivum,
& plumbum nigrum.

7. Provincia *Cutcheu* aut *Quiches*
habet majores civitates octo, mi-
nores duodecim, municipia, in
quibus arma parantur adversus Iu-

T 2 dæos

292 NIC. TRIGAVT.

deos habitantes ultra *Cauchinchinam* octuaginta & tria : patet in latitudinem millaria centum ; habetque 31920 tam equites quam pedites stipendiarios : & 405670 domos tributarias : è quibus stipendia militum procedunt.

7. Provincia *Languin* habet maiores civitates quatuordecim, minores septemdecim : municipia & castella nonaginta quinque : 962818 domus tributarias: 208900 stipendiarios quorum 52500 sunt tartari equites, qui sinensibus militant. patet in longitudinem millaria 120.

8. Provincia *Vquam* (mappæ *Hu-quam*) habet maiores civitates quatuordecim, minores novemdecim municipia & castella centum quinquaginta ; 5316 domos tributarias : 71600 milites : patetque in latitudinem millaria 210.

9. Provincia *Som* habet maiores civitates septem, minores undecim,

cim, municipia & castella quinque
supra centum: 139567 domos tri-
butarias; milites 345632. patetque
in latitudinem ducenta miliaria.

10. Provincia *Effiram* habet ma-
iores civitates undecim, minores
septuaginta quinque, municipia &
castella octuaginta, domos tribu-
arias 242135; milites 339000. pa-
etque in latitudinem 440. millia-
ria. vereor ne hic quoque numeri
fallant.

11. Lacus infra *Siam* & ante *Cham-*
a situs, qui que jungitur Lappia-
nis, è quo omnes aquæ derivantur
quæ Sinense Regnum permeant,
nagnopere à sinensibus prædica-
tur, ita ut illum Orbis nomine in-
digent, & ei appingant mare, Lu-
nam & stellas.

12. Provincia *Lansay* habet civita-
tes tredecim & unam metropolin,
septuaginta & tria municipia &
castella: 139362 domos tributa-
rias, 12700 milites, patetque

T 3 in

294 NIC. TRIGAVT.
in latitudinem 260 milliaria.

13. Provincia *Cuansa* habet maiores civitates duodecim, minores 45 municipia & castella 51, domos tributarias 1306390 ; equites perditesque 100100 : patetque in latitudinem 260 milliaria.

14. Provincia *Vanam* habet majores civitates quatuordecim, minores triginta & sex, municipia & castella triginta quatuor, domos tributarias 582296 ; milites 15100 : patet 88 milliaria.

15. Provincia *Fuguien* (Mappa *Fuchian*) habet majores civitates octo, unam metropolin, municipia & castella quinquaginta quatuor, præterea duo magna praediaria oppida aduersus Iaponenum impetus; 5009532 domus tributarias ; 400322 stipendiarios.

16. Provincia *Canton* habet majores civitates quadraginta, minores septem, municipia & castella 77 & Civitatem cui sunt quadringen-

e naves ad præsidium Canchinchiæ, 483383 domos tributarias, milites 39400. patet in latitudinem 8 milliaria.

7. Provincia Enam habet majores civitates septem, minores tredecim, municipia nonaginta: 589296 domos tributarias: 15000 milites: patet in latitudinem milliaria 88. Urbe est Hainan vel Ainan quia subjungitur Canton.

Mendoza paulo aliter nominat provinciarum & numerum civitatum & oppidorum recenset. Paraguaia, Foquiem, Olam, Sinsay, Sisuan, Tolanchia, Cansay, Oquiam, Aucheo, Honan, Xanton, Quicheu, Chequeau, Susuan & Saxy; quarum decem sint maritimæ: in omnibus autem numerat Civitates 591 quæ Fu agnominantur & 1595 oppida quæ Cheu.

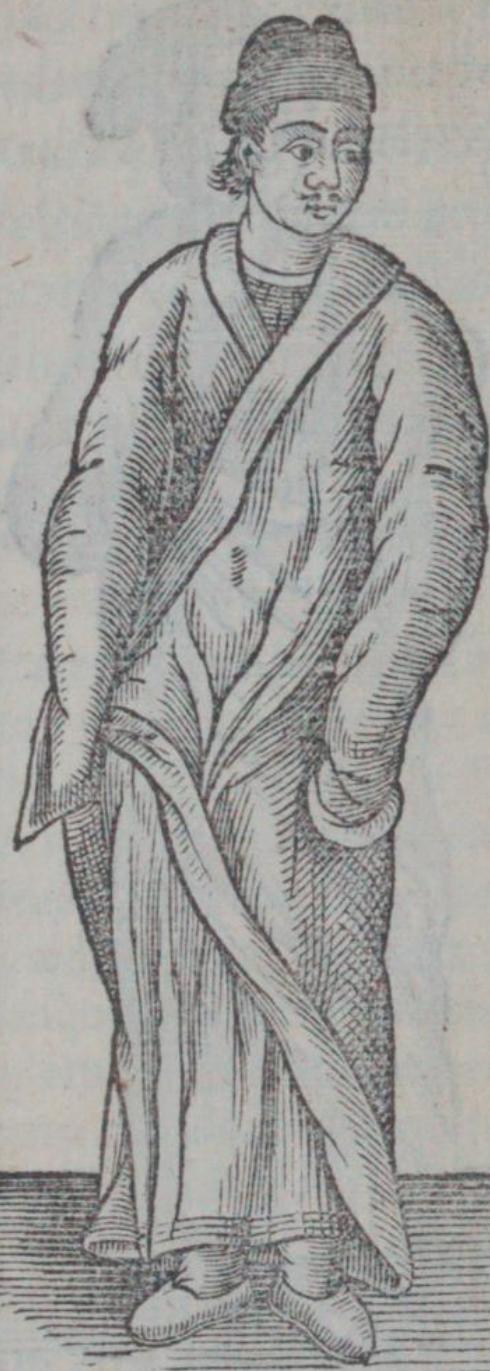
In dialogo Macao anno 1590 à Lusitanis impresso Sex provinciæ maritimæ numerantur, Coantum,

T 4   Foquien,

Foquien, Chequiam, Nanquin
Xantum, Paquin: mediterranea
novem. Quiansi, Huquam, Ho
nam, Xiensi, Xansi, Suchuon
Quiechen, Iunan, Coansi. Sed om
nis, hæc diversitas nascitur aut al
ignorantia, aut varietate dialecto
rum & pronunciandi difficultate.

Dedit idem Purchasius ex accu
ratissimis Sinensium picturis Ico
nes viri atque fœminæ Sinensis
quas hic subjungimus.

Quia

Quia Trigautius quadam in præcedenti libro obiter perstrinxit; pauca quæ ad Sinensis Regni cognitionem pleniorem necessaria sunt, è sequentibus illius libris selegimus & præsertim ea quæ ad Chorographiam spectant.

Situs Vrbis regia Pequinensis è lib. iv cap. iii.

Ita est Regia hæc urbs in extre-
mo regno ad Boream, nec ab-
sist à nobilibus illis contra Tartaros
murus, nisi centum miliaribus. ma-
gnitudine & vicorum compositio-
ne, ædificiorum mole, munitione,
quibusque à Nanchino superatur
quidem, sed vicissim superat inco-
marum multitudine, militum ac
Magistratum numero. ad Au-
strum duobus muris cingitur, al-
lis ac fortibus, quorum ea est lati-
tudo, ut facile currentes equos
duo-

300 NIC. TRIGAVT.

duodecim simul capere possit, ne
alter ab altero impediatur. con-
stant illi ex opere lateritio, ni-
quod in pede saxis ingentibus to-
murorum moles insistit, mediis i-
mœnibus pro latere confecta
terram injecerunt, & altitudin-
quidem non parum superant eo
quibus Europææ urbes assurgun-
ad Boream uno non amplius mu-
ro ambitus continetur. In his mœ-
nibus nocturnis horis à militur
turmis, non minus vigilatur, ac
omnia bello arderent: diurnis a-
portas Eunuchi excubant, aut ex-
cubare se dicunt. nam revera ve-
ctigalibus exigendis incumbunt
quod aliis in urbibus fieri nequa-
quam solet.

Regium Palatum, intra inter-
iorem Australis Regionis murum
consurgit, pene pro urbis portis
& inde in Borealem usque murum
excurrit. unde videri potest uni-
versam urbem occupare. nam re-

liqua

qua civitas ex utroque Palatii late diffunditur. angustius est alianto Palatio Nanchinensi, sed angustias amoenitate ac splendore impensat. Nanchinense quippe absentia Regum, instar cada-ris anima destituti indies corripitur: Pechinense vero ex eo- m præsentia magis magisque ornatur.

Vrbis vici Pechini perpaucilatibus aut silice strati sunt. unde vitari potest, quo maxime temere molestior sit incessus. nam tems lutum, æstas pulverem, cumque molestissimum ince- ntes æque fatigat, & quoniam a Provincia pluit infreueenter, a in pulverem terra dissolvitur, si ventus licet non maximus utiat, nullus domi locus est, quo n ille penetreret omnia fœdatu- ex hoc incommodo remedium erentes, morem invexerunt ei, ut arbitror, insolentem. nul-

Ius est enim è quolibet ordine, q
pedibus aut equo incedat sine ve
è pileo ad pectus usque pendent
& faciem contegente, quod i
comparatum est; uti raritate s
ab oculis penetretur, non tam
à pulvere; id quoque velum ali
habet in ea urbe percommodur
quod non nisi quando voluer
agnoscatis. unde ab innumeris
lulationibus liber, quo quisque v
luerit apparatu molestiam minu
ac sumptibus parcit. cum eni
apud Sinas intra urbes equitare n
nus magnificum habeatur, & se
gestatoria vehi, sit satis in ea ur
sumptuosum; licet sine nota n
nuere apparatum. ea quoque co
suetudo nostris cecidit opportu
nam inter bellicos tumultus, e
ternos homines per vicos cursa
fuisset importunum. ergo hac
consuetudine, nemine adverten
libere quo res exigebat velo te
commeabant. Vix alibi famil

us est, luto ac pulvere necessita-
m inducente, equo vel aliis etiam
mentis insidere, quæ passim in
iniis portisque urbis ac Palatii
ontibus ac fornicibus frequentio-
bus sessores præstolantur, & pau-
s obolis diem totum sessorem
um vehunt. Et quoniam incre-
bilis est urbis frequentia, mulio-
s plerumque jumenta fræno cir-
mducunt, & viam aperiunt; ii
oque peritissimi sunt vicorum,
c fere est quisquam è Primori-
s, cuius ædes ipsi minime no-
nt, & prostat etiam commenta-
s, in quem urbis regionum, vi-
rum, platearum, nomina om-
ni referuntur fidelissime, nec
uos solum, sed sellas ubique ge-
ctorias ac bajulos reperis, qui
agistratum salutatores ac reli-
os viros fere primarios gestare
stiunt, quanquam pretii plus sa-
exigunt, quam Nanchini aut
ibi consuevit.

Vrbs

Vrbs abundat rebus, ut super
dixi, omnibus, sed fere importati
nec in hac urbe ita commode v
itetur, nisi ab iis quos copia frugal
ter vivere minime cogit. ligna t
men in focum maxime desunt, se
eam rem compensat bitumen i
lud (nec enim aptius nomen i
venio) è terræ visceribus effossu
quale apud Eburones in Belgia
& alibi videmus, quo incenso
culinam focus extruitur, imo &
hybernis frigoribus, quæ asperio
sunt, quam ipsa poli vicinitas p
stulat, commodissimæ lignoru
penuriæ, illius copia subven
tur. unde fere solent lectos ope
lateritio ita construere, ut sub
tus inanes secretis fistulis calore
admittant, quo è foco novo hypo
caustorum genere subtus lect
aspirat, & quidem nihil opus e
totam noctem ignem illum fou
re, diutissime quidem persevera
Et ea lectorum ratio per om

Bore

Borealis Provinciarum Regiones observantur.

Sinæ Boreales, natura hebetiores aliquanto & minus acuti Australibus, sed militari virtute longe superant. ita nostrorum in hanc urbem Regiam adventu constare genique certo cœpit, quod jam iu opinati fuerant, hoc regnum illud ipsum esse, quod *magnus Cattium*, apud aliquos Auctores appellatur, & hanc urbem Pechinensem Regiam esse illius, quem *magnum Can* vocant, qui nunc est ex Sinarum. quæ urbs ab iisdem *Cambalu* nominatur. Id ne cui incredibile videatur, probare nunc aggredior. Ac primum quidem indicium, quo in ejus rei conjecturam diu incideramus, ex eo collectum est, quod illi ipsi Auctores, cui de hoc vastissimo Regno Cato aliisque Sinarum Provinciis scripserunt, asserebant illud ad hanc mundi plagam Persicis Re-

V gnis

gnis ad Orientem adjacere, (& Pe-
fidem quidem latius nunc exten-
do, quam ea, quæ nunc Persid
nomine insignitur. eas enim om-
nes Regiones complector loco-
rum immanitate vastissimas, quæ
in Asia ad Sinenses usque termino
Persicū sermonem admittunt,) a
Austrum vero à Tartaris videri. E-
quoniam in Sinarum regno fre-
quenti inquisitione nihil de va-
stissimo regno audiebamus, fieri
nobis minime posse videbatur, u-
res tanti momenti à vicinis omni-
no regnis ignoraretur, & è maxi-
mo imperio nullam neque belli
neque commercii memoriam pe-
tot sacula reperiri. De hoc eoden-
Cataio legebamus, illud à flumi-
ne Chiam ab Ortu in Occasum u-
que pervadi. Chiam porro lingua
Sinica flumen maximum sonat
alii enim fluvii *Ho* appellantur. il-
lud porro flumen suspicamur esse
quod filium maris appellavimus

iu

n hodiernam quippe diem *Ianshu-hian* appellatur. legebamus præterea ad Austrum regna novem; sed ad Boream regna sex eo in regno reperiri, quæ plane cum quindecim Sinensis regni Provinciis non numero solum, sed ipsa quoque re convenientunt. Sunt enim hæ provinciæ regna etiam vasta quindecim. aliquas enim ex illis universam Italiam nihil est dubium magnitudine superare. Ad Austrum quoque ex his novem sitæ sunt, sub eo nempe flumine, quod modo nominavi. Ad Boream vero sex supra flumen illud ipsum numerantur. Indicium etiam ex cunctisdam auctoritate clarius accepimus. Annisunt plus minus quadraginta, hoc scilicet quo scribimus millesimo sexcentesimo octavo, ex quo Pechinum ex Arabia Turcæ duo aut Mahometani saltem servenerunt. Illi terrestri semper minere ad Sinarum Regem leo-

V z nem

nem adducebant, auditum alias
Sinis animal, sed visum infreque-
ter. hi ab Rege excepti sunt per
humane, & Magistratu quodam
donati supra regium stipendum
quod etiam in filios & universam
progeniem propagarent: id fa-
ctum ad leonem quamdiu vixit
moderandum, & ne in patriam re-
dirent res novas in Sinarum re-
gnum molituri. hoc ipso tempore
cum Nostri Pechinum advene-
runt, superstites erant ambo. ac
eos P. Matthæus unum è Fratribus
nostris misit, ut aliquid earum re-
rum ab iis expiscaretur, quin etiam
cum secundo Nostri in hanc au-
lam redierunt. ipse P. Matthæu-
cum illis est saepe congressus,
quibus clarissime constitit regnum
illud, in quo tum vivebant, ma-
gnum Cataium, & urbem ipsam
Cambalu appellari, nec ea de re-
vel tantillum dubitabant, aut aliud
se ex itinere Cataium reperisse ve-

audisse

udisse commemorabant. Idem
x aliis quoque è Perside advenis-
uditum à nostris sæpius ac sæpius,
nec unquam ea de re variatum.

Quin etiam ex ipsis Sinis inge-
to à nostris sermone, illud quo-
que nomen ab iis auditum reperi-
mus, ac tametsi ab externis homi-
nibus Sinarum regnum ita appel-
latur, nominis tamen origo par-
tim è Sinensi sermone, partim è
Tartaro deduc̄ta dubitari vix po-
dest. Sinæ quippe scriptis libris,
quoties Tartaros nominabant, Lx
dicunt, & Septentrionis plagam
pa, nec solum Pe. Tartaris vero
Cam, à nobis magnus redditur:
quam vocem ne ipsi quidem Sinæ
gnorant: & quoniam eo tempore,
quo se Tartari in Sinarum regnum
intruserunt, Rex Tartarus sedem
Pechini fixit, ideo Campalu ap-
pellavit. & quoniam apud varios
?, consonans in B, commutatur,
deo Cambalu cœpit appellari.

V 3   quan-

quanquam Sinæ, qui consonante
B, fere carent, etiam nunc *Campalii* pronunciant. inde plane ap-
paret, Marcum Paulum Venetum
eo tempore in hoc regnum pene-
trasse, quo Tartari Sinis imperita-
bant, & fortasse cum illis ipsis eo
penetrasse. Ejus deinde commen-
tariis Europæ Sinarum Regnum
innotuit eo nomine, quo Tartari
utebantur, Cataium videlicet &
urbem Regiam *Cambalu* appel-
lantes. & si quis urgeat fortasse la-
tius Catai fines à Marco Paulo pro-
tendi, quam Sinarum hodie pa-
teant, id ut sit verum, quia non-
dum excussi, nihil obstat quin vi-
cinas Tartarorum Regiones com-
muni nomine ad Boream paulo
latius appellarent. Hoc tamen
tempore nulla extra muros Sinen-
ses Regio reperitur, quæ Cataium
vocetur.

Xanç-

Xauceana Vrbis descriptio.

Vrbs Xauceana visitur inter duo
flumina navigari solita, quæ h̄ic in
unum confluunt; alterum quod
Nanhun urbem ab ortu alluit; al-
terum quod ex Vquam Provincia
mittitur, spectat urbem in Occa-
sionem. Urbana vero mœnia & civium
ædes in medio agro, quem flumi-
na relinquunt, extruntur: unde fit,
non nimis late pateant, & ad re-
quas ædes agrum in altera flumi-
nis ripa utrinque quærant; ex eo
vero, quod Occidua ripa frequen-
ter habitatur, pons est è navigiis
inter se colligatis. Numerat illa
rbs ad quinque familiarum millia,
& ferax est in primis orizæ ac po-
norum, piscis etiam, carnium at-
que olerum. verum insalubrior est
aer, ac cœlum inclementius; nam
quotannis ab Octobre medio in
Decembre in tertia fere vel quarta
pars incolarum tertiana febri cor-

V 4   ripitur,

ripitur, è quibus morbi vis multo
abripit, superstites autem pallore
suo periculum diu testantur. Ne
benignius cœlum est illud advenis
quam incolis; sæpe enim, qui ec
ad conficienda negotia veniunt,
paucis diebus conficiuntur.

Nanchini metropolis descriptio.

Hæc Metropolis *Nanchinum*
appellatur, tametsi apud Lusi-
tanos fere, qui famam urbis nobis
lissimæ à Fuquianæ Provinciæ in-
colis acceperunt, *Lanchinum* ap-
pellatur. In ea quippe Provincia li-
tera N, in L, solet commutari. A-
lio nomine quatenus est regio,
communi ejus nomine *Intiensu*
appellatur, ex eo quod Regionis
ibi Gubernator sedem figat. Hæc
est illa civitas, à qua Sinarum judi-
cio cæteræ totius orbis urbes non
magnitudine minus, quam pul-
chritudine superantur. Et sane pau-
cis potest inferior judicari. Plena
enim

nim est maximis palatiis, fanis,
tribus, pontibus, quæ tamen om-
a ab Europæis generis ejusdem
re superantur, sed in aliis superat.
xcellit etiam cœli clementia, soli
racitate, ingeniorum bonitate,
orum suavitate, sermonis ele-
antia, incolarum multitudine, ex
mni ordine vulgi Literatorum ac
lagistratum, qui postremi & nu-
ero & dignitate cum Pequinens-
bus comparantur, tametsi ex Re-
s absentia, ipsa æqualitas reddi-
r inæqualis. Atque ita toto Sina-
m regno, & regnis conterminis
glico collatis in unum omnibus,
rima judicatur.

Hæc urbs trium quoque muro-
m circuitu cincta est: primus est
egii palatii sane superbissimi. Il-
d quoque triplici muro cingitur
arcis modum, & fossis quas aqua
oplevit in gyrum excavatis. Illud
tra quatuor aut quinque Italico-
m miliariorum circuitum in or-

V 5   bem

bem patet. Et quidem audeo dicere, nullum uspiam Regem palatio superate, non si singula cum singularis, sed si omnia cum omnibus comparentur. Alter murus cingulum ipsum denuo palatum & maximam ac præcipuam urbis partem is portis duodecim interrumpitur, eas laminæ ferreæ armant, & bellica tormenta è regione intra urbem constituta muniunt. Hic murus alter octodecim Italica militaria suo ambitu complectitur. Tertius murus externus non est ubique continuus, sed ubi periculum aliquod imminere posse judicatum, ars naturæ munitio nem supplevit. Ejus circuitus sci ri vix potest. Indigenæ tamē dicunt submissos aliquando in e quis duos, alterum hinc, illinc alterum discessisse, utrumque vero in solis Occasu convenisse, ex quo conjicere quilibet poterit, prodigiosam ejus urbis vastitatem.

ma.

maxime quod circularis fere figura cæteris capacissima, reddat nam laxiorem. Intra hujus muri abitum magnæ licet sint horum, montium, nemorum, & lacuum intercedentes, maxima tamen illius pars frequentissime habatur.

Præfidiarii eam (quod vix creditur, nisi oculati testes serio consernarent) solam urbem milites ad quadraginta millia custodiunt. Hanc polum supra finitorem duobus triginta gradibus elevatum, atque ita in medio regno, si Mathematicam latitudinem spectas, est tunc constituta. In illius Occasum nomen Yamsu (quod filium maris vocat) præterluit, cuius dubitari non potest, utilitas urbem farciat, an facetas magis cohonestet. Nec etiam præterluit, sed inducti locis quatuor in urbem canales, navigiis primam majoribus in urbem ingressum aperiunt, quos majores arte labo-

laborē fatigante effoderunt. Hic factum est, ut olim totius regni caput fuerit appellata, & antiquorum Regum multis sēculis sed plane percommoda. Et tamet Pequinum ad Boream ea ex causā quam libro primo monui, commigrarit, de suo splendore tamen a frequentia vel nihil amisit, vel, quicquam ei deest, etiam admirabilior olim fuisse judicetur.

Chiansi provincia Metropolis.

HVJUS Provinciæ Metropol Nancianum appellatur, non maximis illis ac portentosis urbis, sed celebris tamen toto regn Literatorum multitudine, qui e ea ad regni dignitates varias evi hantur, in ambitu tamen nih Cantonensi Metropoli cedit, se in commercio longe est inferior. Gens est frugi & parvo vivere solita. Religioni licet falsæ addicta complures Sinense jejunium ob servant.

rvant. Ex ipsis porro Literatis so-
alitium quoddam constat, in quo
octissimus quisque certis diebus
e virtutibus assequendis ratioci-
natur, &, si externam faciem spe-
cas, nihil ad modestam composi-
tionem addi posse judicabis, ve-
rum quoniam veræ fidei lumine-
arent, errant in ipso virtutis itine-
re, velut oves pastore destitutæ.

De fluminibus Iansu & flavo.

Flumen illud Nanchinense, quod
matris filium dicere me memini
Iansu Sinice appellari, Nanchinum
sque in Boream vergit, inde non-
ihil in Austrum revertens, ma-
go impetu in mare incurrit: qua-
draginta fere miliaribus, ex eo
Nanchinum præterfluit. unde ut in
Regiam Pechinensem flumine adi-
us pateret, ex hoc in aliud flumen,
inarum Reges, prægrandem ri-
um derivarunt, id flumen flavum
ppellatur, quem colorem aquæ
sem-

semper turbidæ invexerunt. Et h[oc] quod
est Regni Sinensis alterum magnitudine & celebritate flumen, quo Barbatissimam
extra regnum ad Occasum nascitur, et
è monte, qui Cunlun apparetur, pa-
latur, quem montem vero similiter percep-
bus conjecturis colligitur, eu-
ipsum esse, vel alium minimè re-
motum, è quo Ganges creditur. H[oc] scaturire. Id flumen à prima si-
scaturigine lacum efficit, quem constellationibus
appellant. in Sinarum fines penetrat in Provin-
ciam, maxime ad Occasum, co-
realibus muris in Tartarorum ter-
ras egreditur, deinde regreditu-
etiam ad Austrum, & Superiorem
è qua venerat, Provinciam, indi-
aliam, cui Sciansi nomen est, lu-
strat, & aliam, cui nomen est Ha-
nan, deinde irrigat: post in Ortum
flectitur, & non procul à filio mari
in Orientalem Oceanum influit
è Boreali Regione fluminis ma-

gni

ni, quod *Iansu* vocavimus. Flu-
us hic nihil Sinicas leges veritus,
Barbaris Regionibus egreditur,
velut odium ulciscens, quo Sinæ
dvenas prosequuntur, illuvioni-
us persæpe magnam regni par-
tum fœdat, & alueum pro arbitratu-
m mutat, cum plenus est arena, quam
volvit. Huic designati Magistratus,
at illius spiritui (spiritus enim
multis rebus præficiunt) variis riti-
bus litant; turbidos vero fluctus
tonnisi intra mille annos semel se-
nare fingunt. unde Sinense di-
berium est, si quando rem infre-
quentem explicant: Cum flumen
serenabitur. unde qui hoc
vio feruntur, oportet aquam in-
sultos dies conservare, dum lu-
num & arena subsidat: cuius non
minus tertia parte interfæces com-
sitatur. Ante hujus fluminis in-
gressum & egressum rivi repertiu-
r, qui Pechinum commeatum
referentibus naviis, transitum

præ-

præbent: ea navigia Regia du-
taxat ad decem millia dicuntur e-
crescere, & solum è quinque Pro-
vinciis Chiansi, Cechiano, Nan-
chino, Vquam & Sciantum mi-
tuntur. Hæc quippe Provinciae Re-
annuum vestigal oriza, frumento
que pendunt: reliquæ verò decen-
argento numerant. Præter hæc na-
viglia alia innumera occurunt M.
gistratum perpetuo cunctum:
redeuntium, alia quoque permul-
privatorum negotiatorum: priva-
tamen negotiatores ex Yansu flu-
mine in hos rivos ingredi proh-
bentur, sed ii soli navigant, qui in
tra rivum ipsum ad Boream hab-
tant. id fit, ne immensa naviu-
multitudo transeuntibus aditum
præcludat, aut aliquod Regiæ Pe-
chinensi malum moliatur, & ta-
men ita immensa est navigiorum
multitudo, ut sæpe dies complure
præstolari transitum, aliæ aliis pra-
peditæ naves cogantur, maximu-

cert

certis temporibus, cum aquæ penuria in canalibus laboratur, cui ut mederentur, multis in locis valvis ligneis aquam continent, quæ in pontes etiam usu duplicato instruuntur, hæ deinde valvæ pleno vivo patefiunt, & navigia aquæ currentis impetu deferuntur, atque ita in aliam ex alia cataractam magnō nautarum labore navigantur, & fastidiosa itineris tarditate, unde labor etiam crescit, quod infra rivi angustias raro navigantibus venti favent. unde funibus fere navigatio promovetur, quin etiam non raro accidit, ut in egressu cataractarum, vel ingressu, cum laborantes aquæ vortices involvunt aves, demergantur: verum Magistratum aut Primorum navigia, machinis è ripa ligneis, in adversas quas attrahuntur, idque regiis imptibus, itinere toto facilitatur, et in hoc quidem rivo ad navigationis usus concinnando, in annos

singulos, ut Arithmeticō vocabulo
uti liceat, millionem expendi ni-
hil dubitatur.

De Emporiis aliquot.

PRimaria quæ in hoc itinere
transeuntes nostri emporia lu-
straverunt, hæc fere numerantur
E provincia Nanquinensi *Iamcheu*
in elevati poli supra finitorem gra-
du dimidiato supra secundum ac tri-
cesimum. *Hoaingan* in quarto
supra tricesimum, non toto Siuceu
in dimidiato supra quartum ac tri-
cesimum ample dimensum. E Pro-
vincia Sciantum, *Zinim* in tricesi-
mo & quinto gradu duabus tertii
gradus portionibus superadditis
Lincin in septimo ac tricesim
duabus quoque tertii gradus par-
tibus super adjunctis. E provinci-
denique Pequinensi, *Tiencin* in
nono ac trigesimo gradu atque di-
midiato; *Pequinum* in quadragesi-
mo gradu per amplio.

Ite

*Iter è Metropoli Cantone Pe-
quinum.*

Ter è Cantonensi metropoli, quæ biduo abest ab Amacaensi portu Pequinum usque, per stadia Sinensia dimetiar, quorum quinque miliarium; quindecim leucam faciunt. fluminibus igitur itinere instituto, quod iter fere nostri faciunt è Cantonensi Metropoli Nanhiunum 1170. Inde Nancia num 1120. hinc Nanquinum 1440. Deinde Pequinum 3335. quæ in universum collecta summam colligunt. 7065. Quibus si addas Pequino ad immanes illos muros Regni Sinensis Tartariæque discri men centum ut jam dixi Italica miliaria, sive quod idem est Sinensia stadia quingenta, & biduum quod Amacao in Cantonensem metropolim navigatur, Italica videlicet miliaria sexaginta, sive quod idem est Sinensia stadia tre-

X. 2 centa

centa sexaginta, habes universam
regni Sinensis Mathematico more
latitudinem ab Austro in Boream,
id est, septem millia nongenta vi-
gintiquinque stadia Sinensia, quæ
in Italica miliaria reducta mille
quingenta octoginta quinque nu-
merantur. Eadem si in leucas con-
traxeris, quæ tribus Italicis milia-
ribus constent singulæ, quingen-
tas viginti octo cum tertia leucæ
parte conficies. Et hanc vastitatem
unius Regni non Nostri solum
prope quotidie, sed ego quoque
Iustravi, si eam partem demas, quæ
Pequino in Tartariam triduo vix
toto decurritur. Sed huic supputa-
tioni ad regni amplitudinem col-
ligendam tantum demas oportet,
quantum fluminum anfractus à re-
cto itinere defleunt.

Nam si rectam lineam velis, ex
graduum numero certissime col-
ligetur, si enim cum sint in latitu-
dine fere vigintiquatuor, & in lon-
gitu-

gitudine vigintiduo, quod libro primo afferui, si singulis gradibus miliaria sexaginta Italica, ut vulgo solet, & quod idem est, leucas vi-gioti attribueris, efficies totam re-gni Sinensis aream in latum, id est, ab Austro in Boream Italicis milia-ribus mille quadringentis excur-rere. Leucis vero ex tertiae partis symmetria subductis quadringen-tis & octoginta, in longum vero sive ab Ortu in Occasum ex eo quod duobus gradibus brevior est, excurrit in Italica miliaria mille trecenta viginti, leucas vero qua-dringentas & quadraginta. Cui areæ cum ad perfectam quadratæ figuræ magnitudinem soli duo gradus desint, facile est ex Geo-metricis principiis ejus amplitudi-nem admirabilem dimetiri. Cum constet figuræ quadratæ limites cæteras omnes figuras quadraugu-lates areæ diffusione superare.

Suceu Emporium.

Nobilissimum hoc emporium
unum est ex iis, de quibus est
Sinense dixerimus; Quod in cœlo
Beatorum sedes, hoc in terra Su-
ceu & Hanceu nominatur. est
enim è principibus & celeberrimis
hujus imperii locis; sive splendo-
rem, sive opes, sive copiam, sive
frequentiam, & quidlibet aliud spe-
ctes. tota extructa est urbs hæc in
placido aquæ potabilis flumine,
quod fere soli vento paret fluctus
commoventi, quod flumen, si vo-
lueris, apte fortasse lacum appel-
labis. Per eam igitur tota, muti Ve-
netiis, vel aqua, vel terra commea-
tur, sed in hoc Venetias superat,
quod aquæ potabilis usu potius,
quam maris sale perfruatur. vici
omnes & ædificia, ut apud nos fieri
solet, pineis trabibus in flumine
defixis insistunt, merces Lusitanæ,
Amacao & quælibet aliæ, ab ex-
ternis

internis regnis importatae, maximam partem in hoc emporio distrahuntur. illi enim in reliquas regni urbes frequentissimum est, quolibet anni tempore commercium, atque ita nihil est, quod desiderare possis, si voles comparare. unica urbis porta in terrestre iter patet, in reliquis aditus non nisi naviis patet. innumeri sunt pasim pontes, magnifici sanè, & qui ætatem ferunt, sed in angustis illis roris non nisi in arcum unum assurgunt. Butyri & lacticiniorum nusquam alibi tantus usus. ex oriza quoq; vinum nullibi præstantius, & unde in reliquum regnū Pechinum usque importatur: vix biduo abest à mari. munitissima urbs est, & totius regionis, quæ urbes 8. numerat, caput; hanc tuitus est olim pertinacius è Principibus quidam, cum is, qui hujus Regiæ familiæ truncus est, Sinense imperium, pulsis Tataris, invaderet. ideo velut rebellis

X 4 civi-

civitas in hanc usque diem immanc
tributum pendit. nam dimidiata m
omnium, quæ terra fert pendit
portionem, inde fit, quasdam in
hoc regno Provincias minus pen
dere simul duas, quam quantum
hæc Regio sola Regi vestigalis
exoluit: universa quippe Regio suæ
Metropolis auctoritatem secuta,
Regi pertinaciter æque restiterat.
in hanc etiam usque diem frequen
ti præsidio servatur, & in ea præ
fentior est semper quam alibi re
bellionis metus.

Scianhas Vrbis descriptio.

VRBS Scianhai Nanchinensis est
provinciæ, imo etiam Regioni
nis ex infimo urbium genere,
quod *Haien* appellatur: abest à
Nanchinensi Regia centum qua
draginta quatuor miliaribus Itali
cis; habet elevatum polum gradi
bus novem supra viginti: non pro
cul abest à mari Orientali, è re
gione

ione regni Coriani, & Insulis Iaconicis ita vicina est, ut malit esse remotior. cum enim vento seundo horis quatuor & viginti frequentior. illud navigetur, patet excursonibus pyraticis frequentius, unde magnis præsidiis ora maritima classibus etiam defenditur. à vicinitate maris nomen accepit: sianhai quippe supra mare significat. mutorum ambitus duobusiliaribus continetur, ædes tamen suburbanæ nihilo sunt pauciores urbanis. ergo quadraginta fere familiarum millia numerat (Focos scire solemus) hinc transiens leporum moneo, nihil mirum videbitur, si urbes nonnullæ incredibili numero habitentur incolarum, in infimum urbium vel oppido-
m genus ita frequenter incolatur; ager universus planus est abs-
tulio etiam colle, & verius di-
bris totum agrum vicinum, ur-
m esse hortis plenam, quam

X 5 agrum

agrum suburbanum, turribus enim
villis ac pagis ita continuatus est
ut vicies mille focos præter urba-
nos suburbanosque contineat, ag-
solum de hujus oppidi ditione, in
quo constat cum ipsa urbe morta-
lium trecenta millia numerari. E-
sola hæc ditio Regi pendit annu-
centum & quinquaginta aureo-
rum millia, in argenti pondere, &
eandem summam in oriza, qua-
trecenta aureorum millia confici-
hinc etiam incredibile videri desi-
nit, Sinarum Regem tot annua-
tributorum myriades numerare
de quibus libro primo. Ager fera-
cissimus est orizæ maxime & go-
sipii, unde plurimi panni texur-
tur, & textorum ducenta millia
numerari volunt. hinc in Regianis
Pechinensem & alias provincias
panni exportantur. gens est natu-
ra vivax, & non nihil inquieta, ma-
xime quæ urbem incolit; in bonis
ingeniis numeratur, & frequent
hab

bet scholares atque Literatos, &
od inde sequitur Magistratus,
i administrata olim Republica
rtis opibus privati fruuntur; quo-
m sunt magnifica palatia, sed ur-
næ plateæ sunt angustiores: cœ-
m clementissimum est, unde fit,
incolæ diutius aliquanto vivant,
am aliis in locis: sexagenarius
ud eos nondum inter senes com-
tatur: annis octoginta fere aut
naginta vulgo vitam trahunt, &
ntenarii quoque non pauci re-
riuntur.

Benedicti Goësii iter ex India
in Sinam.

Enedictus noster hac ratione
iter suum instituit, Negotiato-
Armenii Christiani habitum
nitatus, nomen accepit Arme-
o ex more *Abdula*, quod Do-
tinum significat, & addit, *Isai*,
od sonat Christianum: accepit
niam à Rege Mogorum Achabar
nomi-

332 NIC. TRIGAVT.
nomine, Sociorum amico præc^{antianis}
pue vero ipsius Benedicti, varia ^{an}tes in R
Regulos varios diplomata, qui v^{er} nomini
ei vectigales vel amici esse scieba^{at} mediu
tur. ergo pro Armenio habitus et hic iusta B
quibus transitus liberior datur, cum seb
quo prohibitus fuisset, si pro H^{abitu} fide
spano haberetur: varias secum mercis itin
ces detulit, tum ut seipsum illis datur a sup
strahendis sustineret, tum ut N^{atura} uia
gotiator haberetur. merces era^{no}facta, a
ex India Mogorisque Regno per^{du}to, lau
multæ, sumptum subministrantur adūto
Indico Prorege, & etiam ipso Amatus
chabar adjuvante. Adhibiti sunt iⁿ alterius I
à P. Hieronymo Xaverio, qui missiōnem
sioni Mogorensi jam multos annūs app
nos præst, Socii duo natione Graeci insinu
ci, locorum periti; eorum alt^{er} Leo, vel ut
Sacerdos erat ad Benedicti solitūdinem
tium, & hic Leo Grimanus voc^{atur} magojo
batur, alter negotiator erat nōm^{en} & curia
ne Demetrius. His additi sunt qu^ondam Lio
tuor famuli natione primum aquariorum
professione Saraceni, postea vero inha
Chr.

christianis adjuncti. Verum hos
mnes in Regia Mogoris altera
zor nomine, inutiles sibi dimisit,
Armenium unum nomine Isaac,
hac ipsa Regia conjuge & filiis
etum substituit. hic præ cæteris
hnnibus fidelis fuit, & perpetuus
tius itineris Achates. Discessit
uitur à superiore suo Frater no-
mer, ut ex ejus literis patentibus
nstitit, anno supra secularem
Regnatio, Ianuarii mensis die sexto.

Anno quolibet, Mercatorum
mitatus ex hac Regia instituitur
alterius Regni Regiam, quæ
oprium Regem habet Cascar
mine appellatam: simul omnes
instituunt, vel mutui auxilii
usa, vel ut se à latronibus tuean-
tur. numerus fuit fere ad quingen-
magno jumentorum, cameloi-
& curruum numero. E Regia
Laor discessit per solemnes
cuniorum dies, ipso anno: & men-
cio itinere devenerunt in urbem

Athee

334 NIC. TRIGAVT.

A thec nomine, etiam tunc in Provincie Laor sitam. post dies fē
quindecim flumen transmiserū
latum, quantum sagittæ trāctus e
currit: id transmittitur naviis
Negotiatorū commoditatem. In alia
altera fluminis ripa dies omni
quinque substiterunt, admoniti
latronibus magno numero imm
nentibus: deinde post duos mē
in aliam urbem: cui nomen P:
saūr, perveniunt: ibi dies viginti
necessariam quietem substiterunt
postmodum in aliud oppidum ex
guum tendentes, obvium habu
runt peregrinum quendam An
choretam, ab eo intellexerunt, tri
ginta dierum itinere urbem ab
se, nomine Capherstam, in qua
Saracenis aditus minimè permit
tur, adeuntes vero capite puniu
tur, Ethnici tamen Negotiator
minime prohibentur ingressu
bium, sed à templis tamen exch
duntur: narrabat illius Region
inc

indigenas omnes non nisi atratos
ad templa procedere, agrum esse
eracem, & uxæ copiam reperiri.
Pater noster Benedictus eo propi-
ante, vinum esse probavit nostrati-
mile: quæ res uti apud Saracenos
oruum locorum est insolens, ita
suspicionem ingessit, eam Regio-
nem fortasse à Christianis habitari.
In eo loco, ubi peregrinum illum
repererunt, viginti alios dies substi-
ttere. & quoniam latrociniis infe-
rum iter ferebatur, à loci Domi-
no milites quadringentos ad comi-
andum acceperunt. hinc diebus
quinque supra viginti in locum, cui
Ghideli nomen est, devenere. toto
hoc itinere impedimenta & sarcin-
æ ad pedem montis vehebantur:
Negotiatorum cum armis ex ipso
montis apice latrones explora-
bant: solent enim transeuntes fa-
cis obruere, nisi quis ex ipso monte
nim vi propulsarit. In hoc loco tri-
butum à Negotiatoribus pendit
tur;

tur; & latronum impetu facte erat, multi mortales saucii, vix vita rem deservit, sarcinasque tuiti sunt. Benedictum est Noster fugam in sylvas arripierunt, sed evasit, sed nocturnis horis redeuntes liberaliter sese à latronibus subduxerunt, iam post alios dies viginti Cabul tenuerunt. Virunt (ea est urbs, emporium frequens, nondum extra terras Mogorii regno subjectas) eo in locum. Nostri totos octo menses substiterunt.

In hoc ipso emporio incidit incidentia, quod Negotiatorum comitatum forcato Regis Cascar, per cuius Regnum in Cataium transitus erat necessarius: Rex dicitur *Maffamet Can*, eadem erat domini Cotan alterius Regis parens: ipsa vero *Agehane* vocabatur: *Age*, prænomen est quo Saraceni eos cohonestant, qui peregrinandi studio ad impostorum cadaver sese Mecham contulerunt illa enim impiæ Relegionis causa tanto locorum intervallo Mech-

credibat, & necessario sumptu ad
ter destituta, à Negotiatoribus au-
xilium expetebat: addita promis-
sione, se omnia cum fide ac fœno-
re liberalissime reddituram, cum
n suum regnum mercatores deve-
nissent. Viſa est Fratri nostro non
mittenda occasio, uti alterius re-
gni ſibi Regem devinciret, jam
enim Mogorica diplomata expira-
bant. ergo mutuos illi è distractis
mercibus aureos fere sexcentos de-
cidit, qua liberalitate, quod etiam
in contraſtu fœnus respuiſſet, vinci
ſe minime paſſa eſt: nam deinde
marmoris illius apud Sinas nobi-
ſiſimi fragmenta reſtituit, qua
merce nulla alia eſt Cataium pe-
tentibus accommodatior.

Hinc itineris instituti moleſtiis
zedens, reverſus eſt Leo Grima-
nus Sacerdos: & Demetrius ejus
ſocius in ea urbe ſubſtituit Negotia-
tionis cauſa. abiit Frater noſter
cum uno Isaaco Armenio in cæte-

Y rorum

rorum Negotiatorum comitatu
jam enim accendentibus aliis tuto
sibi pergere posse videbantur. pri
ma urbs quæ obvia fuit, *Ciaraca*
vocatur, quo in loco magna es
ferri copia. h̄ic molestiam passu
est insignem Benedictus noster
nam in his extremis Mogorum re
gni finibus diploma Regium ne
gligebatur, quo diplomate immu
nis ab omni vestigali hactenus ite
fecerat: inde post dies decem in
oppidum exiguum deveniunt
Parvam nuncupatur, & hoc est ul
timum Mogorum Regis oppi
dum. Post quinque dierum quie
tem, in altissimos montes, iter ef
diebus viginti in Regionem, cu
Aingharan nomen est, devene
runt: post alios quindecim *Calcis*
tenuerunt. Gens est hujus Regio
nis capillitio barbaque flava insta
Belgarum, qui hanc Regionem
variis in pagis incolunt. post dies
decem obvium habuerunt locum
quen

quendam, *Gialalabath* appellatur:
hic Bracmanes vestigalia exigunt
ipsis à Rege Bruarate concessa.
post dies deinde quindecim *Tal-*
han devenerunt: ubi mensem
unum substiterunt civili tumultu
deterriti. nam ex rebellione Cal-
ciensium populorum itinera mi-
nus secura ferebantur. hinc in Che-
man pergentes, sub Abdulahan
Rege Samarhan, Burgaviae, & Bu-
charate, aliorumque Regnum
conterminorum oppidum est exi-
guum, cuius Praefectus ad Nego-
tiatores misit, qui moneret intra
muros sese reciperent, extra non
satis tutum esse à tumultuantibus
Calciensibus: verum Negotiato-
res responderunt: Velle se tributa
pendere, & nocturnis horis iter
suum persegni. Verum oppidi Prae-
fectus plane inhibuit, asserens re-
belles Calcienses equis hactenus
scarere, quos si comitatui rapuis-
sent, iis ipsis acrius populaturos, &

Y 2 oppi-

oppido majorem molestiam pro-
curaturos: tutius videri, si una cum
suis vim Calcienium propulsarent
vixdum ad oppidi muros advene-
rant, cum nunciatur, Calcienes
advenire: quo audito Præfectus tam
una cum suis gloriosus fugam arri-
puit. Negotiatores in hoc discri-
mine subitam è sarcinis velut ar-
cem excitarunt, & in eam magnā
vim saxorum intulerunt, quæ usū
essent, si quando sagittæ defecis-
sent. Id cum Calcienes reperissent,
Legationem ad Negotiatores mit-
runt, nihil esse quod vereantur, se-
itineris comites ac defensores fu-
turos: neque tamen fidendum tu-
multuantibus arbitrabantur. Ergo
communi consilio fugam arripien-
dam judicarunt. hoc negotiato-
rum consilium nescio quis ad re-
belles detulit. Ergo impetu facto
dimissis sarcinis in sylvam vicinam
se receperunt, interim latrones è
sarcinis quidquid placuit eduxe-
runt,

unt, deinde evocatos è sylvis ne-
gotiatores, latrones ipsi intra va-
cuos muros cum sarcinis reliquis
abire permiserunt. Benedictus no-
noster nihil præter equum amisit,
quem tamen etiam postea cum
gossipinis pannis permutatum re-
cepit. Intra muros degebant illi
fatione sine ingenti metu, ne fortasse
rebellibus omnes impetu facto
maestarentur. Verum eo ipso tem-
poore ad rebelles misit Dux quidam
maximus, nomine *Olobet Ebæ-*
dascan, Bucharatis Regione fra-
tem suum, qui minis Calcienses
rebelles adegit, ut Negotiatores
ciberos abire permitterent: sed to-
to eo itinere variè à latrunculis co-
mitatus cauda carpebatur. Post
peditandum pessimo itinere in Ten-
gi Badascian pervenerunt: Tengi
ter molestum sonat, est enim an-
gustissimum, & non nisi singulis
transitus patet in altissima magni-
duminis ripa: hujus urbis incolæ

Y 3 una

una cum cohorte militum, quæ comitabatur, in Negotiatores insi-
luerunt, & erepti sunt. Fratri nostro tres equi, quos deinde munus-
culis redemit; decem dies hic sub-
stitere, & diei itinere *Ciarciunart*
tenuerunt: hic dies quinque im-
bribus detenti sunt in aperto cam-
po, & supra cœli inclemantium
iterum à latronibus invaduntur.
hinc post dies decem in *Serpanil*
devenerunt, sed desertus locus erat,
mortalibus omniq[ue] commeatu
destitutus; in arduum montem
conscensum, cui *Sacrithma* no-
men est, in hunc montem evade-
re non nisi robustiores equi potuē-
re, reliqui longiore sed faciliore
itinere perrexerunt. viginti die-
rum itinere in Provinciam *Sarcil*
devenientes, pagos ibi multos vi-
cinos repererunt. Biduum ad refi-
ciendos equos subsistunt; inde post
aliud biduum ad pedem montis,
cui nomen *Ciecialith*, pervenient,
eum

eum multa nive conspersum dum
conscendunt, plurimi mortales fri-
gore obriguerunt, & ipse Frater
moster ab extremo periculo parum
abfuit. nam sex omnino dies in
hac nive tenuerunt. Denique in
Tanghetar, quæ est Regni Cascar,
delati sunt: ibi è ripa magni flumi-
nis in aquas cecidit Armenius
Isaac, & horas octo totas semiani-
mis jacuit, verum denique Bene-
dicti auxilio ad se rediit, & post
alios dies quindecim *Iaconich* op-
pidum tenuerunt, & ejusmodi fuit
alter, ut Fratri nostro sex equi labo-
re interierint. post dies quinque
comitatū preveniens noster Bene-
dictus solus in Metropolim preces-
fit, quæ *Hiarchan* appellatur: ex ea
equos misit subsidiarios, & Socios
de necessariis quoque providit, qui
non ita multo post incolumes cum
sarcinis & mercibus Metropolim
tenuerunt Novembri mense eo-
dem anno supra sæcularem tertio.

X 4   Hiarch-

Hiarchan Regni Cascar Regia
celeberrimum est emporium, vel
negotiatorum concursu, vel mer-
cium varietate. In hac Regia finem
accipit Cabulensium Negotiato-
rum comitatus; & inde instituitur
nouus Cataium versus, cuius comi-
tatus præfeturam Rex multo pre-
tio vendit, ac Præfecto Regiam in
Negotiantes omnes per iter uni-
versum communicat potestatem:
is priusquam coalesceret annum
spatium fuit, ad iter enim pericu-
losum ac longum non nisi multi
conspirant, nec annis singulis ad-
ornatur, sed iis tantum, quibus in
Cataium Regnum norunt jam se
esse admittendos: nulla est nego-
tiatio pretiosior frequentiorve in
hoc itinere toto, quam fragmen-
torum pellucidi cujusdam marmo-
ris, quod *Iaspin* nos vocabuli penu-
ria solemus appellare: hæc fra-
gmenta Regi ferunt allecti ma-
gnitudine pretii, quam Cataiensis

Rex

Rex esse arbitratur è sua dignitate: quidquid Regi minus placet, libe-
rum est in privatos distrahere; lu-
ro tali, cuius spes tantos labores
sumptusque bene collocatos pu-
rat, ex eo marmore variam supel-
lectilem concinnant; vasa, vestium
zonarum ornamenta, quæ fron-
tibus ac floribus affabre insculptis
cane non exiguum referunt maje-
ritatem: ea marmora, quibus ple-
num est hodie regnum, Sinæ Yusce
ocant, & duplex est ejus marmo-
is species: altera pretiosior, quæ
flumine Cotan, non procul à
Regia educitur, eo fere modo,
quo gemmas vrinatores pescantur,
& instar silicum crassiorum educi-
bolet: altera species inferior è mon-
ibus eruitur, & in saxa majora
diffinditur in laminas duabus fere
alnis latiores, quæ deinde ad iter
accommodari solent: abest mons
ste ab hac Regia dierum viginti
tinere, & Cansangui cascio, id est,

Y 5 mons

mons lapideus appellatur, quem
verisimile est eum esse, qui eodem
nomine in Geographicis descri-
ptionibus hujus regni quibusdam
nuncupatur. eruuntur hæc fra-
gmenta labore incredibili, ve-
loci solitudine, vel marmoris du-
ritia, ad quod tantisper emollien-
dum ferunt extructo desuper igne
luculento domari: hujus quoque
eruendi facultatem magno pretio
Rex alicui Negotiatori vendit, sine
cujus facultate toto contractus
tempore cæteris Negotiatoribus
effossio prohibetur. cum eo tendi-
tur, annuus ad operarios alendos
defertur commeatus: neque enim
breviore spatio ad exculta homi-
nibus loca redditur.

Frater noster Benedictus Regi
visitationis officium impendit (di-
citur is *Mahametin*) gratus fuit
delato ex munere, nam horariam
machinam è collo pensilem, vitrea
specula, aliaque Europæa detulit,
quibus

uibus Rex ita recreatus est atque elinitus, ut datorem in amicitiam atrociniumque suum receperit. Non aperuit initio Noster, velle se in Cataium proficisci, sed solum e Regno *Cialis* ad Ortum hujus regiae ingessit sermonem, & ad iter illud diploma Regium impetravit, dñitente maxime filio peregrinæ illius Reginæ, cui aureos sexcentos mutuos dederat, arctam etiam cum Palatinis variis necessitudinem contraxit.

Sex menses abjerant, cum ecce tibi Demetrius ex antiquis Sociis unus, qui Cabuli substiterat, advenit, cuius adventu Benedictus Noster & Isaac Armenius gestiunt. Abiit ad recipiendos mutuos nummos ad Parentem Reguli. Quotan Benedictus, aberat illius Regia itinere dierum decem, &undo redeundoque menstruum spatum effluxit. Rediitque cum pretiosiore marmore cumulate restitu-

stitutus, inde ad gratias Deo referendas multa in egenos eleemosynæ nomine distribuit, quod suum institutum ipse toto itinere liberliter retinebat.

Interim comitatus futuri Negotiatorum Præfetus renunciatus est ex indigenis quidam Agiafinominatus. Anno supra sæcularem quarto, medio fere Novembri, per ventum ad locum Iolci nomine, ubi vestigalia pendi & Regia diplomata revideri solent. Hinc Hancialix, Alceghet, Hagabateth, Egriar, Mesetelec, Thalec, Horma, Thoantac, Mingieda, Capetalcol Zilan, Sarc Guebedal, Canbasci, Aconserséc, Ciacor, Acsu, viginti quinque diebus hæc omnia loca peragrarunt, iter fuit molestum, vel saxorum multitudine vel arenæ sitientis inopia.

Acsu oppidum est Regni Cascar, cuius Præfetus erat Regis nepos, annorum duodecim. In hoc ipso itine-

itinere desertum decurritur, cui
Caracathai nomen est: id terram
nigram Cataiensium sonat, ideo
quod ferant, Cataienses ibi diutius
commoratos: in hoc oppido quin-
decim dies cæteros Negotiatores
præstolati sunt: inde tandem dis-
cedentes in *Oitograch, Gazo, Cas-*
ciani, Dellai, Saregabedal, Vgan,
ac deinde *Cucia* devenerunt, op-
pidum etiam exiguum; in quo ad
reficienda jumenta mensem inte-
grum substiterunt: nam & itineris
molestiis, & marmoris pondere
hordeique inopia prope vires ami-
serant. Hinc abeuntes post quin-
que & viginti dierum iter in urbem
Cialis pervenerunt, exiguam illam
quidem, sed bene munitam. Hanc
Regionem moderabatur Regis
Cascar filius illegitimus, qui audito
Fratrem nostrum cum Sociis aliam
legem profiteri, terrere illum cœ-
pit, afferens audaciorem æquo fuis-
se alienæ legis professorem in has
regio-

350 NIC. TRIGAVT.
regiones penetrasse : licere enim
fibi illi vitam fortunasque eripere
sed lecto diplomate placatus , &
accepto munere etiam amicus fui
In hac urbe tres omnino mense
substitere. neque enim Negotia
torum Præfetus abire non ni
cum copioso comitatu voluit , qu
enim numerosior est , eo Præfet
quæstuosior : hac igitur ex caut
minime permittebat , ut quisquam
præcederet. Frater noster mora
longioris tædio & sumptuum ma
gnitudine provocatus , ad discel
sum aspirabat ; ergo novis doni
delinitum Dynastam induxit , ut
sibi faceret eundi facultatem : im
petravit ille , invito Præfecto ac So
ciis , inter quos in posterum inter
rupta familiaritas fuit.

Abeuntem Regulus suis literi
securitatis causa prosecutus est , &
cum de illius nomine ageretur , qu
ratione vellet inscribi , quæsiit vel
letne Christiani nomen apponi
Volo

Volo, inquit ille, nam hoc *Isai* nomine appellatus universum iter nuc usque decurri, cum eodem certum est terminare. Abiit igitur tandem cum socio suo & aliis paucis, & diebus viginti iter in *Pucian* ejusdem Regni oppidum promoverunt, ubi humanissime ab loci Præfecto excepti, necessario ex ejus domo commeatu honorabantur. Hinc, in *Turphan* munitam urbem pervenientes mensem unū substiterunt. Inde in *Aramuth*: hinc in *Camul* munitum quoque locum deventum est: hic, alium mensem se ac jumenta refecerunt, quoniam intra regni Cialis ditinē sunt habiti perhumane, cuius in hoc oppido termini cludebantur. E *Camul* diebus novem ad Boreales illos Sinensis regni muros devenerunt, ad locum, qui *Chia-cuon* appellatur: ibi dies quinque supra viginti Proregis ejus Provinciæ responsum expectarunt. Ergo tan-

tandem intra muros admissi die
unius itinere in urbem *Socien* in
gressi sunt, ubi de Pechino multu
sermo, aliisque jam notis nominati
bus, omni denique scrupulo Fra
trem nostrum exemit, nihil in po
sterum dubium Cataiense regnum
à Sinensi, ut modo dixi, solo no
mine discrepare. Quidquid Ciali
inter ac Sinensis regni termino
jacet, Tartarorum incursionibus
infame est; ideo Negotiatores ma
gno per hæc loca metu procedunt
interdiu enim explorant è vicini
montibus, sitne aliqua Tartaro
rum excursio, ac si securum iter ju
dcent, nocturnis tenebris silen
tioque tuti ire pergunt. varios in
itinere Saracenos misere mactato
repererunt, quod soli pergere mi
nime dubitassen, quanquam raro
Tartari indigenas ipsos mactant
asserentes eos esse servos suos a
pastores, quibus arietum greges
& boum armenta eripiunt; sed ne
qu

que frumento, neque oriza aliove
legumine ipsi vescuntur, dicentes
hoc jumentorum esse non homi-
num pabulum: sola igitur carne
vesci solent, nec ab equis, mulis,
aut camelis abhorrent, & tamen
fama est eos diutissime vivere, &
fere annorum centum excedere
senectutem. Saraceni populi, Sinis
ex hac parte contermini, imbelles
sunt, & à Sinis nullo negotio subjici-
ci possent, si Sinæ de subjiciendis
sibi nationibus laborarent.

Ad Occiduam Sinensis regni
partem, qua in Boream flectitur,
celebres illi muri finiuntur, & spa-
tium erat ducentorum fere milia-
riorum, quo spatio Tartari muris
exclusi, sæpe in Sinarum regnum
excurrentes tentabant ingressum,
& etiam nunc, sed minore pericu-
lo, tentant: extructæ sunt enim
ad retundendos eorum impetus
urbes duas munitissimæ, & ad præ-
sidium milites in suas turmas di-

Z stributi

stributi selectiores deputantur, ha-
bent proprium supra se Proregem,
& alios Magistratus, quibus à Re-
gia duntaxat imperari potest : in
altera harum urbium Provinciæ
Scensi, Canceu appellata, residet
Prorex cum reliquis præcipuis Ma-
gistratibus : altera Soceu, appella-
ta, proprium habet Gubernato-
rem, & in duas partes distributa
est : altera Sinæ (quos hic Saraceni
Cataios vocant) altera Saraceni
commorantur, qui è regno Cal-
car, & similibus ab Occasu Nego-
tiationum causa conveniunt : ex
iis multi, quod redire nolint, jam
uxoribus & filiis illigati prope pro-
indigenis habentur, ad eum fere
modum, quo Amacai in Provincia
Cantonensi consident Lufitani,
sed in eo differunt, quod Lufitani
suis legibus vivant, & proprios ha-
beant Magistratus : Saraceni à Si-
nis gubernantur, à quibus noctur-
no tempore intra urbem suam

clausi

clausi propriis muris continentur,
ac in reliquis nihil ab indigenis dif-
ferunt, eorum Magistratibus per
omnia subiecti.

In urbem Soceu Benedictus no-
ster exeunte anno supra sæcularem
qñinto pervenit.

Ex Itinerario Marci Pauli
de Venetiis.

UT ea quæ à superioris avi scri-
ptoribus de regno Sinensi scri-
pta sunt, cum iis quæ ab nostri avi
authoribus sunt prodita comparen-
tur, non abs re existimavi hic qua-
dam subjungere è libris Marci
Pauli Veneti, secundum antiquis-
simam editionem latinam: curiosi
poterunt ea cum Italica editione
Ramusii conferre. Ordinar autem
à Cascar, cuius & Goesius memi-
nit; de qua ita Marcus lib. I. cap.
xxxviii. Post hæc pervenitur ad
provinicam Cascar quæ Magno

Z 2 Chaam

Chaam tributaria est, ubi sunt vi-
neæ pulchræ valde & viridaria
multa & possessiones fructiferæ.
Ibidem est bombicis copia, homi-
nes autem illius regionis linguam
habent propriam: legemque mi-
serabilis machometi, sunt nihilo-
minus ibi aliqui Christiani nesto-
rini qui proprias habent ecclesias:
quinque autem dietis tota proten-
ditur regio. cap. xxxix. *Samar-*
chan civitas est magna in regione
illa quæ tributaria est nepoti Ma-
gni Chaam: ubi simul habitant
Christiani & qui machometum
adorant. cap. xl. Rursus inde pro-
gressi invenimus provinciam *Car-*
than quæ quinque dierum itinere
protenditur in longum quæ etiam
legem tenet Machometi, subjecta
est nepoti Dominio Magni Chaam
habens civitates multas & oppida.
Principalis autem regni civitas di-
citur *Cotim* protenditur autem in
longum provincia per dietas octo.

ubi

ubi est bombicis & omnium vietualium copia: vineæ multæ & optimæ. Ibi sunt homines imbelles & imbecilles: artifices vero sunt & negotiatores & habent legem turpissimam machometi. cap. XLI. Provincia vero *Coran* reperitur post Cartham inter plagam orientalem & aquilonarem, quæ subjecta est dominio Magni Chaami habens civitates multas & oppida multa. principalis autem civitas est *Coran*. protenditur provincia in longum octo dietas: ubi est bombicis & omnium vietualium copia: vineæ multæ & optimæ. sunt ibi homines imbecilles; artifices & negotiatores & habet legem turpis Machometi. cap. XLII. progradientibus insuper eandem plagam occurrit provincia *Peyn*, longitudinem dierum habens quinque, quæ similiter subjecta est magno Chaam & Machometum adorant: multas habent civitates & castra,

Nobilior autem è civitatibus dicitur *Peyn*; ubi est fluvius in quo periuntur lapides preciosi Sc. Jaspides & calcedonii: homines patræ negotiatores & artifices sunt, bombicis & victualium habent copiam. cap. XLIII. Post hæc pervenit ad provinciam *Carchia* quæ est sub dominio magni Chaam, ubi sunt multæ civitates & castra; cuius principalis civitas dicitur *Carchia*. Ibi sunt flumina in quibus copiose habentur preciosi lapides, calcedonii magni valoris, qui à negotiatoribus deferuntur ad provinciam *Cathaii*. hæc provincia Carchiatota est sabulosa & aquas multas habet amaras licet in multis locis aqua bona sit. Similiter inter Cathaii & peyn terra tota arenosa est & sterilis. Post discessum de provincia Carchiae iter diorum quinque per Sabulum & est aqua pessima, & amara alicubi, tamen infra illum terminum bona

na aqua reperitur & sic pervenit
ad civitatem quæ dicitur *Lop.* cap.
XLIV. *Lop* est civitas magna ad
introitum deserti magni quod est
inter plagam orientalem & aqui-
lonarem: homines civitatis legem
miserabilis Machometi tenent. In
hac civitate pro mercatoribus vo-
lentibus transire desertum cuncta
præparantur necessaria, ubi mer-
catores priusquam iter arripiant
diebus plurimis requiescunt; ubi
asinos fortes & camelos victuali-
bus & mercationibus onerant &
sic iter arripiunt per desertum, &c.
In triginta diebus ad deserti termi-
num pervenit per latitudinem;
longitude vero ejus amplius patere
fertur, ut vix ab initio ejus usque
ad finem ejus in uno anno perve-
niri posset. Est autem desertum
illud montuosum ut plurimum &
planicies ejus arenosa: est totum
sterile & omnino animalia nulla
sunt propter cibi desertum. cap.

XLV. Completa via deserti perver-
nitur ad civitatem *Sachion* quæ est
in introitu provinciæ magnæ *Tan-*
guth. ubi sunt pauci Christiani ne-
storini: alii autem quidam legem
servant machometi, reliqui vero
omnes sunt idololatræ, &c. cap.

XLVI. *Camul* vero una est terra
magna in provincia *Tanguth* quæ
est subjecta magno *Chaam*, ubi
sunt civitates & oppida multa. Est
autem *Camul* inter duo deserta,
scilicet inter magnum jam dictum
& aliud quod in longitudine con-
tinet dietas tres. vietualia in hac
provincia copiose habentur. ho-
mines illius regionis habent pro-
prium idioma: idololatræ, &c.

Cap. XLVII. Post provinciam *Ca-*
mul invenitur provincia quæ dici-
tur *Chynchynculas* quæ est affinis
deserto ad aquilonarem plagam.
habet autem inter dietas sedecim &
est sub dominio magni *Chaam*.
ubi sunt civitates multæ & castra.

sunt

sunt ibi etiam Christiani nestorini
& quidam adorantes Machome-
tum ; reliqui idola venerantur.

Cap. XLVIII. Relicta provincia
Chynchynculas ad orientem per
dietas decem continuas nulla ha-
bitatio reperitur nisi in paucis lo-
cis, quibus transactis invenitur pro-
vincia *Succuyr*, habens multas ci-
vitates & oppida, cuius major civi-
tas dicitur *Succuyr*. In hac provin-
cia sunt Christiani : reliquæ vero
provinciæ idololatræ sunt & sub-
ditæ magno Chaam. in cunctis
montibus hujus provinciæ inveni-
tur Rheubarbarum magna copia.

Cap. XLIX. *Campion* est civitas præ-
grandis & nobilis quæ est princi-
palior in regione *Tanguth* ; ubi
sunt Christiani quidam ; aliqui te-
nentes legem Machometi ; reliqui
Idololatræ. Cap. L. ulterius proce-
dendo à civitate *Campion* iter per
dietas XII postea invenitur civitas
quæ dicitur *Ecima*, quæ etiam affi-

Z 5 nis

362 N I C. T R I G A V T.
nis est arenoso deserto versus aquilonem, ubi sunt camelii multi, & alia animalia ; homines idololatræ. Cap. LI. Terminata via prænominati deserti pervenitur ad civitatem *Carocoran*, quæ est ad aquilonarem plagam ubi dominium Tartarorum habuit originem. Sequitur hic digressio de Regibus Tartarorum, quam præterimus. Cap. LXIII. Post recessum à civitate Campion versus orientem itur per dietas quinque & in illa via de nocte in locis plurimis voces demonum audiuntur. post dietas vero quinque invenitur regnum *Ergimul*, quod est in provincia magna Tanguth. ubi sunt Christiani Nestorini, Idololatræ & sectatores machometis. multæ civitates & castra ; versus Syrochum inter orientalem & meridionalem plagam itur ad provinciam *Talchay*, prius tamen invenitur civitas *Singii* magno Chaam tributaria. ubi similiter

liter sunt Christiani nestorini, idololatræ &c. In hac parte muscatum habetur optimum. habet hæc provincia in longitudine dietas xxv, & est fertilis valde. Cap. LXIV. deinde transactis octo dietis ultra provinciam Ergimul ad orientem occurrit provincia Egrigaya, in qua sunt civitates multæ & oppida. principalior civitas est *Colatia*. incolæ Idololatræ præter paucos Christianos nestorinos. Cap. LXV. Relicta Egrigaya pervenitur ad orientalem plagam ad provinciam *Tenduch* ubi sunt civitates & multa castra. maximam partem hic sunt Christiani. ultra hanc civitatem ad dietas tres invenitur civitas *Cyangomor*. in qua est palatum maximum in quo magnus Chaam habitat, quando ad illam civitatem accedit. Cap. LXVI. post Cyangomor ad tres dietas ad aquilonem reperitur civitas *Cyandu* quam ædificavit magnus Chaam Cubli, in qua

qua est marmoreum palatum maximum & pulcherrimum. Magnus Chaam tribus mensibus anni illum locum inhabitat, Iunio, Iulio & Augusto. quia ibi est temperies aëris magna, æstasque caret ardoribus.

Addit deinceps & initio lib. II. multa de potentia Cublay maximi regis Tartarorum qui illo tempore vivebat, & de bello quod gessit cum rebellibus suis & reditu ad Civitatem Cambalu. cuius occasione describit lib. 2. cap. IX. palatum ejus mirabile in Vrbe Cambalu. Tribus (inquit) mensibus Decembri, Ianuario & Februario in regali civitate continuo immoratur. In quo est hujusmodi regale palatum: primo totius palatii ambitus continet milliaria quatuor. Est murus palatii grossus valde, habens altitudinis passus decem: tota exterior facies undique colore albo & rubeo depicta est, &c. Vrbem Cambalu describit cap. x. Civitas Cambalu

balu super magnum flumen est in provincia Cathay : quæ olim nobilis fuit & regalis : Cambalu enim in nostra lingua sonat civitas domini. hæc magnus Chaam ad aliam partem fluminis transtulit : civitas hæc quadrata est, & per xx mill. protenditur : muros de terra habet dealbatos exterius , altitudinis pass. xx. &c. Extra sunt xii suburbia magna valde. Cap. xxvii. post recessum à Cambalu per mill. x fluvius magnus reperitur *Pulsanchinii*. Meminit deinceps aliquot oppidorum, provinciarum pertinientium ad Regnum Cathay : uti *Gyn*, *Cansu*, *Pyanfu*, *Caycui*, *Caromoran*, *Quingyanfu*, *Chym*, &c. quæ serio expendenda sunt cum iis, quæ neoterici prodiderunt.

F I N I S.

INDEX

Rerum & Locorum, vastissimi.
mi Sinensium Regni.

A.

A Cademia nulla Sinis.	73	C Adm.
Aingharam.	338	Caif.
Alchimista Sinenses.	227	Calcius.
Alea, chartarum ludus.	202	Cambalum.
Amplitudo Vrbium. 12. & opido- rum numerus.	15	Campion.
Aramuth oppid.	351	Camulop.
Arequeira arbor.	22	Canfarij.
Aromata.	38	Cantin.
Astrologia Sinensis.	66	Catamen.
Artes mechanica apud Sinas.	39	Charachis.
Adhec urbs.	334	Carchia.
Atramentum.	51	Carthana.
Ædificia.	29	Cascay.

B.

B Ambuco arundo.	30	Cataium.
Benedicti Goësii iter.	331	Ceraevo.
Betre.	21	Chen.

C, Ca.

I N D E X.

C.

- C**Abul. 336.
Caiifumfu metropolis. 278.
Calcia oppid. 338.
Cambalu civitas. 305. 309.
Campion. 361.
Camul oppid. 351.
Cansas provinc. 290.
Canton provinc. 294.
Cantonensis Vrbs. 323.
Charachathui descript. 349.
Carchia. 358.
Carthan. 356.
Cascar. 333. 444. 355.
Cataium magnum est Sina. 305.
Cataium. 10.
Cera è vermiculis. 33.
Cheu. 9.
Cheman. 339.
Chinicuon. 351.
Choti magistratus. 114.
Christianismi vestigia. 277.
Chynchyncutas. 360.
Cia. 35.
Cialis Vrbs. 349.
Cia-

I N D E X.

<i>Ciara bitumen.</i>	201.	<i>Ciara</i>
<i>Ciarcar.</i>	38.	
<i>Ciarcunar.</i>	342.	<i>Ciarcunar</i>
<i>Ciecialites mons.</i>	342.	<i>E</i>
<i>Cie bitumen.</i>	37.	<i>E</i>
<i>Cinsu gradus literatorum.</i>	87.	<i>E</i>
<i>Colai qui?</i>	113.	<i>S</i>
<i>Colatia.</i>	363.	
<i>Comedia Sinensium.</i>	49.	<i>F</i>
<i>Confutius Philosophus.</i>	64.	<i>F</i>
<i>opus.</i>	71.	<i>F</i>
<i>Consangui Cascro mons.</i>	345.	<i>F</i>
<i>Connubiorum ritus.</i>	186.	<i>F</i>
<i>Convivia Sinensium.</i>	156.	
<i>Coran.</i>	357.	<i>G</i>
<i>Coreoran.</i>	362.	<i>G</i>
<i>Cotan Flumen.</i>	345.	<i>G</i>
<i>Cotin.</i>	356.	
<i>Cuanfa provinc.</i>	264.	
<i>Culamba lignum.</i>	128.	<i>H</i>
<i>Cunlun mons.</i>	218.	<i>H</i>
<i>Curiales magistratus.</i>	109.	<i>H</i>
<i>provin-</i>		
<i>ciales.</i>	121.	<i>H</i>
<i>vestes & insignia.</i>	127.	<i>H</i>
<i>Cutcheu provincia.</i>	291.	<i>H</i>
<i>Cyandu.</i>	363.	<i>H</i>
		<i>Cyan.</i>

I N D E X.

Cyangomor.

E.

E Cima.	361.
E Egrigaya.	363.
E Enam provinc.	298.
E Ergimul.	362.
E Essiram Provinc.	293.

F.

F Ertilitas.	18. 19.
F Festi dies.	190.
F Ficus Sinensis.	20.
F Flabella Sinensium.	53.
F Fuquien provinc.	294.

G.

G Hidet.	335.
G Gialalaback.	339.
G Gradus literatorum.	440.
habit. 76. examen.	80.

H.

H Achion.	360.
H Han.	9.
H Hia.	9.
H Hiarchā 343. regnica scar regia 344	
H Hugii.	362.
H Hoainingon emporium.	322.

A a

Iaco-

INDEX.

I.

- I**Aconich. 343.
IAmcheu emporium. 322.
Incolarum numerus. 16. finitima
regni ibidem.
Iudei in Sina. 269.
Iuotan Rex. 347.

K.

- K**ingiu. 77.

L.

- L**Anguin provinc. 292.
Lansaii provinc. 292.
Latrunculorum ludus. 203.
Lauzu secta. 255.
Leatum provincia. 16.
Lignum Sinicum. 32.
Lincin emporium. 322.
Literatorum secta. 235.
Literatura Sinensis. 56.
Lop. 359.

- L**ongana fructus. 20.

- L**ugubris vestis. 170, & ritus 179.

& seq. M.

- M**Agistratus Sinenses. 104.
Medicina Sinensis. 69.

Me-

I N D E X.

- M**etalla. 27.
Milites Sinenses. 225.
Militum numerus. 16. finitima
regna. ibid.
Muri Regni Sinensis. 354.
Murus contra Tartaros. 17.
Musica Sinensium. 47.
Muii bituminis genus. 31.

N.

- N**anchini descript. 312.
Nanciani Vrbis descript. 316.
Nancianum. 323.
Nangiudum. 323.
Navigiorum ingens numerus. 320.
Navigiorum multitudo. 23. 24.
Nomina & Cognomina Sinensia.
196.

O.

- O**sciame sacrificuli. 252.
Oyman provins. 291.

P.

- P**alatum regium. 171.
Papyrus sinensium. 34.
Parentum Veneratio. 177.
Passahr Vrbs. 334.

A a 2

Peyn.

I N D E X.

<i>Peyn.</i>	357.	Sinensis
<i>Pœnæ delictorum,</i>	204.	Sinarum
<i>Pequinensis urbis descript.</i>	299.	Sinaburi
<i>Porcellana.</i>	29.	Sinensis
<i>Potus callidus Sinensibus.</i>	157.	ferro
<i>Provinciae Sinenses, è Purchasio.</i>	288.	etiam
<i>Pucian.</i>	351.	Sinicae
<i>R.</i>		
R abarbarum.	32.	94.
R egis veneratio.	166.	Sinuibus
<i>Regis uxores & concubinae.</i>	187.	biun
<i>Ritus Sinarum.</i>	142. & seq.	15.
<i>Ritus superstitionis.</i>	207.	Sinu,
<i>S.</i>		
S amarchan.	356.	Soydain
S anto provinc.	291.	Sacra em
<i>Saraceni in Sinarum regno</i>	266.	Saceuy,
<i>Sarcil.</i>	342.	
<i>Sciam. 9. capita ibidem.</i>		
<i>Scianhai urbs.</i>	328.	Talib
<i>Scientia.</i>	55.	Tali
<i>Sciequia secta.</i>	255.	Tamini
<i>Scribendi modus.</i>	63.	Tangut
<i>Serpanil.</i>	342.	Tangut
<i>Sieu-</i>		

INDEX

Sieucai.	74.
Sinarum regni nomina.	6. 7.
Sina boreales.	305.
Sinenses liberos suos vendunt in servitutem.	216.
enecant.	217.
etiam seipsoſ.	218.
Sinica gentis corporis habitus.	192.
Sinensis regni latitudo.	324.
Sinensis Reipub. Administrator.	94.
Situs ibidem provincia.	14. 15.
urbiuum & oppidorum numerus.	
I5.	
Socieu.	352.
Som provinc.	292.
Soyohin provinc.	290.
Suceu emporium.	326.
Succuyr.	361.

T.

T Alchaii.	362.
Talhan.	339.
Ta. min.	9.
Tangethar.	343.
Tanguth.	360.

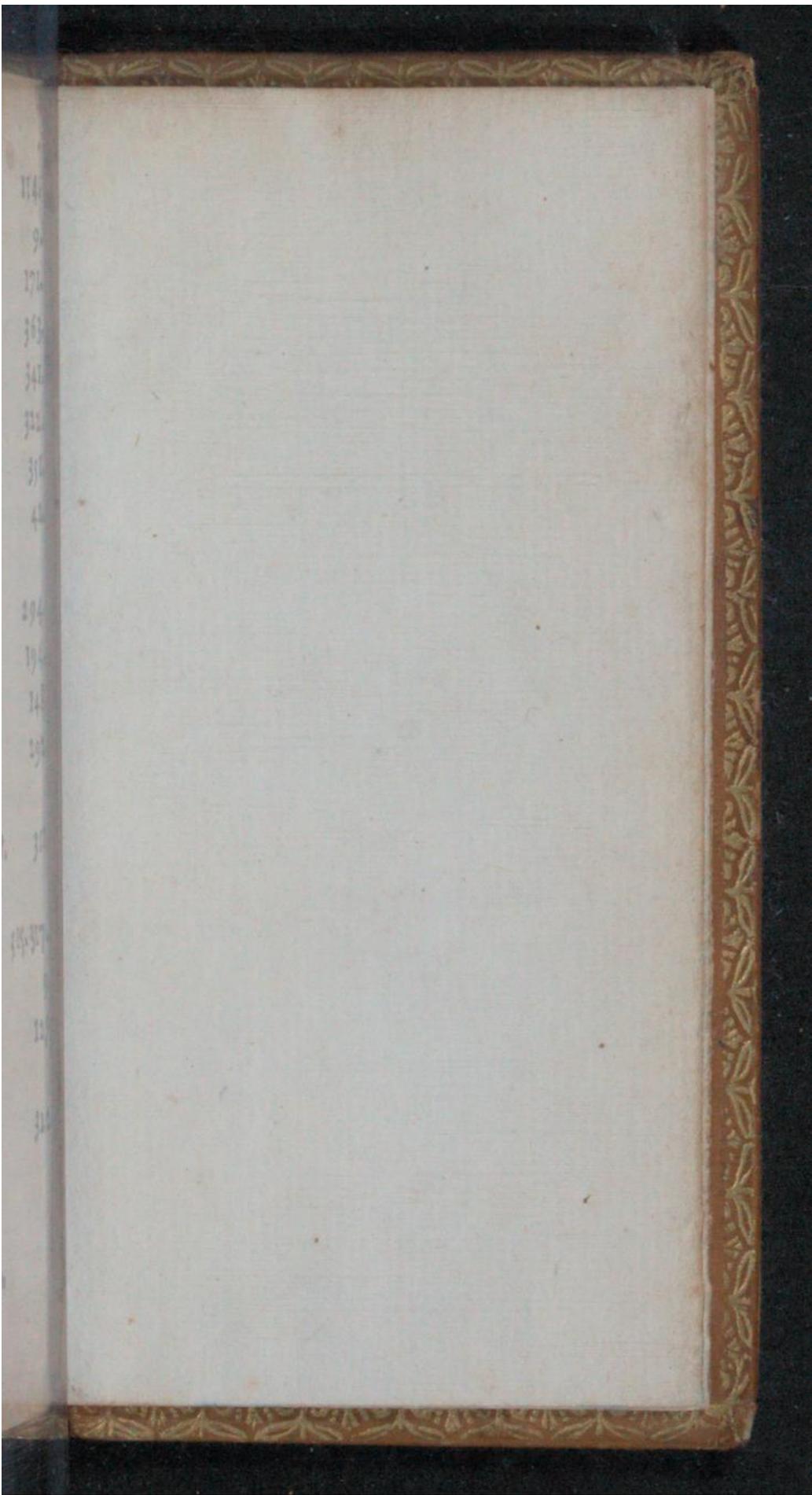
Aa3

Tauli

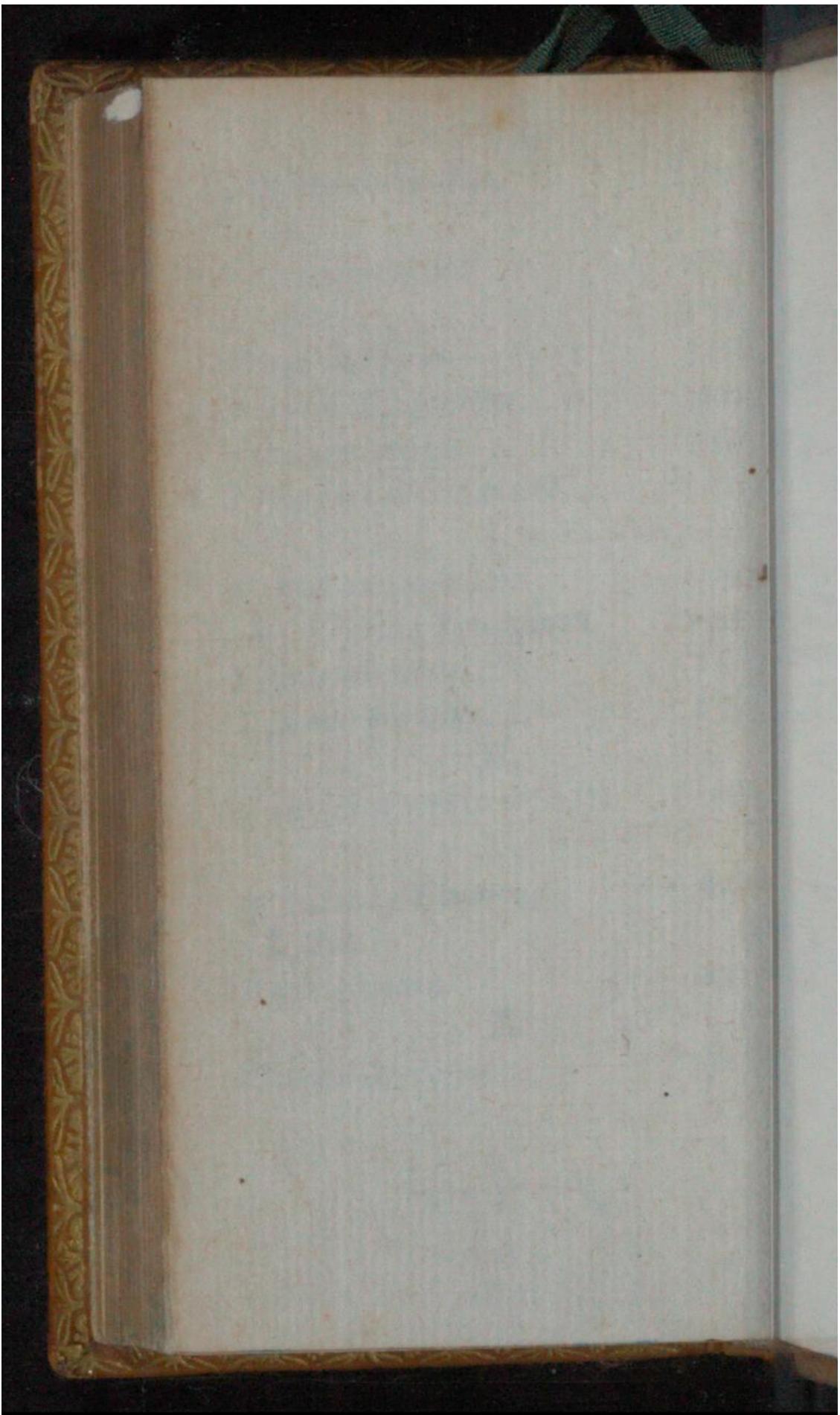
I N D E X.

Tauli magistratus.	114.
Than.	9.
Temporum nota.	171.
Tenduch.	363.
Tengi badascia.	341.
Tenicin Emporium.	322.
Turphan oppid.	351.
Typographia Sinarum.	42.
	V.
V Anan provinc.	294.
Vestitus Sinensium.	194.
Visitandi ritus.	148.
Vquam provinc.	292.
	X.
Xauceana urbis descript.	311.
	Y.
Y Amsu Flumen.	315. 317.
Yu.	9.
Yuce gemma.	129.
	Z.
Zinim Emporium,	322.

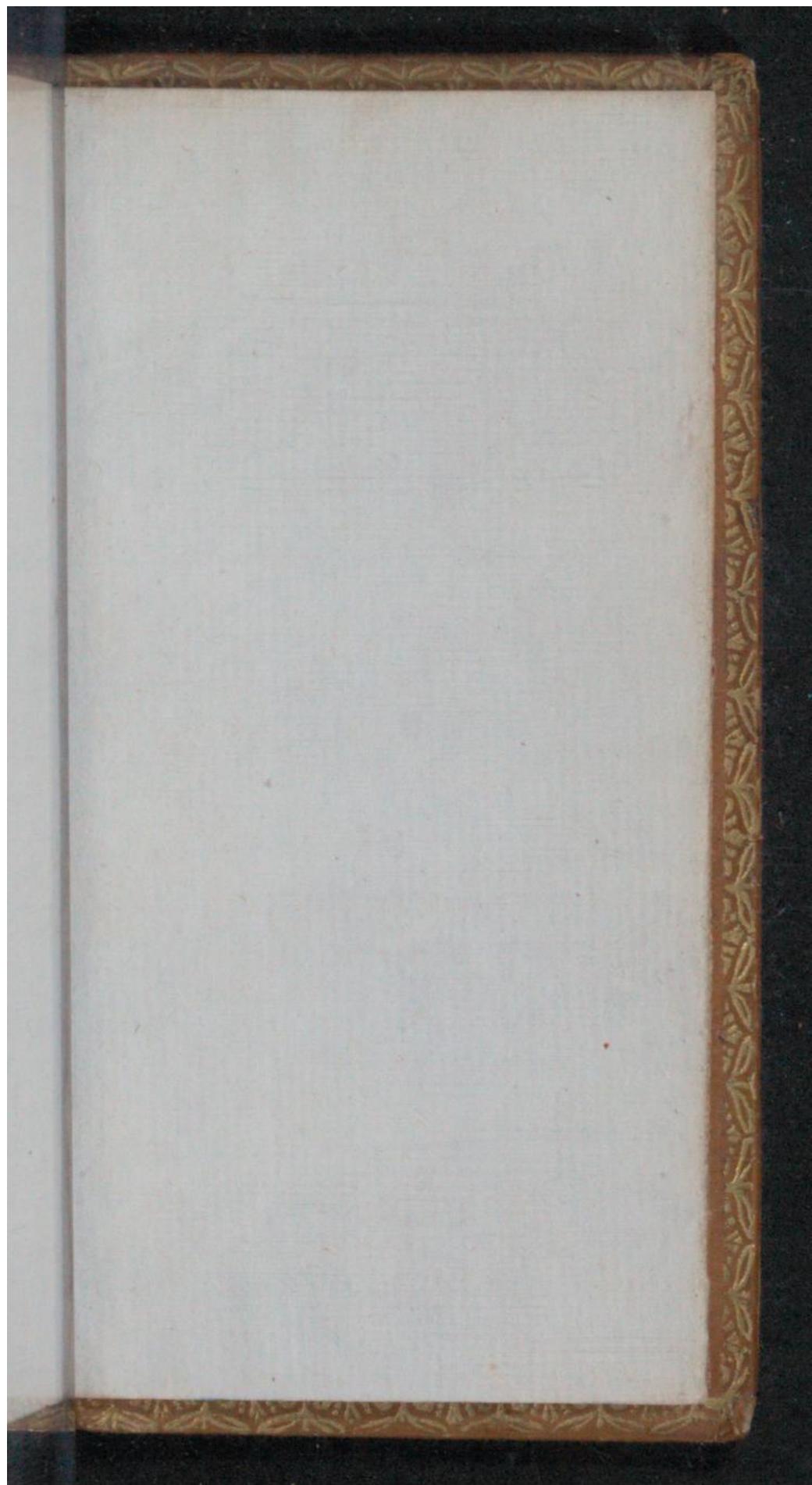
F I N I S.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

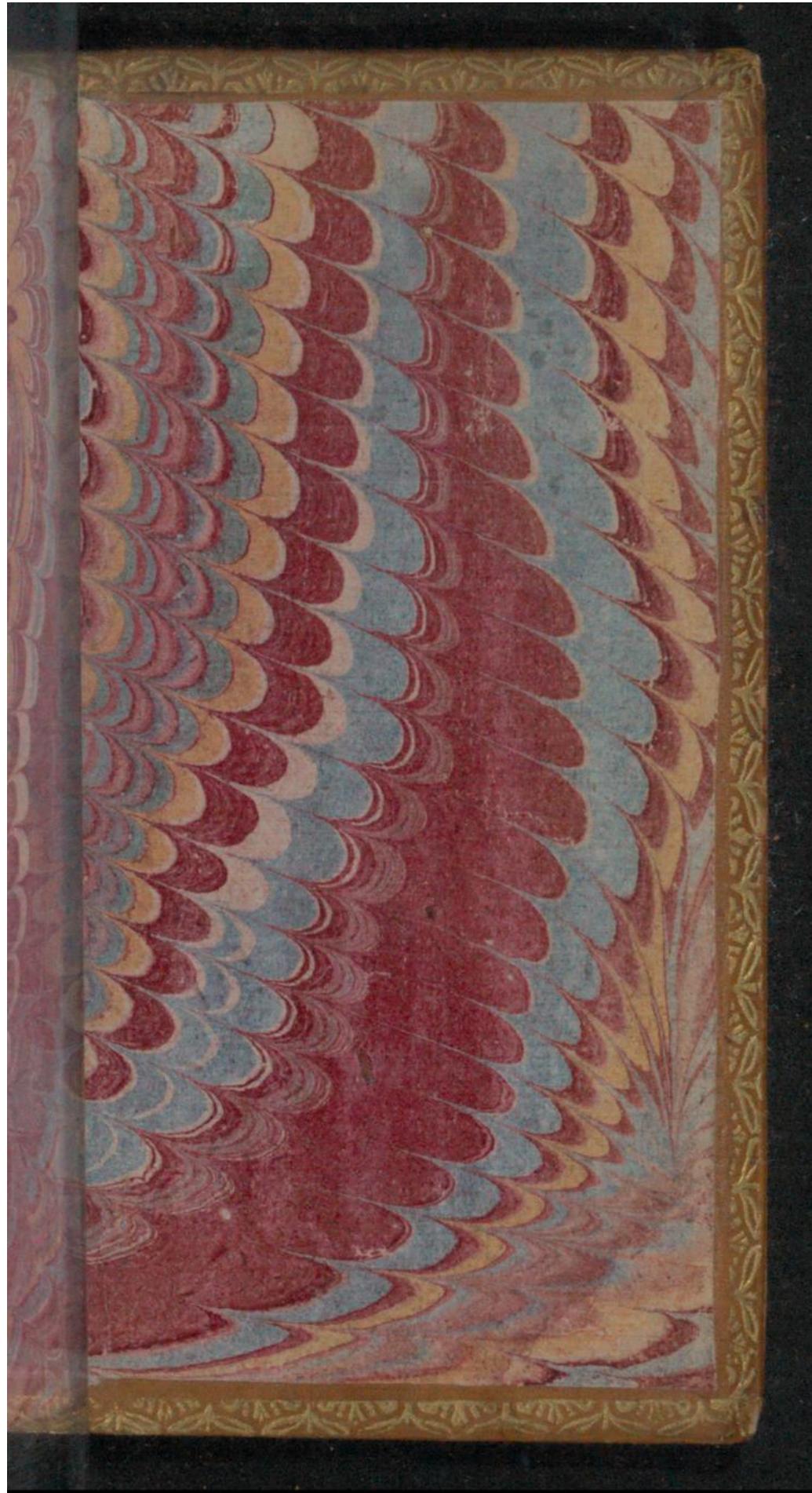
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 4